שבועון
לבית ולמשפחה
יום ד'
ה' בשבט תשמ"ו
15.1.1986
גליון מס' 84
סיפורה
של מארי

איך להגדיל
את שטח המשרד
בלי להוסיף אפילו מ"ר אחד
הסתכל בסעיף ההוצאות שלך לשכירות השטח.
הוא יכול להיות נמוך בעשרות אחוזים
עם "עגמט" – מערכת ארחסנה אוטומטית ממוחשבת.
עד 90% חסכון בשטח התיקייה
זה יכול להיות כל דבר: מציוד משרדי, דרך מסמכים, תיקי חשבונות עם כרטיס ועד מגוון גדול של עתונים וספרים. השטח הפנוי הוא חסכון עצום, שיכול אפילו להכניס כסף.
המשרד מתחיל לתפקד פתאום
האלקטרוניקה המתקדמת פותחת הרבה אפשרויות. ב"עגמט", למשל, היא מפעילה מערכת מדפים לפי תוכנית שנעשתה במיוחד עבורך. אתה מקיש את הקוד והפריט המבוקש מגיע אליך תוך שניות.
כמה פשוט! העידן הממוחשב נכנס גם לתיקייה שלך.
החסכון בזמן עבודה הוא משמעותי מאוד. יותר מן הצפוי...
ותראה באיזו התלהבות יצירתית יעבדו אנשי המשרד שלך עם ה"עגמט".
התיקיה מוגנת
ה"עגמט" הינו מערכת סגורה. כל מה שתאחסן בה מוגן מפני אבק, לכלוך, רטיבות, ואש.
גם מפני עין זרה. ל"עגמט" מערכת נעילה המאפשרת רק לאנשים המוסמכים לגשת אליה.
עוד נקודה ששווה כסף.
משתלם תוך זמן קצר
ה"עגמט" הינו הפתרון היעיל ביותר לבעיות האחסון שלך.
הוא חוסך לך עד 60% מההוצאות על שטח האחסון ומאפשר לך גישה מהירה, נוחה ובטוחה לחומר הדרוש לך.
השקעתך מוחזרת תוך זמן קצר, ומכאן אתה מתחיל להרוויח.
עשרות משרדים, מוסדות ומפעלים שכבר מפעילים את ה"עגמט" יוכלו להעיד.
טלפן 04-729117/8 והזמן את נציג המכירות שלנו אליך. הוא יכיר לך את ה"עגמט" ואת דרך התאמתו לצרכי האחסון המיוחדים שלך.
מחסן שמייצר כסף
עגמט
מערכת אחסון אוטומטית ממוחשבת
שגם
מפעלי מתכת
תעשייה עתירת ידע
ת.ד. 10105, מפרץ חיפה, 26110

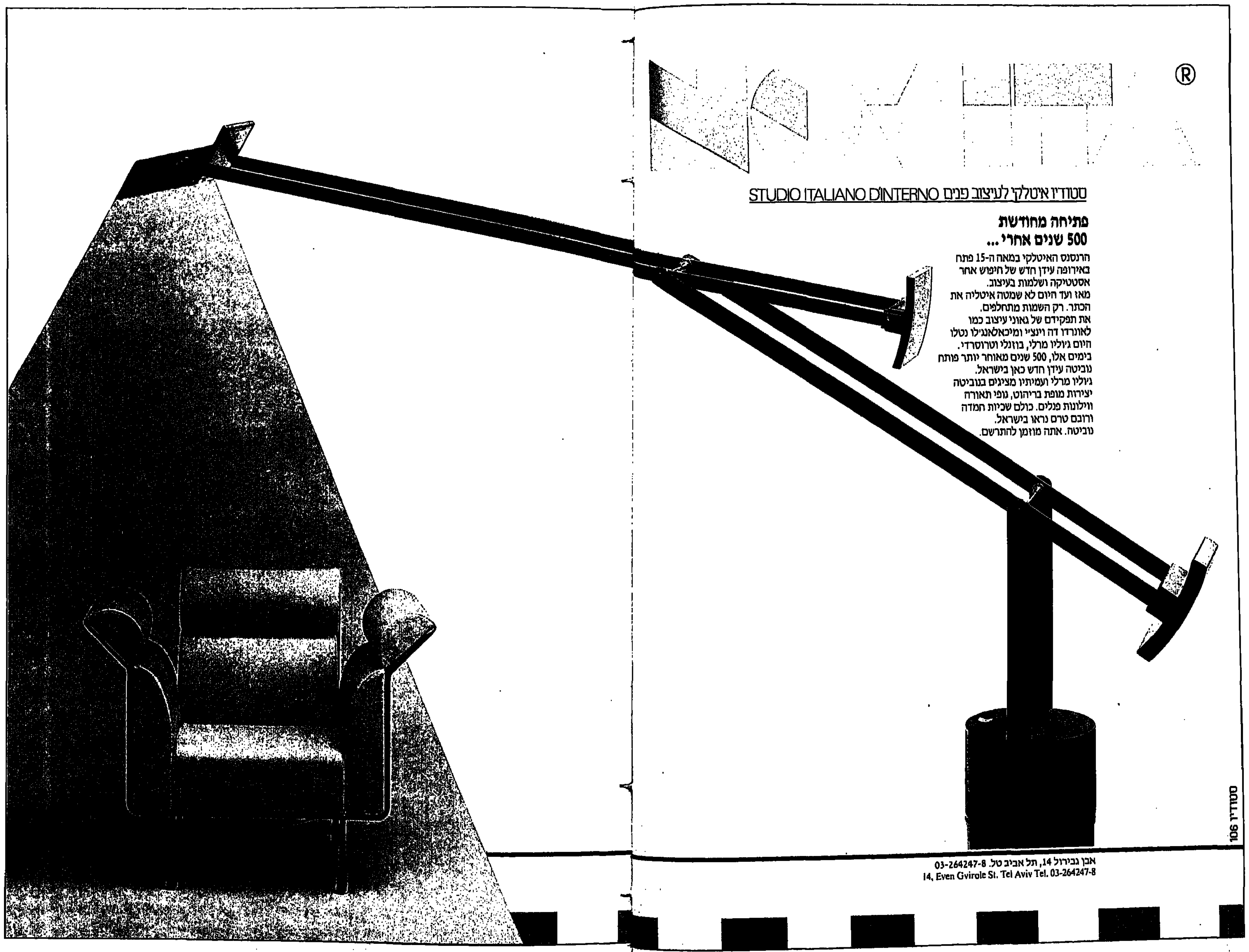
®
STUDIO ITALIANO D'INTERNO סטודיו איטלקי לעיצוב פנים
פתיחה מחודשת
500 שנים אחרי...
הרנסנס האיטלקי במאה ה-15 פתח
באירופה עידן חדש של חיפוש אחר
אסטטיקה ושלמות בעיצוב.
מאז ועד היום לא שמטה איטליה את
הכתר. רק השמות מתחלפים.
את תפקידם של גאוני עיצוב כמו
לאונרדו דה וינצ'י ומיכאלאנג'לו נטלו
היום ג'וליו מרלי, בוזנלי וטרוסרדי.
בימים אלו, 500 שנים מאוחר יותר פותח
נוביטה עידן חדש כאן בישראל.
ג'וליו מרלי ועמיתיו מציגים בנוביטה
יצירות מופת בריהוט, גופי תאורה
ווילונות פנלים. כולם שכיות חמדה
ורובם טרם נראו בישראל.
נוביטה. אתה מוזמן להתרשם.
סטודיו 106
אבן גבירול 14, תל אביב טל. 03-264247-8
14, Even Gvirole St. Tel Aviv Tel. 03-264247-8

ותן סיכוי לחניכיים

ארונל®

משחת השיניים היחידה לטיפול בחניכיים

לטיפול בנסיגת החניכיים, דימומים ודלקות

ארונל מכילה ויטמין A וכן אלנטואין ואזולן.

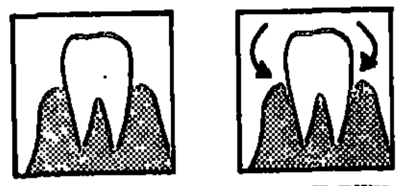
נסיגה בחניכיים — חניכיים בריאות

ארונל מיוצרת ע"י **טבע** תעשיות פרמצבטיות בע"מ
יצרן התרופות הגדול בישראל

כותבים לנו

הילד החריג

בעקבות צפיה בתוכנית „מבט שני" שעסקה בתסמונת דאון העלינו את הנושא בשעור חברה בכתתנו. הנושא הוא רק דוגמא להתייחסות החברה לחריג. כמעט כולנו הסכמנו שאין להשאיר תינוקות בבית החולים או לנדות את החריג מהחברה. למרות זאת היו תגובות שונות המתיחסות לבעיות הכלכליות/החברתיות שנגרמות להורים בעלי ילדים חריגים. היו שטענו כי יש להורים זכות להזניח ילד שאינו משיב על ציפיותיהם מבחינה חיצונית או שכלית והיו שהעלו את הצד הכלכלי והקשיים בתחום זה. הגענו למסקנה כי אהבה ומסירות יכולים לענות אף על צרכים פיסיים/חברתיים ואילו על בעיות כלכליות ניתן להתגבר בעזרת גופים שונים המטפלים בעניין. וביחוד בדרך ההתנדבות והעזרה לזולת.

כיתה י' 2 — בית הספר „הבשור"

לאחר ההתרמות

לאחר כל ההתרמות נותרו עדיין הבעיות בעיצומן. בעיית בתי־החולים נשארה ועוד החמירה וממש דואב הלב. בעיית הקשישים הרעבים והחלכאים טרם נפתרה. היה כדאי שכל בתי המלון וכל בתי האוכל יתנו ידם לנושא, ומכונית מיוחדת – עם תורנים ומתנדבים – ייצאו ויחלקו את המזון שנשאר בשפע במקומות אלה.

וייצאו כולם נשכרים ומבורכים.

רמת־גן — מ. לברי

פרסומת מעליבה

בזמן האחרון ראיתי מודעת פרסום של מכונית „פורשה": בחורה חצי ערומה עולה על המכונית בצורה ארוטית בלויית כותרת שבערך אומרת כך: „פורשה גורם שארגיש סקסית".

הפירסומת הזו בעיני לא רק גסה אלא גם משפילה מאד את האשה. ומי יודע, האם פרסומת כזו בצידי הדרכים אינה מגרה וגורמת לנסיונות אונס.

האם המפרסמים יכולים ומורשים להציג כל פרסומת שעולה בדעתם מבלי לחשוב ולהתחשב ברגישות הציבור? לעולם לא אקנה „פורשה". האם אנחנו חסרי אונים נוכח עלבון זה?

פתח־תקוה — דבורה בקר

לברוח אל הזכרונות...

איני יכולה שלא להגיב על שורותיה של גילה קראוס (סגנון 82) המבכות את „הגולה" שגזל המדיח (כלים).

להלן מספר הצעות שיעורו לכל המעוניין/ת להעלות הרהורים וזכרונות מימי הילדות, השכונה, ימי הסמינר, האוניברסיטה או הטכניון:

מדוע לא נוכל להעלות זכרונות כאשר אנו מציעות את המיטה, או מטאטאות או מבשלות... וכאשר השיחה בסלון משעממת, אפשר לברוח על גלי הדמיון גם אל העבר הלא רחוק ולהיזכר בו בחדווה. וגם במקלחת או באמבטי־קצף תענוג לשכשך ולחלום על ימי נעורינו היפים.

יחי המדיח, מכונת הכביסה, המייבש, ולוואי וירבו המכשירים הנפלאים הללו. כך נוכל לבלות יותר בחיק המשפחה והחברים ולא רק להעלות אותם בזכרוננו.

רמת־גן — שוש בן־תורה

זה גרנדיוזי?

למראה פרצופה של תמי בן־עמי (סגנון 83) המוגדר על ידכם כ„גרנדיוזי" הייתי מציעה לכם שימוש במלה אחרת: „וולגרי".

תל־אביב — רינה דלבי

מטעמים בסגנון עולמי

תלוש הנחה לקניית ספרי בישול בספריית „מעריב"

כל האוסף 10 תלושים יוכל לקנות בספריית „מעריב" כל ספר מספרי הבישול של „מעריב" בהנחה של 50%.
כל האוסף 20 תלושים יוכל לקנות את האנציקלופדיה לבישול ולאפיה בהנחה של 50%.

דעה אחרת

והגבר – כל הזמן רוצה?

"עזוב אותי, יש לי נזלת", היא אומרת לו בטון קלפטאי שאמור ליצור הזדהות אצל רבבות נשים שמחליפות אסוציאטיביות את המילה נזלת במילה כאב ראש ומיד מתקבלת תמונה של חדר שינה והתנהגות סטריאוטיפית שרשומה כבר בקלאסיקה של תולדות האישה, זאת שמפנה את הגב בפנים חמוצות לעומת הגבר מולה שכל הזמן רק רוצה.

הממציאים של הגימיק הפרסומי הזה אחרו קצת את הרכבת. הם נשענים בביטחון על מסורת עתיקה, שריח של נפטלין נודף ממנה, על התנהגות נשית שמתאימה אולי לרומנים של ג'יין אוסטין. שם כזכור חיו בטירות מבודדות נשים חוורות וענוגות ובעלות מחושים תמידיים, שמולם תמיד גברים אמיצים, עשויים ללא חת, כאלה שיצרם אף פעם לא בוגד בהם – אות לגבריותם. הזמנים, מה לעשות, קצת השתנו. הגברים היום לא רק רוכבים על סוסים ומנהלים דו־קרב תמידי על גבריותם האבודה אלא גם תולים כביסה, שוטפים כלים מאכילים רוחצים ומשכיבים את הילדים לישון. אחרי סדר יום כזה גם הם מגיעים לפעמים למיטה קצת עייפים. מותר להם.

ואם המפרסמים בכל זאת מתעקשים להשתמש במיניות האשה אז אולי כדאי להם ללמוד למשל את הסקרים האחרונים של אוניברסיטת חיפה ולהשתמש ברצפות חדרי אמבטיה בתור היוזמה הנשית העכשווית. הפרסומת הזאת תהיה יותר אקטואלית ובטוח שיותר משעשעת. היוזמה העכשווית האחרונה הזאת אגב, תסכימו איתי, לא בדיוק מתאימה לתמונה של כאבי ראש, נזלת ופנים חמוצות.

יהיו כאלה שיחייכו, יזיזו את הכתף ויגידו עוד קטע פמיניסטי, היותר מתוחכמים יחשבו לעצמם שהמפרסמים השיגו את המטרה, ואני בסך הכל מתכוונת להגיד שכבר לעוס ומשומש להשתמש בגוף, בקול, בצורה, ובחשק הנשי למכור בתים, מכוניות, ג'ינסים ומטפחות אף. מתחיל להיות אפילו משעמם.

בילי מוסקונה־לרמן

סגנון

11–10 אורית הראל: דוגמנים אלמונים

13–12 אבי דר: ילדי האולטרה־סאונד

14 תהילה עופר: כאב הראש של נעמת

26–23 מטעמים בסגנון עולמי

31–30 משה דנר: „המוזות" של רוברט גרייבס

37–36 יוסי חרסונסקי: תהורת תהיא עם ההי

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית: כרמית אדלר, עדלי סטוק
מודעות: גילה שניידר טלפון (03) 439474
מזכירות הפקה: בתיה אבישי טלפון (03) 439276

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

בואו לחגוג על חשבוננו מחר, יום חמישי, בקולנוע רב־חן בתל־אביב, בהקרנת הסרט „סיפורה של מארי" עם סיסי ספייסק – אותה אתם רואים היום בשער. ספייסק, שחקנית אופי, מגלמת בסרט אשה שאיננה נכנעת לממסד המושחת, יוצאת למאבק – ומנצחת.

פרטים במודעה בעמוד 44

מועדון מטיילי מעריב

טיול סופשבוע לחרמון

טיול שישי־שבת לחרמון המושלג, כולל כניסה לאתר וכן סיור לאורך גבול הצפון ★ לינה של לילה אחד בצפת ★
תאריכי הטיולים: ו' 1.1–31.1; 1.2–7.2, 8.2.
פרטים והרשמה: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", רחוב קרליבך 2, תל־אביב. טלפון 03-439207.

אשה על דוכן המנצחים

עתון אמריקני כינה אותה "אחד המנצחים הצעירים הטובים ביותר בעולם", ומאחר שהדקדוק האנגלי אינו מבחין תמיד בין זכר לנקבה, הרי המסר ברור והוא מקור גאווה לישראלית הצעירה ג'יזל בוקה בן־דור. בארץ זוכרים אותה בעיקר מהופעתה על דוכן המנצחים של התזמורת הפילהרמונית הישראלית לפני כשלוש שנים: אשה צעירה ויפת־תואר, התקבלה בקרב קבוצה של מנצחים צעירים, כולם גברים, שהשתתפו בסדנת־המנצחים בהדרכתו של זובין מהטה – ולא רק בזכות העובדה שהיתה אז בחודש השמיני להריונה...

בימים אלה היא באה לביקור־מולדת ממקום שהותה בארצות־הברית, שם היא עושה, אמנם, לרגל עבודתו של בעלה בסניף של מפעל ישראלי, אך גם היא אינה טומנת את ידה בצלחת. נוסף על היותה אם־במישרה־מלאה לבן שלוש, היא מפלסת את דרכה אל בימות הקונצרטים ואחת מגולות הכותרת של הופעותיה באחרונה היתה הופעה לצידו של המנצח **ליאונרד ברנשטיין** בפסטיוואל טנגלווד, בקונצרט חגיגי לציון יום הולדתו ה־85 של המלחין אהרון קופלנד. לאחר ההצלחה שקצרה שם, היא הוזמנה לחזור ולהופיע.

כעת מתכוננת ג'יזל, בת 30 – שעלתה ארצה מאורוגוואי בגיל 18 בגפה, עם שתי מזוודות, "מטעמים ציוניים, אלא מהז" וגררה אחריה את כל בני משפחתה – להופעתה הבאה בישראל, בכנס של נשים מלחינות, שיהיה ביוני בבאר־שבע. אם הכל יתקיים לפי התוכנית, היא אמורה לנצח על הסינפונייטה הישראלית בקונצרט הפתיחה של הכנס.

"כמובן, קשה יותר, כאשה, להצליח בתחום הניצוח, הנשלט בידי הגברים", היא מודה, אם כי עד כה לא היו לה בעיות מיוחדות. "אשה חייבת להיות טובה פי עשרה מאשר גבר רק כדי לעשות את הצעדים הראשונים". עם זאת, היא מוכנה לגלות, כי באירופה, ובעיקר באיטליה ובצרפת, היה לה קשה יותר לעמוד לפני תזמורת שרוב חבריה גברים ולומר לאנשים מה לעשות. "קשה ללטינים לקבל מרות של אשה. האמריקנים, לעומתם, פתוחים יותר, אם כי לא ניסיתי את המאצ'וס של טקסס. בסך הכל, כשחברי תזמורת רואים שלפניהם מוסיקאי רציני, שיודע מה הוא רוצה, אין בעיות". זובין מהטה אמר על ג'יזל שרואים שהיא יודעת בדיוק מה רצונה ו"זאת המחמאה הגדולה ביותר שיכולתי לקבל", היא אומרת. ■

חנה ידור

אלונה פרנקל. חוש לתרגום סימולטאני. צילום: ראובן קסטרו

תבנית יחסים שכזו...

המאיירת **אלונה פרנקל**, ילידת פולין, שימשה כמתורגמנית בלהקת התיאטרון הפולנית "קריקוט 2" שביקרה עתה בישראל והעלתה את הצגתו של הבמאי ומייסד הלהקה, **טדיאוש קנטור**. מגיבה אלונה על המחמאות: "איזה כייף זה לגלות בעצמך, בגיל 48, כישורים סמויים. אני ממש גאה. המצחיק הוא שאני לא חכמה כל־כך וידיעתי בתרגום סימולטאני היא לא־מי־יודע־מה. אני פשוט מנחשת את מה שהאחרים עומדים לומר..."

אלונה הוזמנה להשתתף בסיור הלהקה בצפון. חזרתי משם כאילו טחנו אותי. טדיאוש קנטור, שהוא איש תיאטרון מעולה, שולט באנשיו ביד רמה. הוא פשוט רודן. אני לא רגילה לראות תבנית יחסים כזו".

הטיול עבר כמעט ללא הסברים בשעת הנסיעה, שכן קנטור ביקש לשמור על שקט מוחלט באוטובוס. בלהקה חברות שלוש נשות־חייו של קנטור: ידידתו הוותיקה, אשתו החוקית וידידתו הצעירה העכשווית. ■

תמר אבידר

מילגה לאתיופית

לפני שנתיים הגיעה רבקה יעקב לארץ ב"מבצע משה", מן הנחשלות של העבר אל הקידמה של המאה העשרים. בימים אלה קיבלה רבקה מילגת הצטיינות מקרן הרבנית שרה הרצוג, על מעשים טובים ועזרה לילדים צעירים ממנה בלימודים ובקליטה. רבקה היא חניכה במוסד הילדים ע"ש הרבנית

רבקה יעקב. פרס מאורה הרצוג.

הרצוג בעפולה של "אמונה", תנועת האשה הדתית לאומית.

רבקה נולדה בביקתת קש בכפר דתי קטן, אמבבובר שמו, שבו חיו רק יהודים. אביה היה כהן דת בכפר, והוא נפטר לפני כמה שנים. על ארץ ישראל ידעה רק שזאת ארצם המקודשת של אברהם יצחק ויעקב, וירושלים היה בית המקדש. יום אחד אמרו לה שנוסעים לארץ ישראל, היא וארבעת אחיה, אבל אמא לא יכולה להצטרף למסע הקשה בגלל מחלתה. מאז רבקה לא ראתה את אמה. חמשת הילדים, מלווים בדוד ודודה ושני מדריכים שכירים, עברו ברגל את המדבר. ששה־עשר יום הלכו. בלילה התקדמו, ביום התחבאו. ביום ששי אחרי הצהרים הגיעו לשדה התעופה. מנועי המטוס כבר נהמו. הרבנים אישרו את הטיסה בשבת מפאת פיקוח נפש. במוצאי שבת הגיעה רבקה לארץ עם עוד שלוש מאות וחמישים איש.

רבקה הגיעה למרכז קליטה בצפת ואחר כך למוסד של "אמונה", שהיה מראשוני הקולטים של עולי אתיופיה. היום היא עשירה, עם 150 שקלים חדשים בחשבון החסכון שלה, הפרס שקיבלה מאשת הנשיא אורה הרצוג. ■

צביה גרנות

ג'יזל בוקה בן־דור וליאונרד ברנשטיין. "אשה חייבת להיות טובה פי עשרה"

צ'יץ' וזיוה להט בפעולה. "רק לא לרקוד סולו לפני כולם" צילום: אורי קובה

כשכלייזמרים נפגשים

בכנס הכלייזמרים השנתי שנערך לפני כשבועיים באלקנה, השתתפו 30 כלייזמרים דתיים וכלייזמר חילוני אחד – **ישראל זוהר**. המוסיקה, מסתבר, מצליחה לגשר על פערים רבים. וישראל זוהר מתל־אביב, נגן קלרינט ובס בתזמורת הפילהרמונית, הפך להיות לחלק ממימסד הכלייזמרים בארץ ולמשתתף קבוע בהילולות שבמירון ובצפת.

עולם הכלייזמרים מאחד בתוכו דתיים מכל הזרמים. במיפגש שהיה באלקנה, מספר זוהר, השתתפו גם כלייזמרים מהחוגים הקיצוניים ביותר. כאלה שאסור להם לנגן על שום כלי והם רק שרים ומתופפים וגם כן מחקים בקולותיהם כלים כמו קלרינט וחצוצרה. "הם מוכשרים מאד ומבצעים את חיקוי הכלים בצורה יוצאת מהכלל", מספר זוהר, שהתבקש לחבר לכבוד המיפגש יצירה חדשה המוקדשת ליהודי אתיופיה. שם היצירה שזכתה באלקנה להשמעת בכורה, הוא "גור אריה יהודה" ולדברי מחברה "השתדלתי לעשות מיקסינג של הרבה סיגנונות, בעקר אפריקני ומזרחי".

לישראל זוהר, שבשנה שעברה הופיע ביחד עם **עדי סולקין** בערב שנקרא "ניגוני הכלייזמרים", יש עכשיו ערב משלו ששמו "כזוהר הרקיע" והוא גם הוציא לאחרונה תקליט תחת השם המקצועי הזה שלו. לדבריו יש לו מעריצים רבים מקרב הדתיים. "החילוניות" שלו, מסתבר, לא מהווה שום מיכשול בדרכו המקצועית. נכון שמנסים בכל פעם מחדש להחזיר אותו בתשובה. "אפילו מנסים מאד", הוא מספר, "אבל מספיק זוהר אחד. ואני ככלייזמר מותר לי להיות הבוהמי שלהם, כי כלייזמר הוא לא בנאדם רציני. לא יזרקו עלי אבנים..." ■

אירית רותם

אנסו את צ'יץ' לרקוד...

"די יקסי עד סווינג", היה שמו של אירוע פתיחת השנה החדשה של אגודת שוחרי מוזיאון תל־אביב. בעבור 180 שקלים חדשים יכול כל אחד להצטרף לאגודת השוחרים ולקחת חלק בפעילויות המוזיאון, שהראשונה שבהן, אירוע הפתיחה, התקיימה בשבוע שעבר.

הרבה אנשים חגיגיים השתתפו באירוע, שנפתח באודיטוריום שם ניגנה תזמורת הטיילת של תל־אביב בניצוחו של דוד קריבושיי נעימות מוכרות, כשלפינאלה מצטרף גם ממפיס סלים. האירוע נמשך באולם הכניסה של המוזיאון שם המשיכה התזמורת לנגן מוסיקת ריקודים. ואחרי שכל החגיגיים גמרו להסתער על שולחנות הכיבוד, הם אכן גם יצאו בריקודים.

אשת ראש העיר, **זיוה להט**, רקדה. ראש העיר, **שלמה להט**, העדיף לצפות בה ממרחק בטוח. "אני לא יודע לרקוד. אני אוהב רק להסתכל איך אחרים רוקדים. שהרקדנים והקפצנים ירקדו", הוא הסביר. אחר כך הוא הודה שהוא יודע לרקוד רק טנגו "ורק עם אשתי", הוא הדגיש. אז סידרנו לו טנגו.

וכשדוד קריבושיי הודיע שהוא מזמין את חתן וכלת הערב זיוה ושלמה להט, לטנגו, צ'יץ' פשוט הסמיק מ...בושה. "לא אכפת לי לדבר לפני חצי מליון איש, רק לא לרקוד סולו לפני כולם", הוא אמר וסירב בכל תוקף לזוז מהמקום. אבל זה לא כל־כך עזר לו, זיוה שהתעקשה הצליחה לגרור אותו לרחבה. "אין לך ברירה, אני אונסת אותך לרקוד", היא העמידה אותו בפני עובדה. והוא רקד. ■

אירית רותם

ישראל זוהר: "כלייזמר הוא לא בנאדם רציני..."

ותיקי הגליל

פעם הם שרו "מי יבנה הגליל", עלו הגלילה והשיבו אישית על השאלה. כיום הם נקראים "ותיקי הגליל" והם מתאספים אחת לשבוע במכללת תל־חי, יושבים שוב על ספסל הלימודים ועוסקים בתורה. כ־50 ותיקים מישובי הגליל, בני 65 וגם בני 80 ומעלה לומדים: מדע המדינה, הסטוריה, ספרות, תנ"ך, מלאכה והתעמלות. כל אחד ואחת – לפי בחירה. בהפסקה הגדולה מוגש להם כיבוד קל וחבר'ה הוותיקים מחליפים ביניהם רשמים ומשכיחים מעצמם את הצרות שהגיל גרמן.

אומרת החברה הוותיקה אסתר: "כל השבוע כואב לי משהו. בתל־חי לא כואב לי שום דבר". החבר יצחק, לידה, סורג ורוקם במרץ רב: "אני מכין מתנות לילדים". ■

תלמה הדר

עמרי בר־לב

חיוך אישי

פגשתי אותה באחד הצמתים של העיר הגדולה. היא עצרה. אני מאמין, שבגלל האור הארום ולא בגללי. הסתכלתי לעברה. היא הסתכלה איךשם למעלה, למרות שגם כיום, עם נעלי העקב, אני עדיין יותר גבוה. אם היינו אהבת ילדות, כיום היא פרסומת למשחת שיניים ואני נשארתי אותו הדבר, רק את הילדות השארתי מאחור.

את הזכרונות אני שומר, לרגעים שכאלה. אמרתי שלום. לרגע נראתה נוכרת כוכרונה, ולבסוף נזכרה ונענתה בשלום. מאחר שהרמזור עדיין לא התחלף, נשארה לעמוד לידי. הבטתי בה היטב. השתנתה. האיפור, הלבוש, השיער, שהיה פעם חום־אגוז, הפך לבלונד עם פסי כסף. גם סגנון הדיבור של „מה נשמע, מה העניינים, מה אתה עושה", הפך ל„מה שלומך, במה אתה עוסק". כנראה זה מה שמלמדים אותם בקורס. להיות „איך" זה גם לדבר בשפה יפה. מליצית משהו. עלי זה לא עבר. בשביל להיות משחת־שיניים לא צריך תואר באוניברסיטה. הרגשתי מוזר. יש כאלה, שלגביהם הילדות, היא דבר נשכח, שרק יכול להזיק, להווה והעתיד. אני דווקא חשבתי, שאני זכרון ילדות נחמד.

חששתי בחוסר הנוחות שלה. אולי חששה, שמישהו מוכר, מן ההווה, יראה אותה מדברת עם בחור, הלבוש מכנסיים קצרים וחולצה טי. אחר־כך התחלף הרמזור והיא מהרה לחצות את הכביש. לא רדפתי. לא רציתי, ללכת לצידה כדי שלא אמצא את עצמי מופיע בעוד מספר ימים באיזה טור כתור הרומן החדש שלה. רציתי רק להישאר רומן ילדות נשכח. אחרי שניות מספר היא נעלמה, מרחפת מעל כולם. אחרי שבוע, שוב ראיתי אותה. הפעם, היא חייכה אלי. זה היה כאשר מסעתי ברחוב ולידי חלף אוטובוס „דן". בצד האוטובוס היתה כרזת ענק, עם חיוכה הלבן ומשחת השיניים בידה, ולמרות שעוד רבים מסביב ראו את חיוכה החולף, אני חושב שזה היה אישי. ■

ארט בוכוואלד

מטען אבוד

אחת הבעיות החמורות ביותר הכרוכות בטיסה היא לדאוג שכל המזוודות יחזרו אליך בשלום בסוף הטיול. מטיבות עלומות כלשהן, בימים אלה הולכות לאיבוד דרכה יותר מזוודות מאי־פעם, עובדה הגורמת כאבי־ראש מרובים לחברות התעופה – שלא לדבר על הנוסעים המסכנים.

מה שמוסיף נופך של מסתורין לכל העניין זה שאם אתם מטיילים בשניים, חברת התעופה מצליחה איכשהו תמיד לאבד רק את המזוודות שלה, ודווקא את אלה החיוניות לה ביותר כדי לעבור את הטיול בשלום.

אין גבר שטס עם אשתו למקום כלשהו ולא נתקל פעם במצב הזה.

אתה יורד מהמטוס, מת מעייפות, ומחכה למזוודות. הקארוסלה ממשיכה להסתובב ולהסתובב עם המזוודות של כולם. כל המזוודות שלך מגיעות תוך דקות ספורות. אשתך מקבלת את כל המזוודות שלה חוץ מאחת – זאת המכילה את כל השמלות, התכשיטים והבגדים התחתונים. אתם ממתינים שעה ליד הקארוסלה, נאחזים בתקווה שאולי זו תהיה המזוודה האחרונה שתוצא מהמטוס. אתה אינך מעז לדבר עם אשתך. לבסוף היא פונה אליך. „הם איבדו את המזוודה שלי".

„כן, כנראה".

„מה אתה מתכוון לעשות בקשר לזה?" היא שואלת, שפתיה קפוצות כאילו היא עומדת לפרוץ בזעקת שבר.

„אני מתכוון לעשות משהו, זה בטוח", אתה אומר, ויודע בלבך, שאתה בעצם לא יכול לעשות שום דבר. אבל אתה מוכרח להראות שאתה גבר. אתה ניגש למישהו במדים. „שמע־נא", אתה אומר בקול הקשוח ביותר שלך, „אתם ביצעתם את אחד הפשעים החמורים ביותר בתחום התיירות. איבדתם מטען של אשה חפה מפשע. אם לא תמצאו את התיק של אשתי תוך 30 דקות, איאלץ להתלונן בפני נשיא החברה".

„אני מפקח המכס", משיב לך הלה. „לך דבר עם מישהו מחברת התעופה".

אשתך, הניצבת מעבר לפינה וממוללת במטפחתה, שואלת: „נו, מה הם אמרו?"

„אני מצמצם את האפשרויות", אתה משיב. „הטייס לא יודע איפה התיק שלך, וגם במכס לא יודעים. אז זה מוכרח להיות מישהו אחר".

מפנים אותך לדלפק, שם מנסה פקיד אחד בודד להתמודד עם קהל עצום של בעלים נזעמים. אין ספק שזה דלפק החפצים האבודים, משום שכל הנשים מצטופפות בפינה, מקוננות וקורעות את בגדיהן.

הפקיד, שנבחר על שום נטיותיו המאזוכיסטיות, מחייך בעודו מתייק ערימות של טפסים ורושם תיאורים של מזוודות אבודות.

אתה מגיע לדלפק ושואל את השאלה הטפשית ביותר שנוסע יכול לשאול: „איפה המזוודה של אשתי?"

המאזוכיסט מחייך. „גיו דלהי. באלי. רידרה ז'נייררו. היא יכולה להיות בכל מקום".

„מתחשק לי להחטיף לך", אתה אומר.

„אולי תהיה נחמד ותעשה את זה?" משיב הפקיד. „רוב האנשים רק צועקים עלי, אבל רק מעטים באמת מכים אותי".

„לא אתן לך את הסיפוק הזה. מה אנחנו אמורים לעשות עכשיו?"

„מדוע לא תלכו למלון שלכם להרביץ שינה בריאה?" הוא מציע. „אם נמצא את המזוודה, נשלח אותה אליכם".

„ואם היא לא תימצא לעולם?" אתה מעלה את השאלה הבלתי נמנעת.

„אז אתה יכול לחזור הנה ולמלא עוד טופס".

אתה חוזר לאשתך. „טוב. אין בעיות", אתה אומר לה. „הם יודעים בדיוק איפה המזוודה, ותקבלי אותה בבוקר".

זה מרגיע אותה עד שאתם מגיעים למלון. ואז אתה עושה את הטעות הפטאלית. כשהיא נכנסת למטה, אתה שואל: „איפה כותונת הלילה שלך?"

והיא פולטת צרחה אדירה, המהדהדת בין גגות פאריס והסביבה. ■

תחיה בת־אורן

ספר לשני דורות

העולם הממוסחר מתחיל להיות זרוק. אל הכל מתייחסים מראש כנידון ממילא לפח. דבר זה איננו עוד נחלת השמלות בלבד אלא שזו גררה אחריה תרבות שלמה של גישה פרטצ'ית בשטחים אחרים. כמו, למשל, בעולם המקודש של „עם הספר" – בספרי הלימוד של תינוקות של בית רבן.

נתקלתי בכך לאחרונה גם בספר קריאה מהודר, שמחירו בהתאם, המיועד לפעוטות על סף הגן ובית הספר. הילדים פשוט מוזמנים ומודרכים להתייחס אל הספר כאל מחברת. אם צריכים למלא בו את כל הפרטים האישיים כמו שם וכתובת. המדובר הוא בספרי הלימוד. החל בספר אלפוני ועבור דרך ספר החשבון וחוברת החגים – בעולם מצווים היום הילדים לכתוב בגוף הספר והספרון את התשובות לשאלות המודפסות. אם יש לך שני ילדים תצטרכו לקנות לילד השני ספר חדש וכן הלאה עד תום כל הילדים. יש גם ספרים שבהם מתבקשים הילדים להיעזר בצבעים כדי לעשות סדר בראש. כל העניין הזה יש לו טעמים נוספים לגנאי, לבד מן הבזבוז הכספי המוכחב.

אם לחזור לעולם השמלות אם שמלה אינה עוברת מאחות לאחות, אין צורך לגמור את המכפלת בעבודת יד מדוקדקת. מחר החוט יכול גם להיות פחות חזק. אם היום כותבים בספר – מחר יגזרו בו ומחרתיים יקשקשו גם בספר מן הספריה.

זהו חינוך לחולין ואפילו לאלימות כלפי ספר. והרי תמיד חנכו אותנו להתיחס בקרושה לספר. זהו גם חינוך לחיפוש תשובות חלקיות וקצרות. והרי תמיד חינכו אותנו לענות „תשובה מלאה". זה מחנך גם דור של מורים עם עצלות־מחשבה. שהרי אפילו אינם צריכים לטרוח כדי להמציא איזו שאלה מקורית.

דווקא לאור העובדה שאנחנו כאן כולנו כרי־חלוף, הייתי מצפה ממחנכינו ללמדנו לבנות סביבנו עולם יציב: אם לא פירמידות־לדורות לפחות ספר לשניי דורות. ■

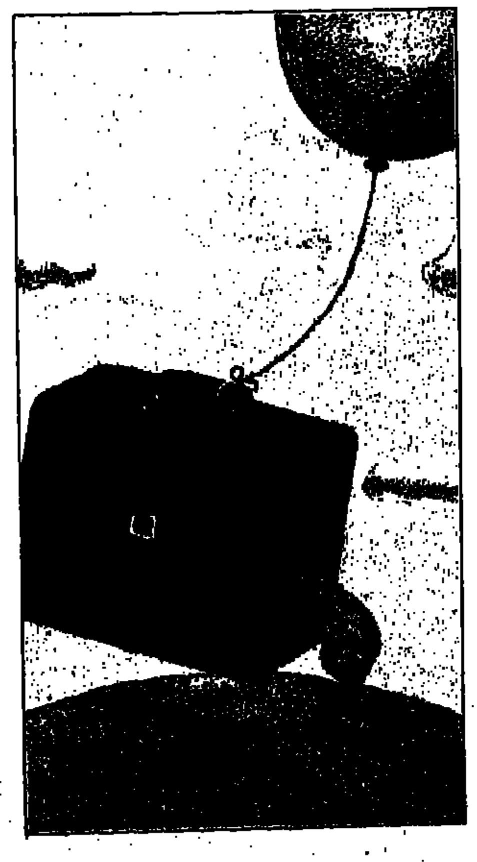

אורית הראל

דוגמנים אלמונים

הגיבורים האלמונים של הפירסומת – מי הם? מה מניע את הפרסומאים לבחור בהם, מה מניע אותם להתייצב מול הזרקורים והמצלמות? איפה מוצאים את הכוכבים של מוצר אחד ?

הם מסתכלים עלינו מעל דפי העיתונים, משבועונים, בתחנות האוטובוסים, במבט בטוח ומקצועני. הם מחייכים אלינו בין מוצרי מזון או רהיטים, ממש כמו היפים והיפות שעושים את זה בשביל הפרנסה, מישירים מבט מתוך תפאורה של בנק מכובד, לבושים חליפות סולידיות, ונראים לפחות כמו מנהלי סניפים או לקוחות מועדפים. הם – כוכבים של מודעה אחת, של מוצר אחד, של מסע פרסום יחיד. „הדוגמנים האלמונים" – הילדים המתוקים, החברים של הצלמים שיש להם פרצוף מעניין, השכנים האמינים של הפרסומאים, הטיפוסים המיוחדים שנשלפו מבית־הקפה הסמוך, או אפילו, ברגעי דחק, הפירסומאים עצמם.

מה קורה לו לפירסומאי, שפתאום הוא קם בבוקר ומחליט לוותר על שירותיהם הטובים של הזוהרים והיפים, ומתעקש לשכנע את השכנה של אמו להפוך לדוגמנית לטווח קצר? „אנשים שאינם דוגמנים מציגים טיפוס אמין, הם מייצגים אנשים אותנטיים" אומרת אתי נויבך מפרסום אריאלי.

„במקרים מסוימים מעדיפים אדם לא מוכר כדי לא ליצור תגובה של 'הנה הוא אכל/שתה משהו x ולמחרת הוא מזוהה עם בנק או נושא אחר – זה סתם דוגמן שמעביר מסר'. דוגמן שחוזר בכל מיני מודעות לא כל כך מכובד ואמין" אומר אבנר בראל, מקשר בראל.

„האלמונים הם בדרך כלל טיפוסים – קומי יותר או בעל מימיקה קומית, אנשים בעלי נפח גוף שונה מדוגמן קלאסי" מסביר הצלם מיכה קירשנר. „לפעמים משתמשים באלמוני כי לא מוצאים את האדם הנכון ולפעמים זה שיקול של כסף, בעיקר כשמדובר בלקוח קטן, וזה קורה הרבה עכשיו" מסבירה תמי פרנקל, כתבת אופנה של הירחון „את", שבעצמה השאילה את פניה הנאות למודעה של חלב. „בנק תמיד ירצה מישהו מהרחוב, כי הוא אמין, זה מישהו שאפשר להיזדהות איתו. באופנה, השיקול הוא לפעמים שימוש בפרצוף חזק ומעניין".

אנונימי הוא סולידי

קחו למשל את השמנמן הנחמד, זה עם השלייקס והמשקפיים, המעטר את מודעות הבנק הרביעי בגודלו במחוזותינו. „במקרה הזה היה מדובר בתכנית בנק חדשה, מוצר עם תכונות מיוחדות" מסביר אבנר בראל. „אם היינו רק כותבים את הדברים, לא בטוח שזה היה נקלט. הצד הויזואלי בא ליצור קשר, לעצור את העין. חיפשנו דמות רקע שבאמצעותה ניתן למשוך תשומת לב ולהעביר מסרים. לא להזהות דמות עם המוצר.

„חיפשנו דמות חביבה, נחמדה, שתיתן הרגשה של מבסוטיות, מישהו לבבי, חי. רצינו דמות שתהיה רעננה, ותהיה קשורה בהצגה של הבנק ובצורה אנונימית. השתדלנו גם בהמשך, עם דמויות נוספות, לשמור על אנונימיות, כי בנק זה מוצר סולידי, מכובד". את ליאון, כוכב הבנק והשלייקס, הביא למודעות הגרפיקאי שעסק בעיצובן. הוא פשוט נזכר בחבר שלו, שעוסק בצילום, ומתאים „כול" לדרישות הדמות. מה קרה לו לליאון, בדרך מהאלמוניות לדפי העיתונים ולתחנות האוטובוסים? לא הרבה, על פי עדות הפירסומאים שלו. „חברים אמרו לו שזה יפה, נחמד, ובבנק הוא מיוחס" אומר אבנר בראל. „מעבר לזה – כלום, זה לא שינה את חייו"

היה כדאי?

לא כל המצטלמים האלמונים מקבלים את העניין בשוויון נפש כזה. „נתקלתי במקרים שהיה להם קצת לא נוח אחרי הצילום, לא חרטה או בקשה לביטול, אבל האירוע גרם להם הועה מוגברת" מספר מיכה קירשנר. „עד כמה שהבנתי, החשש העיקרי הוא חברתי, מה יגידו החבר'ה". הפירסומאי דרור שטרנשוס, שייך לאלה שלא בדיוק מבסוטים מהעובדה שהסכימו להצטלם. הוא מצא עצמו מול המצלמות, ולא כפי שהוא בדרך כלל לצירן, משקיף מהצד, בגלל צירוף מקרים מלחיץ, שדרש דוגמן אותנטי עכשיו. התגובות, בקרב חבריו, לא היו בדיוק אוהדות. היום, הוא אומר, לא יצטלם יותר, כי זה פשוט לא מסתדר עם התפקיד והמעמד.

אבנר בראל גם הוא מצא עצמו במקרה באחת ממודעות הבנק, בדמות המנהל המכובד והמעונב. מטעמי לחץ זמן, הצטלם עבור הסקיצה (דוגמת המודעה שמראים ללקוח), וזו כל כך מצאה חן בעיני הלקוח, שהוא נשאר נאמן גם לדוגמן הלא־דוגמן שהופיע בה. בראל רואה בזה חלק מהעבודה, לוקח את זה בקלות.

גם תמי פרנקל רואה בחיוב את ההתנסות שלה כדוגמנית. „זה נורא נחמד ולא מוריד מערכי" היא אומרת. הרעיון לצלם אותה היה של הצלם, איתו עבדה בעבר. גם עניין החשיפה הפתאומית לא נראה לה משמעותי. „בדרך כלל לא מזהים את המצולמים, ולא זוכרים אותם, אלא אם כן המודעה רצה המון זמן". במקרה של תמי, אפילו אמא שלה לא זיהתה אותה בצילום. חוץ מזה, מוסיפה תמי, גם הכסף בסדר. מה זה הכסף? 150־260 דולר, תלוי בגודל המודעה, בהיקף מסע הפרסום.

אתי נויבך עדיין זוכרת את ימי הזוהר הלא כל כך רחוקים של הפרסום, בתקופת השפע הכלכלי, כהם העסיק פרסום אריאלי אדם מיוחד שתפקידו היה לאתר את אלמונים מעניינים עבור מודעות המשרד. היום עושים את זה אנשי ההפקה של המשרד, הגרפיקאים והצלמים. כך למשל עובד האדמה השורשי, שהופיע בבגדי עבודה כחולים במודעה של מוצרי חלב, היה חבר של הצלם, שבחייו ה„אמיתיים" הוא...קבלן. "קשה לשכנע גברים, בעיקר בגילאי 35, להצטלם, כי גברים בגילאים אלה, אם הם במקצועות חופשיים ונראים בסדר, לא יכולים להרשות לעצמם להצטלם" מסבירה אתי נויבך.

ואז, אחרי שכבר מצאו אותם, והם הסכימו לשתף פעולה, איך הם מתנהגים מול המצלמות? „הם לוקחים את זה בצורה יותר קלה. המקצוען חרד יותר לתוצאה הסופית, הופעה לא טובה במודעה עלולה, קרוב לוודאי בצדק מסוים, להיתפס כמחבלת בעתיד מקצועי" קובע מיכה קירשנר. אבל, „קל יותר לעבוד עם מקצוען שכבר מכיר דברים בסיסיים במקצוע" הוא מוסיף. אתי נויבך טוענת שאין בעיות בעבודה עם ה„ירוקים" במקצוע. „כמעט ואין אכזבות, רואים אם האדם יכול לעבור או לא" היא אומרת. „בצילום שלא דורש משהו מיוחד, כמו תנועה, קל לעבור איתם כי הם טבעיים, נחמדים וקצת מתרגשים" אומר אבנר בראל. תמי פרנקל אומרת ש„לפעמים יותר קשה איתם, יש להם דרישות – לא מכאן ולא מכאן. הם גם לוקחים את זה ברצינות".

> „האלמונים הם בדרך כלל טיפוסים – קומי יותר או בעל מימיקה קומית, אנשים בעלי נפח גוף שונה מדוגמן קלאסי"

ילדים – בלי פוזות

אלמונים מיוחדים במינם בקרב הכוכבים האלמונים הם הילדים. לא הילדים שאמא דוחפת, ומציפה את משרדי הפרסום בתמונות הנהדרות של המוצלח או המוצלחת שלה, אלא הילדים שבמקרה הגיעו לעניין, ממש כמו האלמונים הגדולים. מבחינת העבודה איתם, אין הבדלים גדולים לדברי מיכה קירשנר, רק „ככל שהם צעירים יותר, הם דורשים צילום זריז יותר". „לילדים יש פחות 'פוזות', וזה כיף אדיר בשבילם" אומרת תמי פרנקל. „עם ילדים יותר קשה כי לפעמים הם נבהלים, אבל זה מאוד נדיר" קובעת אתי נויבך.

הכוכב האחרון בין הקטינים, הוא אורי, הילד של הפודינגים מחלב, שמשתף פעולה עם הגיבור המצויר התורן של הילדים. הלקוח, מספרים בפרסום אריאלי, רצה ילד מתוק, דומה לילד שראה באיזו פרסומת אמריקאית. הישועה באה מכיוון תמי אריאלי, שנזכרה בילד המתוק של השכנים, ויחד עם הגרפיקאי קפצה למכונית, והם נסעו לראות אותו. „הסכמתי תיכף" מספר אורי, שהוא כמעט בן שמונה, „אבל חשבתי שסתם לוקחים אותי טרמפ הביתה. היה כיף!

„היה כיף לאכול את הפודינג, וגם קיבלתי 120,000 שקל, יש משפחות שלא מקבלות את זה לחודש! לא קשה להיות דוגמן, אבל זה לא נראה לי כמקצוע. אבל אם יבקשו ממני שוב – אסכים". נאום הגבר.

מסתבר, שלמרות הנקודות הדומות שהעלו הנפשות הפועלות, אי אפשר למצוא שיטתיות בעניין. „הכל זורם לפי המצב, יש המון מקריות, הרבה תלוי בקריזה של ארטדיירקטור" אומרת תמי פרנקל. ככה זה עם אמנים יוצרים, ואין ספק שהפרסומת היא אחד מתחומי האמנות שמשפיעים על כולנו חזק מאוד. ■

ילדי האולטרה־סאונד

רופאים מפריכים חשש נשים הרות מפני בדיקות באולטרה־סאונד ■ מומלץ לבצע שלוש בדיקות במהלך ההריון ■ הצ'ופאר של הבדיקה: יש להיות מוכנים לטעויות ■

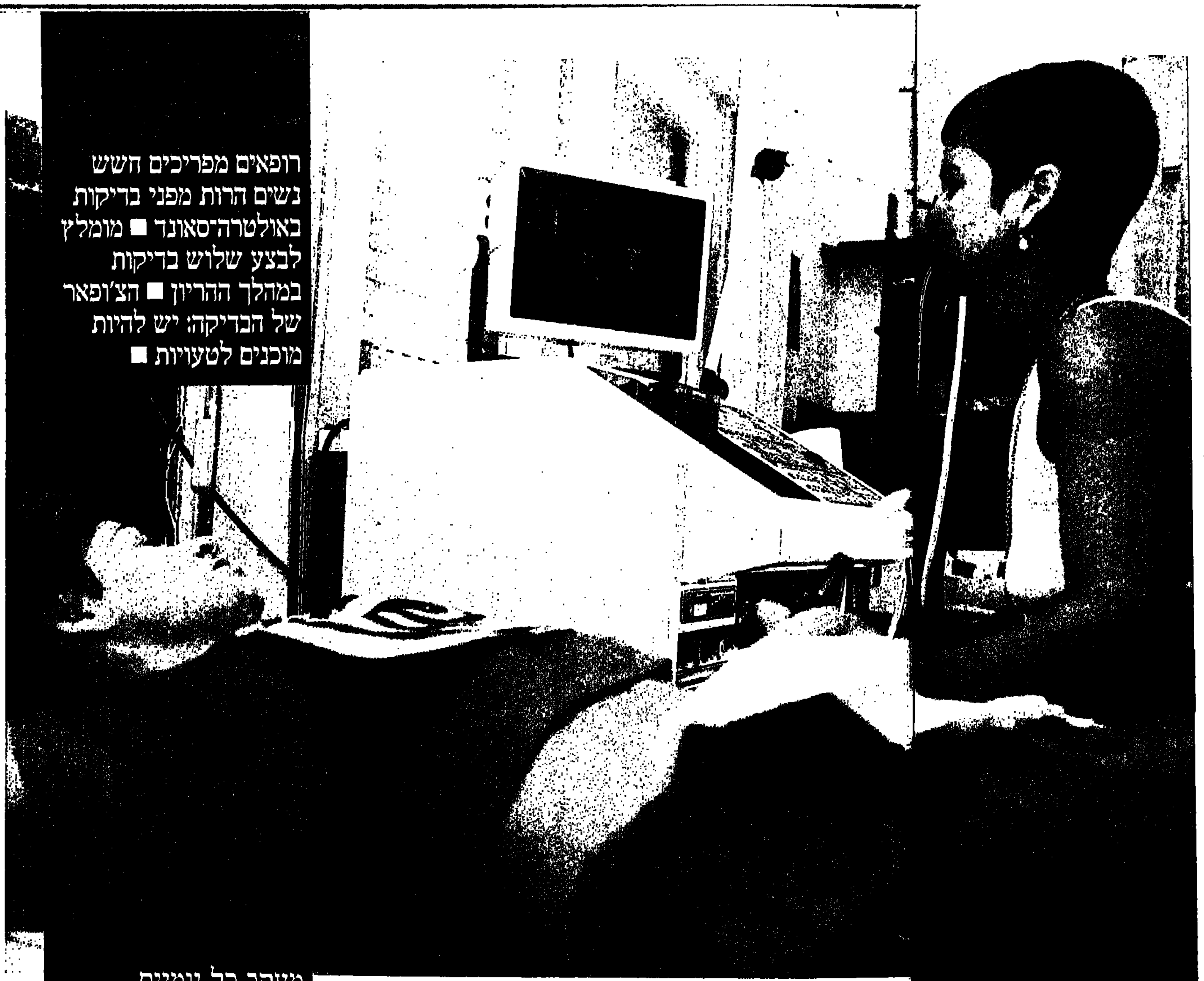

ראיתם פעם עובר חצוף שמוציא לשון לגניקולוג? – בעצם איך הייתם אתם מגיבים אילו תציצו לכם ישר אל רשות היחיד שלכם על ידי בדיקת אולטרה־סאונד, ומנעו מכם כל אפשרות להפתיע את ההורים בזמן הלידה. תודות לבדיקת האולטרה־סאונד התחילו להבין את הבריות לכבוד העובר ארבעה חודשים לפני הלידה...

בדיקת נשים הרות באולטרה־סאונד הסירה את מעטה המסתורין מעל התנהגות העובר ברחם. כתוצאה מפרסומים סותרים בדבר נזקים אפשריים לעובר מבדיקת אולטרה־סאונד – מדווחים רופאים על פחדים אצל נשים מפני הבדיקה. בארץ חלה נסיגה בדרישת הציבור לבדיקות והרופא צריך כיום לשכנע את היולדת בחשיבות ובטיחות הבדיקה.

הפחד נובע בעיקר מאי הכרת הנושא. בארצות־הברית פורסמו בדיקות המוכיחות חד־משמעית כי בדיקות באולטרה־סאונד אינן גורמות כל נזק לעובר ולאם. מכשיר האולטרה־סאונד מאפשר לרופא לקבל מידע על הנעשה במערכות הגוף הפנימיות ללא קרינה או ניתוח. בנוסף לרופאי נשים משתמשים באולטרה־סונר לצילום אברים פנימיים כמו: כיס מרה, כליות, דרכי שתן, בדיקת לב, ואפילו בדיקת עיניים.

מכשיר האולטרה־סאונד פועל לפי עקרון הסונאר, מכשיר לגלוי צוללות: שידור גל קול בתדירות גבוהה מאד ועיבוד ההדים המוחזרים לתמונת טלוויזיה. הד חזק, המגיע מעצם – ייראה ככתם לבן; הד חלש המוחזר מנוזלים – ייראה בצבע כהה. רצף של צילומים מאפשר קבלת מעקב אחר תנועת העובר.

תעשיית האלקטרוניקה הרפואית התפתחה בשנים האחרונות, ובמכשירים שיוצרו לאחרונה שופרה איכות התמונה ע"י כך, שניתן לקבל נתונים בעוצמות אנרגיה אולטרה־סונית נמוכה – המאפשרים איבחון בפירוט רב על הנעשה בתוכנו.

מקובל בארצות־הברית ומומלץ בארץ לבצע שלוש פעמים בדיקת אולטרה־סאונד במהלך ההריון: בדיקה בכל שליש של ההריון. בקשתי מרופא שהתמחה בבדיקות גניקולוגיות באולטרה־סאונד להסביר את הנתונים שניתן לקבל בכל שלב.

„בשליש הראשון להריון השאלה הקרדינלית היא האם מתפתח הריון ברחם? החל מהשבוע החמישי ניתן לראות ברחם את שק ההריון, בשבוע שביעי – דופק עוברי. בשלב זה יכול הרופא לאבחן הריון מחוץ לרחם, מספר העוברים וגיל העובר. עד לפני כ־4 שנים, בהריון שלא התפתח – היו מחכים לקבלת תגובה שלילית בבדיקת שתן. כיום מגלים הפסקת הריון על־ידי אולטרה־סאונד ומונעים מהאם הפלה מאוחרת העלולה לגרום לה קושי להרות בעתיד. בנושא הפלה – קביעת גיל מדוייק של העובר, חשובה להתאמת שיטת ההפלה.

הבדיקה העיקרית בהריון תהיה בשליש השני – בשבוע ה־20 עד 22 של ההריון. אם יתגלה בבדיקה זאת מום חמור בעובר – עדיין ניתן יהיה להפסיק את ההריון בצורה המקובלת, על־ידי „ועדה להפסקת הריון". לוועדה זו אין סמכות לאשר הפסקת הריון מעבר לשבוע ה־22. אחור באבחון יסבך את אישור ההפלה וידרוש דיון בוועדה העליונה להפסקת הריון במשרד הבריאות. בשבוע ה־20 מסוגל הרופא לאבחן את מרבית הנתונים לגבי העובר:

★ **מיקום השליה** – במידה והשליה לא במקומה הרגיל עלולה להיגרם לידה מוקדמת כתוצאה מבדיקה גניקולוגית או מקיום יחסי מין.

★ **התאמה לגיל** – הרופא יאמת את גיל העובר לפי התפתחותו, ברמת דיוק של ימים. כך יימנע ספק לגבי תאריך הלידה המשוער. הרבה לידות של „חודש שמיני" מקורן בזכרון לקוי או דימום מיקרי, דמוי מחזור חודשי, בתחילת ההריון.

★ **כמות מי שפיר** – חוסר או ריבוי מי שפיר מסביר את תופעת הבטן הגדולה / קטנה של היולדת ומונע חשש מליקוי בגדילת העובר.

★ **אבחון מום בעובר** – בשלב זה כל המערכות כבר התפתחו וניתן לבדוק באולטרה־סאונד מערכות שתן, עיכול, מח, עצמים, עמוד שידרה. במכשיר משוכלל ניתן לאבחן מומים – מחוסר ראש ועד לחוסר פרק באצבע.

★ **מין העובר** – רופא מאומן יכול לקבוע את מין העובר בוודאות של מאה אחוז, אך היו גם מיקרים של אבחון מוטעה שגם להפתעות בחדר הלידה...

כדאי לברר משך הבדיקה

בשליש האחרון של ההריון, אחרי השבוע ה־28 – מבוצעת הבדיקה, בדרך־כלל, רק אם־לרופא נדמה שמשהו אינו כשורה בהריון, כמו: רחם גדול, מחלות תורשתיות או עובר גדול. בשלב זה ניתן לאבחן את תנוחת העובר ולהתכונן במקרה של תנוחה חריגה שתדרוש התערבות חירורגית בחדר לידה.

כיום כל רופא נשים המכבד את עצמו, מחזיק במרפאתו אולטרה־סאונד. במכשירים הקטנים ניתן לבצע בדיקת „סקרינינג", שבה רואים דופק תזוזות ומראה כללי – אך בדיקה מדוקדקת של העובר יכולה להתבצע רק במכון הדמיה עם מכשירים שעולים מעל ל־100,000 – דולר – לעומת כ – 10,000 דולר ל„מכשיר ביתי".

יש מכונים העובדים בשיטת המיטה החמה. הנורמה היא לבדוק 10 נשים לשעה ברוטו. כ־6 דקות לבדיקה, כולל הסרת הבגדים ולבישתם־מחדש כך שבעצם נשארות כשלוש דקות נטו לבדיקה רפואית. לדעת הרופאים שרואיינו, צריך משך הבדיקה להיות לפחות 20 – 15 דקות נטו לאשה ומשך בדיקה יסודית הוא 60־20 דקות. איך אפשר להסביר את ההבדלים במשך הבדיקה בין המכונים? – כסף.

לחצים על הרופאים הבודקים והתשלום, הוא לפי כמות הנבדקות ולא טיב הבדיקה. מאחר והבדיקות ממומנות בדרך־כלל על־ידי קופת־חולים (המחיר כ־30 דולר, בשקלים, במכון גדול כקטן, ללא הבדל) כדאי לברר את משך הבדיקה, או להתייעץ עם הרופא המטפל. במקרים רבים מוצעת בחירה בין מספר מכונים.

סיפורי פולקלור בנושא טעויות באחבון אולטרה־סאונד? יש השמצות לגבי טיב הבדיקה? יש. אשה אחת הגיעה לביקורת עם אבחנת אולטרה־סאונד לתאומים ועד היום מחפשים את הילד השני... נכון שאין תקן לגבי הבודק, אך ועדה ממשרד הבריאות שבדקה את הנושא תפרסם בקרוב המלצותיה לגבי אופי הבדיקה והציוד.

הוויכוח הרפואי כיום אינו על בטיחות הבדיקה אלא לגבי איכות הבדיקה המבוצעת. „הסכנה היא בפירוש לא נכון של נתונים על־ידי מפעילים מאיכויות שונות" אומר הרופא. למרות הנסיונות לטעת פחד בציבור, נולדו בעולם עד היום מאות מליוני „ילדי אולטרה־סאונד", שהבוגרים מביניהם כבר בני עשר. עד היום לא התגלה אצלם כל נזק או תופעת לוואי שלילית הנובעת מחשיפתם בבטן אימם לבדיקת האולטרה־סאונד.

מעקב כל יומיים

פרופסור אמנון דוד, מנהל מחלקה גניקולוגית בקופ"ח כללית, אומר:

„על סמך תוצאות מחקר שבוצע בארה"ב עבור ה־F.D.A (רשות התרופות המרכזית) אפשר לבצע בדיקת אולטרה־סאונד בזמן ההריון ללא כל חשש מעיוות כרומוזומים, או בהתפתחות הנערכות של העובר.

„בהפריית מבחנה, לדוגמה, לאחר שהביצית המופרית מושתלת ברחם, אנו מבצעים מעקב כל יומיים באמצעות אולטרה־סאונד, ללא כל חשש מנזק לעובר. בקופת־חולים אנו ממליצים לאמהות לבצע הבדיקות שלוש פעמים במשך ההריון". ■

לבדיקות מגיעות כיום משפחות שלמות לראות את התינוק החדש: בעל, ילדים, אם וחותנת. תמונת פולרואיד של העובר ניתנת במספר מכונים, אך את צלם הוידאו עצרה האחות בפתח „יש גבול לחגיגה – זה לא סרט חתונה"!

פמיניזם

תהילה עופר

מאשה לובלסקי. מלת המפתח: מודעות

כאב הראש של נעמת

טרטרו לנו חודש „תחיה גבר – תן לה ידי". חודש „את שוה שוויון". חודש על שילוב נשים בטכנולוגיה. עכשיו נשמע חודש על מעמד האשה. מה יוצא מכל זה? אני שואלת את מאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמת. „יוצא שקיסר כל זמן פנוה, 'מאשה אני צריך נשים לכל מיני תפקידים'. שיש יותר נשים בועדה המרכזת. במועצות המנהלים של מפעלי ההסתדרות. במועצות הפועלים. שבאור־עקיבא, לדוגמה, מקיימים דיון של זוגות צעירים, עם מנחה, על שיתוף פעולה במשפחה. שגברים תפשו, ששיתוף במשפחה אינו פוגע בגבריות. שיותר נערות נרשמו בבית הספר המקצועי 'בוסמת' באותה שנה".

אבל העיקר, בעיניה, להעלות נושאים על סדר היום. לשמש כתובת לייעוץ, לחיפוש פתרונות. מלת המפתח – מודעות. והחודש, מודעות לכל האפשרויות והזכויות בקידום מעמד האשה. לא רק בלה־בלה על שוויון־זכויות בעניני אישות ובעבודה. הדרכה מעשית, במאות חוגים וחוברות „מורה נבוכות", יופי־של־שם ויופי של מידע. לדוגמה, בענין „מירוץ הסמכויות", ענף־ספורט שנשים רבות נכשלות בו. בגירושין, חשוב מי רץ ראשון – ולאו; לרוב, הוא רץ ראשון, כי לו יש יותר כסף לעורך־דין ועורך־דין ממולח יגיד לו למהר לפתוח תיק גירושין בבית הדין הרבני. עד שהיא מתעוררת, בית הדין הרבני מטפל בעניני ממון, מזונות, ילדים. אילו התעוררה קודם, היתה פותחת תיק בבית המשפט המחוזי. זה יותר טוב בשבילה, כך מייעצים ב„מורה נבוכות" וכך בלשכות המשפטיות של נעמת.

ויש עוד עניני אישות על הפרק בסדר היום של חודש מעמד האשה, לדוגמה הביגאמיה. מאשה: „אולי תופעה שולית, אבל לא בגלל הפיקאנטריה אנחנו מטפלות בה, אלא משום שאנחנו פה ל־92 נשים שפנו אלינו". בכל הנושאים נעשתה מלאכת־חיפוש יסודית, מצאו תקדימים לאירועים. מצד אחד נאבקת נעמת בהרחבת הסמכויות של בתי הדין הרבניים, מצד שני אינה הולכת עם הראש בקיר נגד ההלכה. 300 פעילות למדו את הנושאים, אחרי ש„צוות המוחות" החליט על חודש מיוחד למעמד האשה בנוסף למה שנעשה כל השנה. מאשה אומרת שבצוות צביה כהן, עורכת הירחון „נעמת" ואורנה ביבר, הרוברת. „ושתיהן הן הרבה יותר מאשר התואר המוגדר". לבעיות הספציפיות מתייעצים עם ראשי האגפים וצוות המשפטניות, בראשות עו"ד חביבה אבי־גיא.

למה לנעמת־היום כל הכאב־ראש הזה? מלות המפתח – מחוייבות לציבור הנשים ונקיטת עמדה. ראש הממשלה, במיפגש עם נשים מחו"ל הציג את נעמת: „Takes Care and Takes Position". בשני המישורים, „אף אחד לא מכריח אותנו, עושים מה שחשוב בעינינו. מה הרווח הפירסומי שיש לנו ומי אמר לנו לפתוח במוסר 'כנות' מגמה לטיפול בסוסים, שנמצאה מצויינת לטיפוח נוער שאינו מתאים למסגרות אחרות? או לפתוח מרכז פדגוגי לגיל הרך בחיפה? או לריב ריבן של עובדות שבאות אלינו מזכרון־יעקב ואומרות שמפטרים אותן רק משום שהן נשים?" בזה ביקשה גם להגיב גם על פרסומים, בהם נשאלה – ובכיתבתם הכל בסדר? „הדבר היחיד שבגללו איני ישנה בלילות הוא הדאגה לחמשת־אלפים העובדים שמעסיקה נעמת. אם תהיה לי בשבילם משכורת בחודש הבא. אבל יחד עם זה, יעילות המערכת קודמת על־פני עובר לא־טוב, אם ניתן לפטר אותו במסגרת החוק".

„מאשינקה"

ביום שני יש לה עוזרת, לנקיון. אוכלים משארית התבשילים שבישלה לשבת. התחביב שלה – בישול. כשהיא בבית, הלישכה, הטלפון, היומן, הניירת, הכל על שולחן המטבח. שם מוקד הפעילות הביתי, אפילו שבשנים האחרונות אינה צוברת הרבה שעות־בית.

בגיל 49, הוריה של מזכ"ל נעמת עדיין קוראים לה מאשינקה. שם־חיבה מתאים לאשת־איש, שעזבה מישרה של מנהלת בית־ספר ותפקיד של מזכיר הסתדרות המורים בחיפה והצפון, כדי ללכת אחריו, לא בדיוק למדבר, אלא לאיזור תל־אביב. זה היה בתחילת שנות השבעים ואינג' דב לובלסקי קיבל תפקיד בהנהלת רשת „עמל". מאשה קיבלה את תיק המעונות בנעמת. ילדיה עדיין היו זקוקים לה. כיום יוסי נשוי, לומד רפואה באיטליה, איציק השתחרר זה־עתה מצה"ל. „ללא תמיכת האיש והבנים לא הייתי עושה שום קריירה", היא אוהבת להגיד, למי שאינו מבין איך אפשר להיות איש־משפחה כשביומן הפגישות ראיון בצהריים בטלוויזיה בירושלים, ישיבת הוועדה המרכזת בחמש וחלוקת מילגה בערב בבית־שאן.

„מאשינקה" אולי הולם את זו שבבית, אבל לא מסתדר עם הארס הנמרץ העומד בראש תנועה גדולה, עם כישורי המנהיגות, קביעה בתקציבי־עתק, העסקת 5,000 עובדים ומדיניות הנוגעת לאלפי מתחנכים בעשרות מוסדות. ל„מאשינקה" גם אמביציות פוליטיות. אינה אוהבת לפרט, אך יגידו לך מקורביה: לא ביקשה מקום בטוח בכנסת כי היא שואפת ללא־פחות מתפקיד שר. תתפשר על תפקיד מזכ"ל ההסתדרות.

היא תגיד רק „משגנה שבבה אידלסון במשך שנים לא היתה חברת הוועדה המרכזת". אשר לטיפול בנושאים שאולי לא ייראו למעצבי המדיניות, לדוגמה נגד המימסד הדתי, שעה שמפלגתה מחזרת אחרי הדתיים או נגד הוצאה מוקדמת לגימלאות של עובדת מועצת־פועלים: „איני הולכת לפרס ולקיסר בכל ענין. מתלבטת ביני לביני, כאיש תנועת העבודה. החלטותי עומדות בקריטריונים. מאמינה שתמיד לטובת התנועה וההסתדרות, גם אם פה ושם זה נראה חורג מעט מה'שולחן ערוך'".

היא חברה בלישכת מפלגת העבודה ובוועדה המרכזת. ואומרים – חביבתם של פרס ושל קיסר. מי צריך יותר? ■

היכנס לעידן תדיראן עם השמות הגדולים בעולם

18
תשלומים שקליים חודשיים

מקררים
הכנסו לעידן תדיראן עם גלאקסי המקרר המיוצר במפעל החדיש ביותר בישראל. תדיראן הרחיבה את קו הייצור ולכן האספקה לגלאקסי מהירה יותר.
החל מ 66 ש״ח לחודש
GALAXY

וידאו וטלויזיות
טלויזיה צבעונית, וידאו עוד אין לכם? קחו את אחד מהשמות הגדולים ״סאבא״, ״סימנס״ או ״נק״
טלויזיות החל מ 90 ש״ח לחודש
וידאו החל מ 165 ש״ח לחודש
NEC • SIEMENS • SABA

תנורי בישול ואפיה
הרשו לעצמכם כיריים גז, ותנורי או BUILT, הצרפתיים המשוכללים והיפים ביותר באירופה ״רוזיארי״ או ״גלאקסי פורי״.
החל מ 51 ש״ח לחודש
ROSIERES GALAXY/LUXE

מזגנים
איך אפשר בלי מזגן, תדיראן. הכנסו לעידן תדיראן עם המזגן מס׳ 1 בישראל
החל מ 55 ש״ח לחודש

מזגנים לרכב
החל מ 63 ש״ח לחודש
תדי־קר

מחשב קומודור
מחשבים עסקיים
החל מ 130 ש״ח לחודש
commodore COMPUTERS

מכונות כביסה
מכונות כביסה ״סימנס״ ״בושי״ או ״גלאקסי פורי״. לגלאקסי פור אחריות ל־30 חודש.
החל מ 47 ש״ח לחודש

מדיחי כלים
מדיח הכלים המעולה של ״סימנס״ ״בושי״
החל מ 91 ש״ח לחודש
BOSCH GALAXY/LUXE

להשיג בחנויות החשמל המובחרות וברשתות השווק.
אספקות: מקררים - אפריל, שאר המוצרים פברואר/מרץ

ועכשיו תדיראן מגשימה את ״החלום הישראלי״
מהיום תוכלו להגשים את חלומכם, לקנות בבת־אחת את כל מוצרי החשמל המעולים, ולשלם בנחת ב־18 תשלומים שקליים הצמודים למדד (בתוספת דמי אשראי של כ- 16.2%) *

רק תדיראן, חברת האלקטרוניקה הגדולה בישראל יכולה לזרשות לעצמה להביא לך את השמות הגדולים בעולם. תדיראן חיפשה ומצאה את השמות הגדולים, כדי לאפשר לך לקנות את המוצרים החשמליים הטובים ביותר. מחיר לדוגמא גלאקסי 420R במזומן: 1,153 ש״ח ב־18 תשלומים: 201 ש״ח במזומן + 17 תשלומים חודשיים של 66 ש״ח צמודים למדד. *לפי ריבית שנתית של כ-24%

תדיראן
שיווק ושרותים בע״מ

סמדר ועמירם. בלי שעות עבודה מסודרות, עם הרבה קריזות.

תום וטוב לו.

הוא הנגר של הדברים שהוא מעצב

זוג

כתבה וצילמה אילנה באום

מצליחנים ביחד וכל אחד לחוד

קרוב לשנה גרים סמדר אימור ועמירם בספי בשכונת אבוטור בירושלים. אבוטור איננה שכונה רגילה. כמה מאות יהודים החיים כאן מנהלים אורח חיים מנוכר למדי: יודעים את השמות – אך לא תמיד מכירים את האנשים. סמדר ועמירם גרים בבית של ודי בן־שאול. את ודי מכירים כולם, ועבור כולם סמדר ועמירם לעולם ישארו הדיירים של ודי, אלא אם יעקרו למקום אחר.

אנחנו השכנים היהודים הכי קרובים של סמדר ועמירם – למרות שמפרידים בינינו ובינם חמש דקות הליכה במדרון ושבע דקות בעליה (תלוי, כמובן, מאין הולכים ולאן). השכנות מכתיבה מראש תנאי ראיון שונים מן הרגיל: יש שאלות שלא נשאלות –חלקן משום שכבר התשובה ידועה וחלקן כי לא נעים לשאול. אחת מהן היא שאלה כמו: „אז איך אתם מסתדרים יחד, כשכל אחד עובד באופן חופשי, בלי שעות עבודה מסודרות ועם הרבה קריזות?" ויש גם שאלות מיותרות כמו „אתם לא מפחדים לגדל ילד בסביבה כזו?" השאלה הזו מיותרת כי אני יודעת שהם כן מפחדים. סמדר קצת יותר ועמירם קצת פחות, ושניהם סומכים על השנאוצר השחור והענק שלהם „גורי", שידע לשמור על תום.

לסמדר ולעמירם יש נשמות של אמנים. עמירם, בוגר בצלאל במגמת עצוב, עבד במשך מספר שנים בבניית מודלים לארכיטקטים, עד שנמאס לו. חיפש אפיקים יצירתיים יותר – ומצא: בהתחלה עיצב לתום בן הארבע מיטה. חברים ראו ובקשו גם הם. אחר כך הגיע אליו בעל חנות לרהיטים ובקש שיבין עבורו חדר ילדים שלם. „אני אוהב את המגע עם החומר. אני מוכרח לעשות את הדבר מתחילתו עד סופו. זה גם ההבדל ביני לבין נגר או מעצב: אני יודע את שני הדברים. אני הנגר של הדברים שאני מעצב ובדרך זו אפשר גם למצוא פתרונות לא שגרתיים לבעיות לא שגרתיות", אומר עמירם.

והסיפור של סמדר: בהתחלה למדה בבצלאל, אחר כך החליטה להיות רקדנית והלכה לאקדמיה. לבסוף, אחרי שעשתה בגדים „מהראש" והצליחה למכור הכל – החליטה להפוך את התחביב למקצוע, למרה שנה תרמיתנות ב„שנקר" והיום היא מעצבת־סורגת־משבצת שמלות וחולצות יפיפיות.

השמלות, הן למעשה קולאז'ים של בדים, חרוזים וא־ביורי קשוט על בגד סרוג (אותו היא גם מעצבת וסורגת – אם כי חלק מהסריגים נמסר לסורגות מקצועיות). השוק הישראלי מוגבל למדי עבור יצירות אלה וסמדר מודעת לכך: „לאן כבר אפשר לצאת עם השמלה שלי, לחאן, לסינמטק" בינתיים גילתה סוכנת וריזה את סמדר – וממש בימים אלה נמצאת הקולקציה שלה בדרך לא־רה״ב. ■

1,000 מברשות שיניים ג'ורדן הוענקו לחניכי מוסדות אקי"ם בארץ, ע"י החברות „בלמון" ו„גורית".
בתמונה: דליק וטוליפ שהעניקו את השי בשם החברות מדגימים לפני חניכי מעון „אקי"ם" תל־אביב איך לצחצח שיניים.

מרטיני נעלי אליס **alice**

הקאדילק בנעלי הספורט של אליס

ספר

הסיפור שמאחורי הספרים שזיכו את נירה הראל וחגית בנזימן ב„פרס זאב"

שתיים הן כלות הפרס

„ב־14 בינואר, בשעת בוקר מוקדמת, נפרדתי מכתב־יד שקראתי לו 'כובע חדש', ושלחתי אותו לדרך, שבסופה עתיד היה להיהפך לספר... השהיתי את הפרידה מעל כתב־היד הזה ככל שיכולתי. שבתי ותיקנתי. שיניתי ושיכתבתי וחזרתי וכתבתי אותו שוב ושוב, עד אותו בוקר. ב־14 בינואר בבוקר נפרדתי מכתב־יד שקראתי לו 'כובע חדש'. בדרך כלל אין כותבים זוכרים מועד מסוג זה. אבל אני זוכרת. בצהרי אותו יום עצמו מת אבא שלי והספר היה פתאום לזכרו ולזכר אמא גם יחד".

זהו קטע מתוך דברים שאמרה נירה הראל, בטקס בו הוענק לה „פרס זאב לספרות ילדים". נירה, שבדרך כלל אינה זקוקה לרשימות כשהיא מדברת לפני קהל, קוראת הפעם מן הכתב. כשאנחנו נפגשות לשיחה בבוקר שטוף שמש, היא נראית במעט כמו האחות הבכורה של אותם ילדים שלהם היא כותבת. הספר שזיכה אותה בפרס הוא „כובע חדש", בהוצאת „עם עובד", ספר ראשון שכתבה נירה לבני־הנעורים.

הספר עוסק בקיץ אחד בחייו של נעם, נער ישראלי שחי כאן ועכשיו. קיץ שבו נעם מתאהב ומתאכזב, מתוודע לטיפוסים מפוקפקים שמסבכים את אחיו הבכור בפרשיית סמים, ומאבד את סבא שלו האהוב עליו. „אבא שלי נמצא שם מאוד חזק בעניין" מודה נירה. מאחוריה למעלה מ־20 ספרי ילדים. בשנים האחרונות היא עורכת ספרי ילדים, ומזה שלוש שנים עורכת את מדור ספרי הילדים בהוצאת „עם עובד".

„הפרס על הספר המסויים הזה, הוא פרס שקיבלתי על כאב שלי. אני לא יודעת איך לומר כמה זה נורא. אף פעם לא הייתי שמחה באופן כל־כך עצוב. קיבלתי את הפרס שבה רציתי בו, על אובדן עצום. האובדן והזכיה באו לי ביחד. ולמרות כל הכאב, הרגשתי איזה חג פרטי, בתור כותבת. אף פעם לא זכיתי בפרס. זו פעם ראשונה שאני כותבת לנוער, ואני מאמינה שבכתיבה אפשר להעביר אמונה. אני מאמינה בכוחה של כנות. כשבן־אדם מאמין במשהו, וחושב שמספיק חשוב להגיד על זה דברים לילדים – יש לו הסיכוי לגעת בנפש של ילד – אחרת, זה לא שווה את המאמץ".

נירה הראל: „אף פעם לא הייתי שמחה באופן כה עצוב".

חגית בנזימן: „הרגשתי בדיוק כמו ילדה בת שבע".

ד"ר חגית בנזימן, משוררת שכותבת ספרי־ילדים בחרוזים. פסיכולוגית קלינית, מרצה בכירה לפסיכולוגיה קלינית באוניברסיטה העברית. ספרה „כשנוסעים לארץ אחרת" בהוצאת „דביר" זיכה אותה השנה ב„פרס זאב". „כשהודיעו לי על הזכיה מאוד הופתעתי. בכלל לא ידעתי שאני מועמדת. שמחתי מאוד, ונזכרתי בלאה גולדברג. פעם, סיפר לה סופר שהציגו בפניו ילד ואמרו לו: הנה הסופר שאתה מכיר את ספריו בעל־פה. והילד נרתע, ואמר: מה, הוא עוד לא מת? גם לי" אומרת חגית וכמעט מסמיקה, „יש יראת כבוד כלפי סופרים, ולכן קשה לי מאוד לקשור את עצמי עם התואר 'סופרת' או 'משוררת'. תמיד אני אומרת שאני כותבת לילדים".

חגית בנזימן מפרסמת ספרי ילדים (תמיד בחרוזים) מזה כעשר שנים, „אחרי דוקטוראט וארבעה ילדים", ועד היום יצאו לאור עשרה מספריה. את אהבת הכתיבה היא חיה מילדות: „אבא שלי כתב לנו, כילדים, שירים שלא פרסם מעולם. ואני גדלתי לתוך הכתיבה, כתהליך טבעי ולא מתוך החלטה". היא אוהבת לכתוב. „יש בכתיבה עוצמה מאוד חזקה. אבל, עם כל האינטנסיביות שבכתיבה – זה נושא שמוחזק אצלי בצד, בשוליים. אין בתוכי לחץ שמחייב אותי להפיק. אם יש לי מה לומר – אכתוב את זה. מעבר לכל מה שאני כותבת לילדים, אני שואלת את עצמי לפעמים, לאחר הכתיבה, מה זה מבטא לגבי, ברמה יותר עמוקה. ומצאתי שהדברים העיקריים שבאים לידי ביטוי בכתיבה שלי, הם הרבה קשר, אהבה ומשמעות של יחסים הרמוניים ושייכות למשפחה שלי ולארץ".

הספר „כשנוסעים לארץ אחרת" נכתב בעת שהותם של בני משפחת בנזימן בארה"ב. הספר כתוב מפי ילדה בת שבע: „הרגשתי בדיוק כמוה, מקום חדש, לגמרי זר, ואתה מאבד את הבסיס" אומרת חגית.

רבים מספריה של חגית כתובים בגוף ראשון, מפי ילד. כאן משתלבים ודאי כישוריה כפסיכולוגית קלינית. „אין לי קו חינוכי", מדגישה חגית. „ואין לי כוונה להעביר מסר של טוב ורע. אני מעבירה חוויה שמעוררת למחשבה, מה קורה אתי במצב כזה או אחר? ובעצם החשיבה, בכניסה לעורו של מישהו אחר, יש משהו. אני לא מביאה לילד שום דבר מגבוה". ■

גוני סביר

קצב

„יו־יו" מנגנת בס

„מינימאל קומפקט" – תקליט חדש מצויין, הופעות במקומות שונים בעולם. ההצלחה מתחילה להיות חלק בלתי נפרד מהם. אבל לא הכל זוהר שם.

מלכה "יו־יו" שפיגל, נגנית הבס של הלהקה, הופכת את מטבע ההצלחה גם לצידו השני. „יש פתאום מנג'ר שאומר לך לאן לרוץ, איפה להיות ומתי. אתה מפסיק להיות חופשי ומתחיל להכנס ללוח זמנים די נוקשה. גם החיים באירופה לא מקלים עלינו. בתחילת הדרך בשנת 80' זה היה איום ונורא. היו מבודדים, חיינו לבדנו. לא הכרנו אף אחד. גם מזג האוויר הקריר והמנטליות האירופאית היו נורא זרים בשבילנו. עכשיו כבר יותר קל. לפחות לי אישית. אני יודעת שאין מה להתלונן כי זה לא יעזור. יש חברה בלהקה שעדיין שואפים ומתגעגעים לארץ. לשמש. לחברים".

מלכה שפיגל – בס נשי

שפיגל היתה במשך תקופה ארוכה חברה לחיים של חבר אחר בלהקה, רמי פורטיס, אלא שהחיים יחד 24 שעות ביממה העלו את נקודת הרתיחה לטמפרטורה גבוהה מדי. „קשה להיות יחד כל הזמן. אתה מתבשל במיץ של עצמך. זה נשבר. היום אנחנו חיים כל אחד בנפרד. לכל חבר בלהקה יש את הפינה הקטנה שלו. בהתחלה, הפירוד היה קשה לכולנו, לא לגור יחד, לא לחיות ולהעביר חוויות יחד, אבל אני מאמינה שזה שלב טבעי בהתבגרות. חוץ מזה החיים מקבלים פרספקטיבה אחרת, כשאתה נמצא מחוץ ללהקה. זו הסיבה שכל אחד מאיתנו משתתף בפרוייקטים מוסיקליים מעבר לטבעת של הלהקה". ■

אבי מורגנשטרן

החיים כפטפוט

ורה ובוריס פוליאקוב: היא רושמת מפיו את אשר יש לו לכתוב ברומאן רחב־יריעה על ברית־המועצות.

חשיפה

כל שיש לו לומר ולכתוב על אודות החיים בארץ שעזב מאחוריו, ברית־המועצות, אומר בוריס פוליאקוב בעזרתה של רעייתו. האשה שאיתו קרוצה מברזל.

אריה יאס

צילום: אריה מוסקוביץ

כל ניסיון חייו של הבנאדם, אומר המשורר אוסיפ מנדלשטאם באחד משיריו, כל היסורים ורגעי האהבה והחסד, אינם אלא סידרה של מלמולים ופטפוטים. אתה מנסה להלביש את ניסיון חייך במלים שמנסות לגעת בכאב ובאושר, ומתברר לך שהקמת, בסך הכל, גשר של נייר. אותיות קטנות החתומות בספר. נדמה לך, שהשמעת קול תרועה קמה, ולאמיתו של דבר, התמלטו מפיך שברים ומלמולים בלבד.

זו הסיבה שבוריס פוליאקוב, עולה חדש מרוסיה, („רק עשר שנים אנחנו בארץ", אומרת אשתו, ורה, במבטא רוסי מלבב) קרא לספרו: „הנסיון והפטפוט".

בוריס חולה במחלת ניוון השרירים ואת הספר הכ־תיב לוורה. „כשהגענו ארצה", היא מספרת בחיוך שקט, „היה בוריס בכסא גלגלים. היום, אתה רואה בעצמך, הוא כבר משותק לגמרי. כבר כמה שנים הוא מחובר למכונת נשימה. רק הראש עובד". ובוריס מחי־יך גם הוא. חיוך שמאיר את הפנים הנאות ומשרה עליהן הבעה של ילד מאושר. הדיבור קשה עליו. השי־חה, אי לכך, מתנהלת באמצעות וורה. כמו בכל דבר, היא הגשר והשער לעולם. במשך שלוש שנים רשמה מפיו את שלושת חלקי „הנסיון והפטפוט". רומן רחב־יריעה כמיטב המסורת הרוסית, שהוא קריאת תגר על השלטון הסובייטי, החונק למוות כבני האדם את כוח הרצון.

לגמור בכל מחיר

„לא היה קל לכתוב את הספר", מספרת ורה ומסכ־מת בכך, בכמה מילים שורה ארוכה של בעיות כלכלי־ות, בעיות רפואיות, שלא לדבר על קשיי היצירה עצ־מה. „אבל בוריס לא ויתר. הוא לחץ והתעקש. כי מי יודע מה יהיה מחר ואם יספיק... הוא רצה והחליט לגמור את הספר בכל מחיר".

חלקו הראשון של הרומן נקרא „אוטופורטרט עם יוליה". סיפור אהבה ראשונה. צעיר רוסי, הלומד בבית ספר רפואי ומתכונן להיות אח, מתאהב בצעירה בוהמ־יינית, כמושגים סובייטים. היא נוטלת חלק במופע קרקסי משהו, שהשלטונות רואים בו „עסק פרטי" ול־כן הוא אסור בתכלית האיסור במדינה שבה אין רכוש פרטי. יש רק נחלת הכלל. בחלק השני נמסר הסיפור מנקודת מבטה של סבתו של הגיבור. „חייה ומותה של שרהדרחל". ואילו החלק השלישי, „פרש בלי סוס", מתאר את חייו של האיש משעה שהמחלה, מחלת ניוון השרירים, כמובן, החלה מגבילה את חופש הפעולה שלו, והחיים ב„גן העדן הסובייטי" החלו לוחצים ומג־בילים יותר ויותר את רוחו הסוערת.

„לא, זה לא סיפור אוטוביאוגרפי", מתעקש לומר בוריס פוליאקוב. „זהו רומן, שהוא תערובת של פנטזי־ות אישיות ונסיון חיי. דוגמה קטנה, למשל: הרוסים מסרבים לאפשר לגיבור הספר לצאת מברית־המועצות והוא מת, משום שממילא חייו לא היו חיים. ואילו אנחנו – כאן, בארץ".

בוריס פגש בוורה בלנינגרד. היא היתה מהנדסת חשמל והוא גרוש, שהמחלה כבר החלה נותנת בו את אותותיה הנוראים. ורה הרוסיה החליטה לקשור את גורלה בגורלו. היום, בדירתם הצנועה בקרית־ים, ליד חיפה, בשכונה שרוב תושביה עולים מברית־המועצות, נראה לבוריס שהאדישות היא הרעה החולה המאפיינת ביותר של החיים תחת המשטר הסובייטי. „הממסד אדיש למצבם ולדעתם של האזרחים. והאנשים אדישים למתרחש בממסד ואדישים וקרים זה לזה. איש איש לנפשו. בעוד שבישראל נראה לו שיד כל בכל. „הדבר הכי ישראלי בעיני הוא הכנסת..." הוא מחייך.

שיר אהבה לאשה

המהדורה הראשונה של „הניסיון והפטפוט" שהופי־עה ברוסית בלבד כבר אזלה. כבר לפני הופעתה נמכרו למעלה מ־300 ספרים בשיטת המינויים מראש, ועתה מתוכננת כבר מהדורה נוספת. ורה חדלה לעבוד כמורה לחשמל בבית הספר המקומי ומקדישה את עצמה כיום אך ורק לטיפול בבוריס. עדיין אין כותבים או חושבים על ספר חדש. מוקדם מדי. „הנסיון והפטפוט" הרי רק הופיע, ובכלל, מי יודע מה יהיה מחר. הסופר והעיתונ־אי דוד מרקיש מסביר את העניין הרב שעורר הספר והצלחתו באישיותו של בוריס פוליאקוב: „אין ספק שהאיש מרשים וסיפור חייו וכוח הרצון שלו מרשימים ומרגשים עוד לפני שפתחת את הספר. חוץ מזה, יש לו מה להגיד".

המרגש במקרהו של בוריס פוליאקוב שהדברים שיש לו להגיד נאמרים באמצעותה ובזכותה של ורה, אשתו. ורה היא לא רק העזר שכנגדו, היא גם המלאך המטפל והמגונן. הרעיה, האם והאחות. אשה קטנה הקו־רוצה מברזל וטוב־לב. חייו של אדם הופכים, אולי, כשהם מתורגמים למילים, למלמולים קטנים, להר חיר־ור, אבל כשבוריס מאיץ בוורה להראות לך את אחד משיריו, „שיר אהבה לאשה". והיא, נבוכה קצת, מסמי־קה מעט, מניחה בידיך כמה דפים מודפסים, מגיע תורו של לבך לפעום מהר יותר וחזק יותר. ה„פטפוט" מצ־ליח להרעיד מיתר רגיש בנשמה. „את שרביטי, את כתר ואת נס", כותב בוריס לאשה שאיתו. „חפשי מצחוק מאות של קין, בואי נאמין שעוד רחוק הקץ, והשליח לא יצא עדיין".

והשורה האחרונה אומרת בפשטות: „בצניעותך השאלת לי את חייך..."

יש מלים שמנסות לגעת – ומצליחות.■

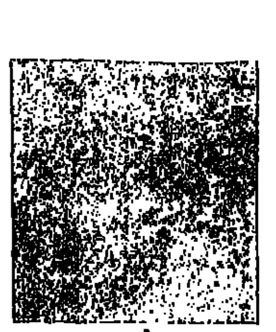

חר"ל

רדי מהטרקטור וחיזרי למטבח!

מעמדן של הנשים בחברה הסובייטית, זו ששיגרה לחלל את הקוסמונאוטית הראשונה והתגאתה תמיד בשיויון המינים המוחלט, הפך באחרונה להיות נושא לויכוח ציבורי גלוי עד להפתיע.

עצם הויכוח חיוני לחברה הסובייטית הסגורה, כך מעריכים סוציולוגים סובייטים ומערביים. לשם שינוי, כלי התקשורת הרשמיים אינם מטיפים למחשבה חד־מימדית, אלא מציגים שאלות לשיקול דעת הציבור.

ההנהגה הגברית של המפלגה נתקלה כאן בבעיה לא צפויה. מצד אחד יש צורך בנשים עובדות כדי להוציא לפועל את הרפורמות הכלכליות מרחיקות הלכת של החבר גורבאצ'וב. אולם מצד אחר, נשים צריכות גם ללדת יותר, כדי להתגבר על הידלדלות המרכיב האירופי בבריה"מ.

הנשים הסובייטיות, שכמעט כולן עובדות, חלוקות בדיעותיהן מהקצה לקצה בסוגיה הזו.

רק בדבר אחד קיימת אצלן תמימות דעים: אי אפשר לעבוד יום מלא ואחר כך לעמוד בתור למזון, לבשל ולטפל בילדים ובבית, ללא עזרה מצד הבעלים. אלו נוטים עדיין להיות שמרנים בכל הנוגע לתיפקודם בבית.

אחרי שנות דור של הצהרות רשמיות על שיויון המינים, מותר עכשיו בבריה"מ להצהיר שהשיויון, כמו הסוציאליזם, עדיין לא הגיע לשלב ההתפתחות הסופי.

בבריה"מ יש יותר נשים מהנדסות מאשר בארה"ב. מבקרים מן המערב משפשפים עיניים למראה נשים המועסקות בעבודות גופניות קשות כמו סלילת כבישים והנחת מסילות ברזל. ב־1963 היתה בריה"מ המדינה הראשונה ששיגרה אשה לחלל. ואלנטינה טרשקובה עומדת היום בראש ועד הנשים הסובייטיות.

אולם רק נשים מעטות הסתננו אל הצמרת. הגברים הסובייטים, המסוגלים לנהוג כמו ג'נטלמנים מהדור הישן כלפי נשים, מצפים בדרך כלל שהנשים תמלאנה את התפקידים המסורתיים שלהן. בקיצור: להיות יפה ולשתוק, במטבח.

העיתון "סובייטסקיאה רוסיה" פירסם באחרונה מכתב של גבר: הנשים צריכות להיות קודם כל רעיות טובות, אחר כך אימהות טובות, ורק אחר כך עובדות טרבות. הכותב התלונן שאישתו צריכה לעבוד שעות ארוכות מרי כמנהלת מפעל, ואפילו להביא עבודה הביתה. "מה היא יכולה כבר לעשות למען המשפחה והילדים", הוא קובל.

מאמר בשבועון הספרותי והסוציולוגי "ליטראטורנייה גאזטה" מתח ביקורת על נערות בגיל העשרה שהתחילו להעדיף את הבילויים בבארים על עיסוקים אחרים. המאמר גינה את הרגלי השתיה של הצעירות, וסיכם בקריאה בסגנון של "לחזור אל הנשיות". "כדי לשכנע גברים לבצע מעשים אביריים למען נשים יפות, יש תחילה להבטיח שהנשים תהיינה יפות ולא 'חתיכות' או "שפנפנות"", כתב העיתון.

בעיתון הנוער "מוסקובסקי קומסומולטס" פורסמה כתבה על נערה שהודשה לבית חולים אחרי קטטה עם נערות אחרות. גם כאן הרגש היה על חוסר נשיותן של הנערות. על קטטות בין נערים לא מרווחים בדרך כלל.

"דורות שלמים גדלו על תדמית האישה על הטרקטור, האשה הצנחנית, וכו' – אך אשה יכולה להועיל לחברה גם בתפקידה הקלאסי: תחת קורת גג ביתה, בטיפול במשפחתה ובילדיה", קובע המאמר. זה המסר החדש בבריה"מ: נשים למטבח. ■

הלן וומק,
סופרת "רויטר" במוסקווה

שלומיאלים במטבח

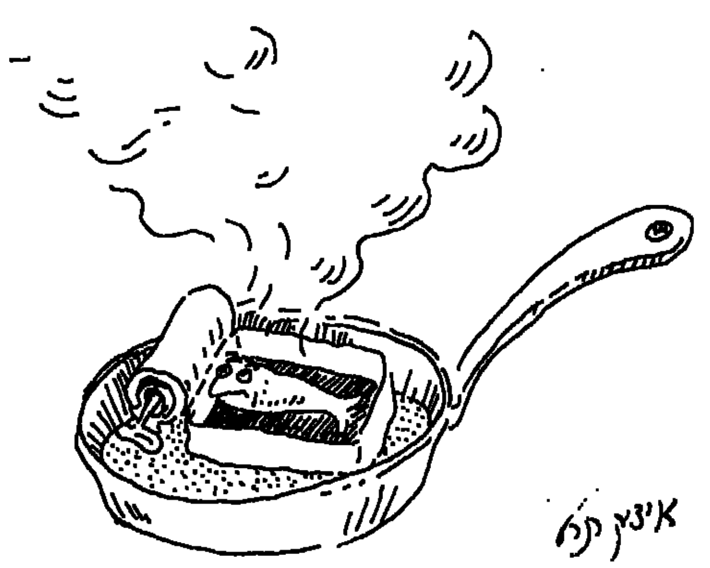

הם ידועים כאנשים אינטליגנטיים ובעלי מוטיוואציה גבוהה, אולם בהיותם רווקים, נראה כי אין הם מגלים עניין רב או פשוט מזלם אינו משחק להם בתחום הבישול. בחוגים מסויימים הם מכונים בחיבה "פותחני קופסאות" או "משוגעי הפריזר" או סתם "שלומיאלי המטבח".

בארוחות־ערב חגיגיות הם מגישים פיצות קפואות, מספקים תעסוקה לחברות לגילוי מקורות עשן ואין כמותם להפרכת הגירסה הרווחת, כי אם אתה יודע לקרוא, אתה מסוגל גם לבשל. נשים וגברים ללא הבדל, משמשים בהרגליהם נושא לבדיחות, אך רק לעיתים רחוקות הם נזכרים במדורי הבישול.

"אני מסוגל לפרוס כעכים", מתגאה בוב פק, עוזרו לענייני מינהל של הסנאטור דניאל פאטריק מויניהן (דמוקראט ממדינת ניו־יורק), המוסיף, כי ההרפתקאה הקולינרית היחידה שלו היתה תבשיל ירקות, אך גם עליה הוא ויתר לאחר שידידיו לעגו לו על התכיפות שבה נהג להגישו.

לגבי הרווק שאינו טבח, ארוחת הבוקר קלה להכנה, משום שאין היא דורשת יותר מאשר פתיחת גביע של יוגורט, מזיגת חלב לפינכה של דייסה או חטיפת פרי כלשהו. ארוחת הצהרים, לפחות בארצות־הברית, קלה גם היא משום שרי בסנדוויץ' ואין בעיה לקנותו מוכן. הבעיה מתעוררת לקראת ארוחת הערב, שהיא הארוחה העיקרית באמריקה. רוב האנשים החיים בגפם נוקטים את שיטת ה"חוזרה", כלומר אוכלים שוב ושוב אותו מאכל. הם לומדים על־פה כמה מתכונים פשוטים וחוזרים עליהם מדי ערב. פה ושם כולל הרפרטואר שלהם כמה כרטיסי מתכונים, לעיתים תרומתם של קרובי־משפחה או ידידים מודאגים. גם מתכונים אלה מצטיינים בפשטותם משום ש"שלומיאלי המטבח" זקוקים להוראות מדוייקות אפילו להכנת חביתה.

אולם לא כל ה"שלומיאלים" הללו מאמינים בספרי בישול ובמתכונים. גז מאטיזה, מנהל מכירות בחברה בינלאומית, האוכל ספאגטי בכל ערב שני, טוען, כי כל מאכל שהוא מנסה להכין לפי הוראות, יוצא לו "גוולי", ואין זה משנה מה הוא מכיל. ברוס אדאמס, יועץ לענייני מחקר שנשא אשה באחרונה, טוען, ש"ספרי בישול נועדו לטבחים. אני סתם אכלן".

בהיותו רווק, נהג אדאמס לבשל את ארוחותיו מתוך ששה כרטיסי מתכונים שאסף מקרובי־משפחה בעוד ספר בישול פופולארי שהיה ברשותו נח לו כאבן שאין לה הופכין על המדף. "אני חייב לראות כיצד הדברים נעשים", סיפר. "לכן ראיתי איך מבשלים כמה ארוחות והעתקתי את הפרטים במדוייק. מעולם לא סטיתי מן המתכונים משום שפחדתי שהמאכלים 'יתפוצצו'".

לאחר שתחתנן העלימה אשתו את כרטיסי המתכונים שלו, כנראה כדי להאכילו בארוחות מגוונות יותר. התוצאה: השניים ניזונים כעת מחמאת בוטנים, ארוחות מוכנות ועוד מיני מזון מהיר, ללמדך שהנישואין אינם ערובה לפתרון הבעיה...

עם זאת, לגבי רווקים ואחרים המתגוררים בגפם, שהבישול אינו בראש מעייניהם, רכישתם של ספרי בישול היא לעיתים במסגרת "פרוייקט מיוחד", המתבטא במעין "התקף" של רצון ללמוד לבשל. עם זאת, לעיתים קרובות קורה, שמרוב להיטות והתלהבות, הם נכשלים במשימתם משום שאין הם מצויידים בידע הבסיסי הדרוש לאירוח. למשל, רווק אחד שטרם למד כיצד להניח את הסכו"ם על שולחן האוכל, החליט להכין מוס שוקולד לאחר שרכש את ספר הבישול המתאים. לפי המתכון הרשום בספר, היה עליו להשתמש בארבעה חלמונים ובשמונה חלבונים מוקצפים. הוא אכן נהג על פי הכתוב, אלא שהוא בישל את הביצים תחילה, הוציא את החלמונים וניסה להקציף את החלבונים. רק לאחר שהמערבל התיז רסיסי ביצים מבושלות ברחבי המטבח החל טבחנו לחשוד שמשהו אינו כשורה.

אי־ידיעת שמותיהם של מרכיבי מזון או "סלנג הבישול" עלול לגרום תקריות בלתי־נעימות במטבח. מתהלכים סיפורים כמו סיפורו של הפרקליט ריצ'ארד סוואן, שסיפר כיצד הוא השתמש ב־2 וחצי כוסות קמח תירס במקום סוכר להכנת אפיפיות ("מאפינס"). "זה נראה בעיני לבן ואבקתי", אמר להגנתו.

או הסיפור על נסיונו של הפרקליט לארי כהן, טרם נישואיו, להכין מאכל המכונה "עוף הירושימה" על פי מתכון שקיבל משכנה בבית־מגוריו. היא הסבירה לו בפשטות, כי עליו לשים את העוף בתא ההקפאה עד שיחליט להכין את התבשיל. כאשר הגיע הרגע לבשל את העוף, הוא פעל לפי ההוראות, אך התוצאות לא היו משביעות רצון. לאחר שבא בטענות אל השכנה, כי הטעתה אותו בהוראות ההכנה, התברר, כי כהן פשוט שכח להפשיר את העוף. "איש מעולם לא אמר לי מלה על הפשרה", טען.

לאחר שנרגע, החליט לנסות את התבשיל בשנית, והפעם אחסן את העוף במקרר עצמו. בעת שעסק בבישול, דפקה השכנה על הדלת, לאחר שנחרדה מן הצחנה הנוראית שעלתה ממטבחו של כהן. "ניסיתי לפעול בדיוק על פי הוראותיך. הוצאתי את העוף מן המקרר, היישר אל תוך הסיר", אמר לה. הבעיה היתה, שהעוף היה מונח בתוך המקרר לא פחות מאשר... שלושה שבועות.

יש לא־טבחים הרואים את נסיונם הכושל במטבח בציניות. עתונאית אחת מוושינגטון אומרת, שהיא קלקלה אפילו את הבלתי־ניתן־לקלקול כאשר הכניסה את הפיצה הקפואה לתנור בלי להסיר את עטיפת הפלסטיק. "לא זכור לי שנאמר בהוראות שיש להסיר את הפלסטיק ולכן נדמה לי שזו פשוט מזימה של יצרני הפיצה, המעוניינים שאנשים יקלקלו את הפיצות שלהם כדי שיקנו עוד ועוד", אמר.

ויש כאלה, שאינם נוטלים סיכונים, כמו למשל מרגרט טוטן, עוזרת אדמיניסטרטיבית לציר הקונגרס וויליס גראדיסון, רפובליקני מאוהיו, שכאשר היא מזמינה אורחים, הם אלה שמבשלים את האוכל. ■

קארול שוגרמן,
סופרת "וושינגטון פוסט"

מה הולך באופנה...

עודד פרוביזור אינו אוהב ניחות פרחים בבושם, אבל קישט בהם מקטורן קטיפה שהולך עם חצאית מקשמיר מודפס.

ג'אן בוסקה – סיפור הצלחה

בקרוב אפשר יהיה לקנות בארץ לא רק את הבושם של "קשרל", שניחות שלו בשם "אנה אנה" זכה לפופולריות רבה בעיקר בקרב הצעירות. ימכרו גם גרבים של "קשרל" מתוצרת כחול־לבן, שייצר "גיבור" לפי הסכם־ידע שנחתם לאחרונה, בין יו"ר מועצת המנהלים של"גבור", מר גרשון רוזוב, ומר ג'אן בוסקה, הבעלים של "קשרל" בצרפת.

לכבוד חתימת ההסכם הגיעה לארץ משלחת מצרפת ובראשה בוסקה, וההסכם נחוג במסיבת־קוקטייל במלון "הילטון". ג'אן בוסקה הוא סיפור־הצלחה מדהים. האיש שהתחיל את עסקי־האופנה שלו לפני 25 שנים, בעיר נים שבדרום־צרפת, הוא כיום לא רק ראש־עיר, המונה 350.000 תושבים, אלא גם עומד בראש מפעל שמחזור העסקים שלו הסתכם ב־500 מיליון פרנק צרפתיים, ומעסיק מאות מתושבי האיזור במפעלים שלו, שהקפיד להקים אך ורק בדרום־צרפת, בערים הסמוכות לנים.

קשרל, איש חביב עם "שארם" צרפתי, סיפר שעשרים שנים היתה מעצבת־האופנה הראשית שלו גיסתו, שלאחרונה החליטה לפרוש מעיצוב אופנה. צוות המעצבים שלו מונה 35 מעצבים. אחד מסודות־ההצלחה של "קשרל" הם מערכות־בגדים, שכל חלק מתאים לאחר, לא רק לנשים גם לילדים ולגברים. אבל לא רק זה: בוסקה היה אחד הראשונים בצרפת, שהקים רשת של בוטיקים משלו, שהשתמש בצילומים מאד מיוחדים לפרסום, של הצלמת שרה מון והפעיל טכנולוגיה מתקדמת במפעליו.

האם הגרבים שייוצרו על־ידי "גבור" הם רק ההתחלה ו"קשרל" יתחילו לייצר גם בגדים בישראל? בוסקה שהופתע לשמוע שכל כך הרבה אנשים מכירים את "קשרל" בארץ, אומר שאולי, אם כי כפטריוט צרפתי הוא מעדיף להמשיך ולייצר בצרפת. ■

יהודית חנוך / בושם עם פלפל של פרוביזור

בגראס, עיר הבשמים של צרפת, שבסביבותיה גדלים הפרחים מהם עושים את רוב הבשמים הצרפתיים, עובדים בימים אלה על בושם ישראלי חדש, שישא את שמו של מעצב־האופנה עודד פרוביזור.

"זה יהיה בושם עם קצת פלפל", אומר עודד, "כי אני שונא ריחות פרחוניים ומתוקים. כמו שבאופנה אני מדגיש תמיד את הקו הרך והנשי. בבשמים אני מעדיף, ניחוח למוני, על בסיס של ברגמו – תמצית הדרים – שנותנת לבושם, צביון קצת גברי".

הרעיון לבושם של עודד פרוביזור, נולד, כשביקר בקיץ, אצל ידידים, שעוסקים בעיצוב־בשמים, בעיר גראס. מי שעושה אופנה טובה, צריך שיהיה לו גם בושם על שמו, אמרו הידידים – והציעו לרקוח עבורו בושם. עודד נדלק על הרעיון ונתן להם אור ירוק, ובחודש פברואר ייצא לגראס, כדי להריח את יצירתו החדשה. ■

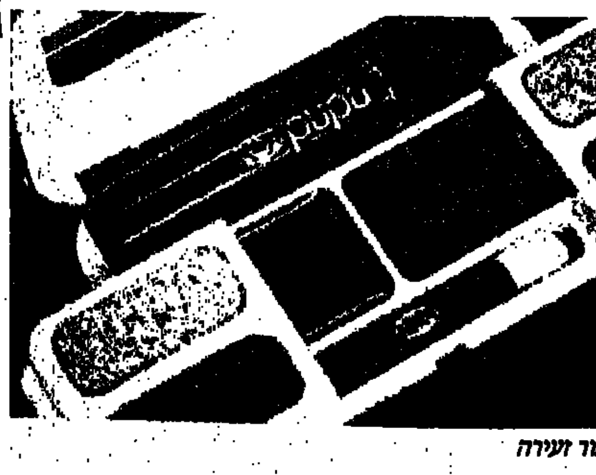

קופסת איפור זעירה

מיניאטורות קוסמטיות

מוצרי האיפור החדשים הוקטנו והם מתחילים להצטמצם למיניאטורות. שלוש, ארבע צלליות בקופסה אחת, בקבוקוני־לכה שגודלם מחצית הבקבוק הרגיל (ובאמת, מי מצליח לגמור בקבוק לכה, לפני שהוא מתעבה?).

הדבר הכי חדש בתחום המיניאטורות הקוסמטיות היא קופסת־איפור זעירה, שכוללת את כל מה שבת־אדם צריכה כדי לתחזק את האיפור שיהיה רענן ויפה, גם כשהיא נעדרת מביתה שעות ארוכות.

בקופסת האיפור הזעירה (יש של "פופה" ושל "מרקס אנד ספנסר" שיש בה אפילו ראי מואר בתאורה של בטריות), יש שפתון וסומק לחיים וארבע צלליות ואפילו מסקרה לריסים – ואת כל זה אפשר להכניס גם בארנק־עור קטנטן. ■

פול סמית וסוזאן איגר ב"נאות מדבר".

חילופי דוברות

למרכז הרפואי "הדסה" עין־כרם והר־הצופים יש דוברת חדשה: דות מקל, אשתו של איש משרד החוץ אריה מקל. הדוברת היוצאת, מרגלית טולידנו, עברה לעבוד במשרד פרסום שקיבל על עצמו את הדוברות עבור המורמונים. בתמונה (מימין לשמאל): מרגלית טולידנו, פרופ' וכסלר ודות מקל. (צילום: יצחק אלהרר, סקופ 80)

פול סמית הוא אדם אדן

זוכרים את הסוהר התורכי האימתני מ"אכספרס של חצות"? את הרעד שעבר לכם בגב בכל פעם שהענק בעל האיברים המגודלים מעל לכל פרופורציה, הופיע על המסך וזרע סביבו אימה ופחד?

פול סמית – הר אדם. גובה: 1.95 מטר. משקל: 160־170 ק"ג, "לא יודע בדיוק כמה, אין משקל בשבילי. צריך ללכת למקום שיש משקל למשאיות".

פול סמית, שחקן קולנוע יהודי, יליד בוסטון ארה"ב, גיבור של סרטים רבים. משתתף כמעט קבוע בסרטי "פופאיי", בתפקיד הענק חושף השיניים.

– מה אתה עושה כאן, מיסטר סמית?

תפסנו אותו יושב להנאתו על כורסת ברזל איתנה בגינת מלון "נאות מדבר", בבאר שבע. פניו מול השמש החמימה, כולו מתמסר לשיזוף חורפי, ומחייך בטוב לב: "זה טוב מאוד, יא חביבי, זה טוב מאוד השמש הזאת של הארץ. מה אני עושה כאן? באתי לנוח. כל פעם שיש לי הפסקה בין סרט לסרט, אני בא לארץ, כי אני אוהב אותה ורוצה לנוח כאן".

יש לו תעודת זהות ישראלית בה רשום שמו: אדם אדן. ראינו אותו ערב קודם בבאר של המלון, בחברת חברתו לחיים, איב, ילידת הונגריה עימה הוא חי זה כ־20 שנה ובחברת מנהלת "נאות מדבר", סוזן איגר. לארץ הגיע בראשונה ב־1960, לפי הזמנתו של הבמאי פרמינגר שרצה אותו בסרט "אקסודוס". ב־72' היה כאן כדי להשתתף בסרט עם אורי זוהר, "קוראים לו שמיל":

"קיבלתי אז 5000 לירות ומזה לקח החצי מס הכנסה. לא נורא, שיהיה לכם לבריאות".

סמית מתוודה: "ב־67' חשבתי לחיות כאן. הכל היה בסדר פה ומצא חן בעיני. אחר כך הכל התקלקל. גם לא רצו אותי כשחקן. הייתי מוכן לשחק בתיאטרון, אבל המבטא האמריקני שלי לא מצא חן בעיניהם. יש לי רשיון לנהוג בסמיטריילר, אבל אני מעדיף קטנוע וגם יש לי רשיון. בגלל שלא מצאו לי קסדה מתאימה הירשו לי לחבוש קסדת פלדה של הצבא. יש לי גם דירת גג בתל־אביב. עכשיו אני מנהל משא ומתן לקנות פנטהאוז במקום אחר עם מעלית. קשה לי לעלות 75 מדרגות ברגל. בדרך כלל אני גר בלוס אנג'לס, שם אין לי בעיות, כי אני נכנס עם האוטו ישר עד לסלון..."

– דיאטה?

"מה תעזור לי דיאטה? נולדתי כזה. שקלתי שמונה קילו כשיצאתי לאוויר העולם. ככה זה, אני בן אדם גדול ושום דבר לא יעזור..." ■

שלמה גבעון

לרגל שנת ה־20 (1966-1986)
20% הנחה על כל המלאי
קני בדיזנגוף במחירי נחלת בנימין
פתוח: 08:30-19:00
מרתף הבדים
פינת המציאות השבועית
30% הנחה השבוע על צמר פלנל חלק, רוחב 1.50 מ'. פלוס פלנל פרחוני, רוחב 1.40 מ'. 8.50 ש"ח
• מבחר עשיר ומגוון של בדים איכותיים ביותר
• צוות מוכרים מקצועי ומיומן המתמחה בטכסטיל ובאופנה
מרתף הבדים – הכתובת למי שמבינה באופנה - רח' דיזנגוף 125, תל־אביב, טל. 233556

מטעמים בסגנון עולמי

קיש בצל צרפתי לארוח באווירה יוקרתית

פשטידות, קיש, פאי פיקנטיים

הקיש והפאי הם מיני מאפה ממולאים. הבסיס, או הקלתית, עשוי בדרך כלל מבצק, ואילו המילוי יכול להיות מתוק, מלוח או פיקנטי. מיני הפאי המלוחים והפיקנטיים, מתאימים במיוחד למנה ראשונה. כשהמילוי עשיר, אפשר להגיש אותו כארוחה בפני עצמה. המאפים הללו מתאימים גם לאירוח, ואת כולם ניתן להכין מראש ולחממם כשהאורחים מגיעים. יפה להגיש את הקיש או הפאי החם לשולחן, ולפורסו לפרוסות בפני המסובים. אם המאפה פותח את הארוחה, מגישים ממנו מנה קטנה. אם הוא משמש, בתוספת סלט או ירקות מאודים, ארוחה בפני עצמה, מגישים מנות נדיבות יותר.

אופיו של הפאי או הקיש משתנה בהתאם למילוי שבקלתית. אפשר להכין מילויים עשירי תוכן, עשויים ירקות, בשרים, או גבינות. הפאי הוא הזדמנות נפלאה לנצל שאריות ולהגישן בדרך טעימה וקצת אחרת.

מיני מאפה ממולאים אפשר למצוא במטבחי כל העמים. המאפיין את כולם הוא השילוב בין הבצק הפריך למילוי הנימוח. יש מיני פאי בעלי שיכבה עליונה של בצק, המכסה אותם, ויש כאלה פתוחים, שפני המילוי נאפים ומזהיבים בזמן האפייה.

קיש בצל / צרפת

מאפה נימוח ועשיר, שקלות הכנתו עומדת ביחס הפוך לתוצאה המעודנת, המורכבת והטעימה להפליא. אפשר להכינו מראש ולחמם ממש לפני ההגשה, ואף להקפיא למשך חודש ויותר. בתוספת של סלט ירקות טריים או סלט חסה עם רוטב צרפתי, מתקבלת ארוחת ערב משביעה או תקרובת מעודנת לאורחים.

לבצק:
8 מנות
150 ג' חמאה או מרגרינה
1½ כוסות קמח
¼ כפית מלח
3 כפות מים קרים

למילוי:
2 כפות חמאה
בצל בינוני, קצוץ
2 ביצים
2 חלמונים
כוס (מיכל) שמנת מתוקה
מלח, פלפל לבן
כף קמח
¾ כוס גבינה שוויצית (טל העמק או אמנטל) מגוררת גס
כפית פטרוסלינון קצוץ

להכנת הבצק, מערבבים בקערה את החמאה או המרגרינה עם הקמח, בקצות האצבעות, לתערובת דמויית גרגרים גסים. יוצקים את המים ומפזרים בעזרת מזלג. אוספים את התערובת בבת־אחת לכדור בצק ומצננים במשך כמחצית השעה, במקרר. עורכים את הבצק לעלה ומרפדים בו את תחתיתה של תבנית פאי או ◄

פרכיות אורל - וירליגר
חדש
כשר
מה שהופך כל ארוחה דיאטטית* למעדן
* ערך קלורי 339 ל-100 גר'
שימורי טונה · פטריות · אספרגוס · אננס · קוקטייל פירות · דובדבנים ומבחר נוסף של שימורים

איורים: שאול צמח

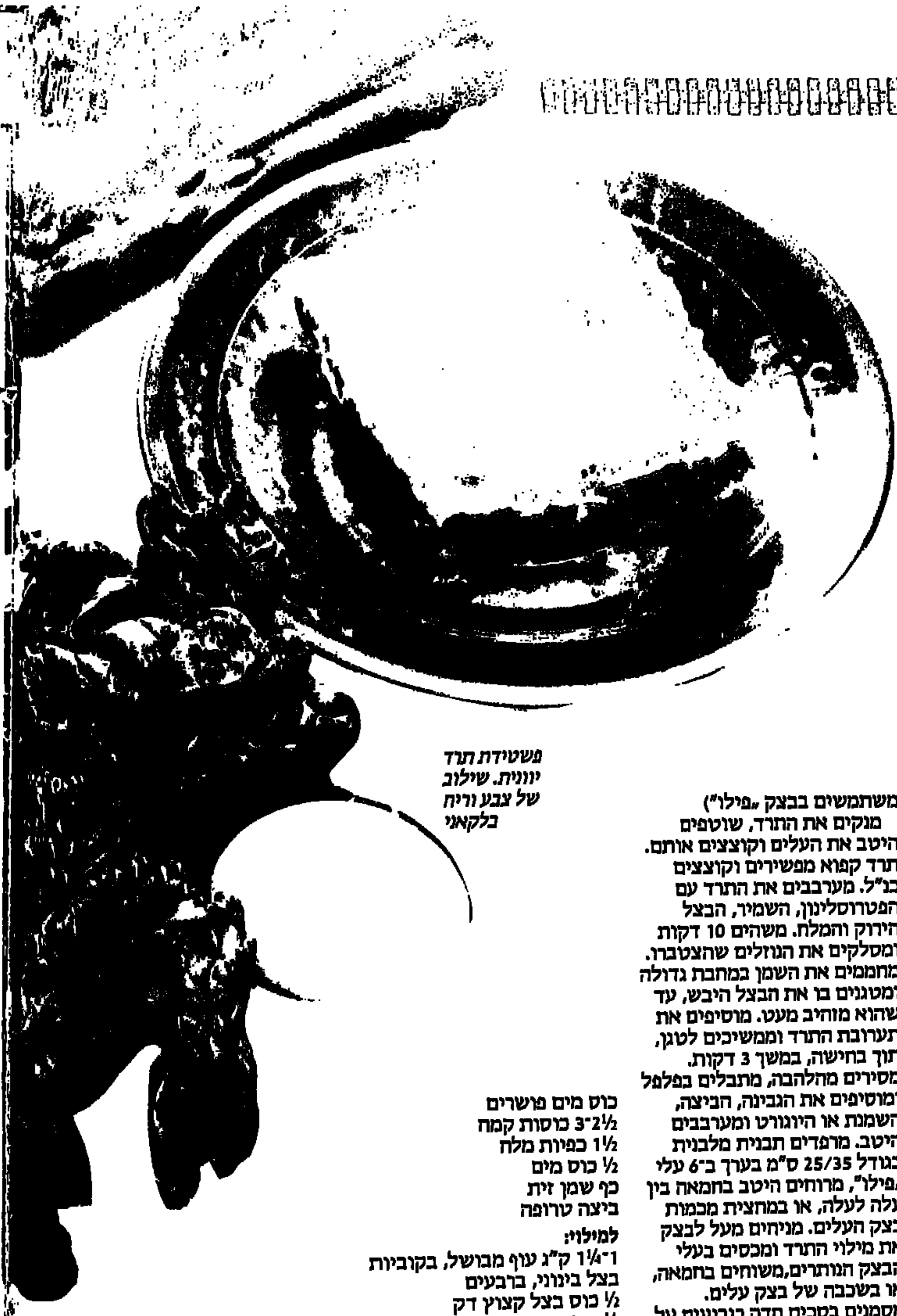

פשטידת תרד יוונית. שילוב של צבע וריח בלקאני

תבניות קיש בעלת שוליים מפותלים, בקוטר 25 ס"מ.
להכנת המילוי, מטגנים את הבצל בחמאה עד שהוא מזהיב. טורפים את הביצים עם החלמונים בשמנת המתוקה, מוסיפים את המלח והפלפל, את הקמח, הגבינה והפטרוסלינון ואת הבצל המטוגן. יוצקים את התערובת לתוך קלתית הבצק ואופים בחלקו התחתון של תנור שחומם מראש לחום בינוני (כ־170 מעלות) במשך כחצי שעה, או עד שהמילוי יציב וזהוב.

פשטידת תרד / יוון

פשטידה הדורה, עם בסיס וכיסוי מבצק „פילו" מוכן, אותו אפשר להחליף במידה רבה של הצלחה בבצק עלים. תערובת גבינת הפטה והתרד יוצרים מילוי פיקנטי המתאים גם למילוי בורקס.

8 מנות

ק"ג תרד טרי או 2 חב' (800 ג') תרד קפוא, מופשר
½ כוס פטרוסלינון קצוץ
½ כוס שמיר קצוץ
כוס בצל ירוק, קצוץ דק
1½ כפיות מלח
¼ כוס שמן זית
כוס בצל יבש, קצוץ
¼ כפית פלפל שחור
250 ג' גבינת פטה, מפוררת
ביצה
½ כוס (גביע) שמנת חמוצה או יוגורט
12 עלי בצק „פילו" או חבילה (400 ג') בצק עלים קפוא, מופשר
200 ג' חמאה מומסת (אם משתמשים בבצק „פילו")

מנקים את התרד, שוטפים היטב את העלים וקוצצים אותם. תרד קפוא מפשירים וקוצצים כנ"ל. מערבבים את התרד עם הפטרוסלינון, השמיר, הבצל הירוק והמלח. משהים 10 דקות ומסלקים את הנוזלים שהצטברו. מחממים את השמן במחבת גדולה ומטגנים בו את הבצל היבש, עד שהוא מזהיב מעט. מוסיפים את תערובת התרד וממשיכים לטגן, תוך בחישה, במשך 3 דקות. מסירים מהלהבה, מתבלים בפלפל ומוסיפים את הגבינה, הביצה, השמנת או היוגורט ומערבבים היטב. מרפדים תבנית מלבנית בגודל 25/35 ס"מ בערך ב־6 עלי „פילו", מרוחים היטב בחמאה בין עלה לעלה, או במחצית מכמות בצק העלים. מניחים מעל לבצק את מילוי התרד ומכסים בעלי הבצק הנותרים, משוחים בחמאה, או בשכבה של בצק עלים. מסמנים בסכים חדה ריבועים על פי חלקו העליון של הבצק ואופים בחום בינוני (170 מעלות) כ־45 דקות, או עד שמזהיב. חותכים לריבועים ומגישים חם.

אמפנדה – פאי במילוי בשר עוף / ספרד

מקומו של פאי זה אינו נפקד לעולם בין מבחר האקדמות המאפיינות ארוחה ספרדית מובהקת. אפשר בקלות לנצל לטובתו שאריות של עוף שכיכב בארוחת היום הקודם. בתוספת סלטים קרים, ישמש הפאי הזה ארוחה הכוללת את כל אבות המזון.

6 מנות

לבצק:
30 ג' שמרים
½ כפית סוכר
כוס מים פושרים
2½-3 כוסות קמח
1½ כפיות מלח
½ כוס מים
כף שמן זית
ביצה טרופה

למילוי:
1-1¼ ק"ג עוף מבושל, בקוביות
בצל בינוני, ברבעים
½ כוס בצל קצוץ דק
½ כפית שום
פלפל ירוק או אדום, בריבועים קטנים
½ כוס בשר אווז או הודו מעושן, בפיסות קטנות
2 עגבניות, קלופות וקצוצות
½ כפית מלח
כפית פלפל שחור

להכנת הבצק, ממיסים את השמרים עם הסוכר בכוס המים הפושרים. מנפים 2 כוסות קמח לקערה ומערבבים עם המלח. יוצרים גומה בקמח ויוצקים לתוכה את תערובת השמרים ומחצית הביצה הטרופה. בוחשים את התערובת עם הקמח ומניחים לה לתפוח במקום חם. כשהתערובת תפחה לנפח כפול, מוסיפים לה בהדרגה משארית הקמח ולשים היטב עד שנוצר בצק מוצק. משמנים קערה בשמן הזית, מניחים בה את הבצק ומשמנים אותו מכל צידיו. מכסים במגבת נקיה ומניחים לו לתפוח כשעה וחצי, עד שמכפיל את נפחו.

להכנת המילוי מחממים את השמן במחבת גדולה ומטגנים בו את הבצלים, השום והפלפלים עד שהם מתרככים. מוסיפים את הבשר המעושן ואת העגבניות ומבשלים על להבה גבוהה עד שכל הנוזלים מתאדים. מוסיפים את קוביות העוף ומתבלים. משמנים תבנית פאי או תבנית קפיצית בקוטר 25 ס"מ. מחלקים את הבצק לשניים ומרדדים כל חלק לעיגול. מרפדים באחד העיגולים את תחתית ושולי התבנית, ומניחים בתוכו את המילוי. מכסים בעיגול השני וצובטים את השוליים לאטימת הבצק. מורחים בביצה טרופה, דוקרים במזלג את פני הפאי ומנקבים חור במרכזו. אופים 45 דקות בתנור שחומם מראש לחום בינוני (170 מעלות) עד שפני הפאי משחימים. מגישים חם או פושר.

אמפנדה – מאפה ספרדי ממולא בעוף מתובל

פאי הרועים / בריטניה

פאי זה משביע גם כארוחה מלאה, שנהגו להכין משאריות ארוחות סוף השבוע. את מקום הבצק תופסת מחית תפוחי אדמה, אותה מערימים על פני בשר כבש טחון ומתובל. אפשר להחליף את בשר הכבש בכל סוג בשר מבושל אחר. אם מגישים במנות קטנות, המאפה מתאים גם למנה ראשונה.

6 מנות

500 גרם בשר מבושל, טחון או קצוץ דק
בצל, קצוץ דק
3 תפוחי אדמה, קלופים
2 גזרים, קלופים וחתוכים
כף קמח
מלח, פלפל
ביצה טרופה

מבשלים את הבצל, תפוחי האדמה והגזר במים עד שתפוחי האדמה רכים. מוציאים את הירקות מהסיר בעזרת כף מחוררת. מערבבים את הקמח במעט מים ומוסיפים למי הבישול. מבשלים עד שמתעבה, תוך בחישה מתמדת. מתבלים במלח ובפלפל.

מועכים את תפוחי האדמה למחית ומערבבים עם הביצה הטרופה. מרסקים את הירקות ומערבבים עם הבשר. יוצקים מעליו את מחית תפוחי האדמה. אופים בתנור חם כ־15 דקות, או עד שהמחית משחימה. מגישים חם מאוד. ■

טעם עולמי

מלוח מדי, מתוק מדי

מה עושים כשהטבח מאוהב והתבשיל מלוח מדי?
★ למרק או לצלי בשר, מוסיפים תפוח אדמה חצוי ומוציאים מהמים לאחר שספג את עודף המליחות.
★ תרופה אחרת למרק או צלי היא תוספת של כפית חומץ תפוחים מעורב בכפית סוכר.
★ למאכלים אחרים מוסיפים סוכר, כדי למתן את המליחות.
★ לטחינה מוסיפים מיץ לימון.
למאכלים מתוקים מדי:
★ מוסיפים מלח.
★ לתבשיל בשר או ירקות, מוסיפים כפית חומץ תפוחים. ■

פאי הרועים. פשטידת בשר אנגלית משאריות ארוחות סוף שבוע

מכף רגל ועד ראש

מאת רות פנחסי

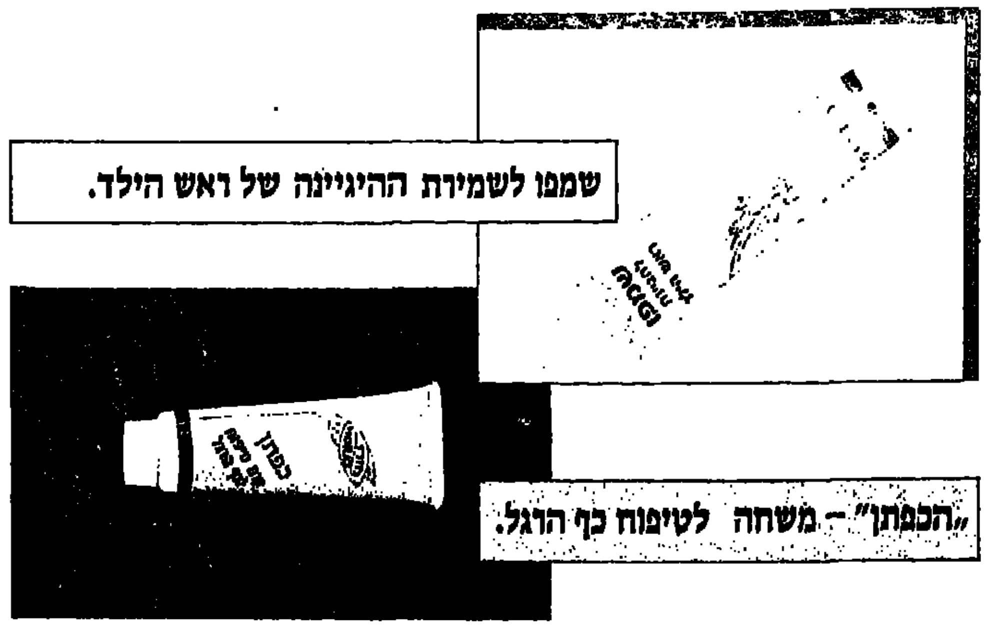

שמפו לשמירת ההיגיינה של ראש הילד.

„הכפתן" – משחה לטיפוח כף הרגל.

בחברת „מורז" ממשיכים להאמין בכוח המופלא של הצמחים. לאחר הצלחתה הרבה של משחת ה„כפתן", יוצאת החברה לשוק עם שמפו חדש המיועד לשמור על ההיגיינה של ראש הילד וכל שאר בני המשפחה.

השמפו המיוצר על ידי חברת „מורז" מתבסס על החומר הפעיל שבצמחים. השפעתו של השמפו על הראש נמשכת לטווח ארוך. הוא לא גורם כל נזק לעור ולא צורב את עיני הילד.

שימוש שוטף בשמפו כל 2־3 ימים ישאיר את הראש נקי ואת השיער במצב מעולה.

השמפו מיועד לשמור לא רק על נקיונו של ראש הילד, אלא גם של שאר בני המשפחה והוא כהחלט יכול להפוך לשמפו המשפחתי.

פעולתו המיטיבה על השיער ניכרת גם בכך שהוא מונע, בדרך כלל, „קשרים" ושומר על מראהו הרענן. אין הוא מיועד לשיער יבש. מרוכז מאוד ולכן גם חסכוני. שפופרת אחת של השמפו מספיקה לכ־40 חפיפות.

זהו התכשיר השני של חברת „מורז" שיצא לשוק, לאחר הצלחתו הרבה של הכפתן.

תכשירים נוספים, המבוססים על צמח הארכובית וצמחים אחרים הגדלים בארץ, נמצאים בתהליכי פיתוח ויופיעו בקרוב בשוק.

מודעותו של הציבור לכוח המופלא של הצמחים הולכת וגוברת.

משחת הכפתן שנועדה להגן על כפות הרגליים, רכשה כבר לעצמה מוניטין והפכה להיות מקובלת מאוד בקרב קהל הצרכנים בארץ ובחו"ל.

יעילותה של המשחה רבה גם בחודשי החורף. היא מונעת נזקי זיעה ושפשוף שנגרם מן הנעליים וכן תופעה של גירוי בין הרגליים.

הסתבר, כי כוחה של משחת הכפתן רבה גם בפתרון בעיות הקשורות בעור בשאר חלקי הגוף. אנשים רבים שהוטרדו מבעיות כאלו, הופתעו לגלות את כוחה של משחת הכפתן.

כוחה של המשחה יפה בכל תנאי מזג־אויר. היא גורמת לחיסון כף הרגל ומיטיבה במיוחד עם רגלי החיילים ושאר האנשים המפעילים רבות את רגליהם.

כן מומלץ למרוח את המרפקים בכפתן כדי לרככם ולשמור על עדינותם.

לכפתן עוד סגולות נוספות והוא מפתיע את המשתמש בו ביכולתו לפתור בעיות מטרידות של העור.

ניתן להשיג את תכשירי „מורז" ברשתות השיווק הגדולות ובבתי המרקחת.

שירות עולמי

קוראים רבים פנו למדור בבקשה למתכון זה או אחר. אנו מבטיחים לעשות את כל המאמצים לענות על ציפיותיהם, ומבקשים מהפונים להתאזר בסבלנות.

שניים מהקוראים ביקשו מאתנו מתכון לרוטב חרדל, כזה שמגישים על אומצה במסעדות שונות. לרוטב חרדל יש מספר גרסאות, ששתים מהן נביא כאן. האחת מבוססת על רוטב בשמל (מטעמי כשרות אפשר להחליף את החלב במרק עוף או בשר צח), השני, מבוסס על עיבוי חלמונים.

רוטב חרדל · גירסה א'

2 כפות חמאה או מרגרינה
2 כפות קמח
כוס חלב
מלח, פלפל
כף חרדל מוכן, רצוי צרפתי

מתיכים את החמאה או המרגריה בסיר קטן. מוסיפים את הקמח ומערבבים היטב עד שהתערובת מבעבעת. מסירים מיד מהלהבה ויוצקים, בבת אחת, את החלב. מערבבים היטב, עד שהתערובת חלקה ומחזירים ללהבה בינונית. מבשלים, תוך בחישה מתמדת עד שהתערובת מסמיכה ומבעבעת. מסירים מהלהבה, מתבלים במלח, פלפל וחרדל ויוצקים על ירקות מאודים ודגים או מחליפים את החלב במרק צח ומגישים עם נתחי בשר, או אומצות.

רוטב חרדל – גירסה ב'

3 חלמונים
2 כפות מים
200 ג' חמאה או מרגרינה, מומסת
כף מיץ לימון
2 כפות חרדל מוכן, רצוי צרפתי

מניחים את החלמונים עם המים בסיר קטן, המונח על סיר שני, עם מים רותחים. טורפים את תערובת החלמונים והמים מעל לאדים עד שהיא מתעבה מעט.

מסירים את סיר המים הרותחים מהלהבה וטורפים לתוך תערובת החלמונים את החמאה או המרגרניה המומסת ומיץ הלימון, עד שמתקבלת תערובת קלה ואוורירית. מוסיפים בבחישה קלה את החרדל ומגישים על אומצות או על דגים צלויים. ■

רוטב חרדל קטיפתי

הוגיכת היסטוריה

שמה של מאדאם דובארי, אהבתו המאוחרת ואשתו של המלך לואי ה־15, נקשר בירק שמצוי עכשיו בשיא עונתו – הכרובית. הגברת אהבה מאוד את הירק הזה, ובסעודות הפאר שערכה בארמונה היתה המנה העיקרית עטורה תמיד בצמיד של כדורי כרובית ברוטב מורניי. מאז מצויין על כל מאכל צרפתי הקשור בכרובית, „א־לה דובארי".

כרובית דובארי

כרובית גדולה
מלח גס
פלפל לבן
מעט מיץ לימון
לרוטב:
3 כפות חמאה
3 כפות גדושות קמח
2 כוסות חלב
2 חלמונים
4 כפות גבינה שוויצית (טל העמק או אמנטל) מגוררת
4 כפות גבינת פרמזן, מגוררת
מלח, פלפל, אגוז מוסקט

מבשלים את הכרובית בשלמותה במים מומלחים עם מעט פלפל ומיץ לימון. מבשלים עד שהכרובית רכה אך לא רכה מדי (כ־5 דקות לאחר הרתיחה). מוציאים מהמים ומסננים היטב.

מפרקים את הכרובית לתפרחות ומניחים אותן על תבנית משומנת בנדיבת בחמאה. מכינים את הרוטב: מתיכים את החמאה ומוסיפים לה את הקמח. מערבבים ומסירים מהלהבה כשהתערובת מבעבעת. יוצקים את החלב, בוחשים היטב ומחזירים ללהבה. מבשלים, על להבה נמוכה ותוך בחישה מתמדת עד שהתערובת מתעבה ומבעבעת. טורפים את החלמונים ומוסיפים להם כף מהרוטב המבעבע. מחזירים את תערובת החלמונים לסיר הרוטב ובוחשים היטב. מסירים מהלהבה, מוסיפים את הגבינות והתבלינים ויוצקים את הרוטב על פרחי הכרובית שבתבנית.

זורים על פני כדורי הכרובית את הגבינה המגוררת ואופים בחום גבוה (190 מעלות) כ־15 דקות או עד שהגבינה ניכת ומשחימה.

(מתוך הספר „מזלג על קצה ההיסטוריה" של היידי ריכלמייר ואסתר ענר בהוצאת ניצנים) ■

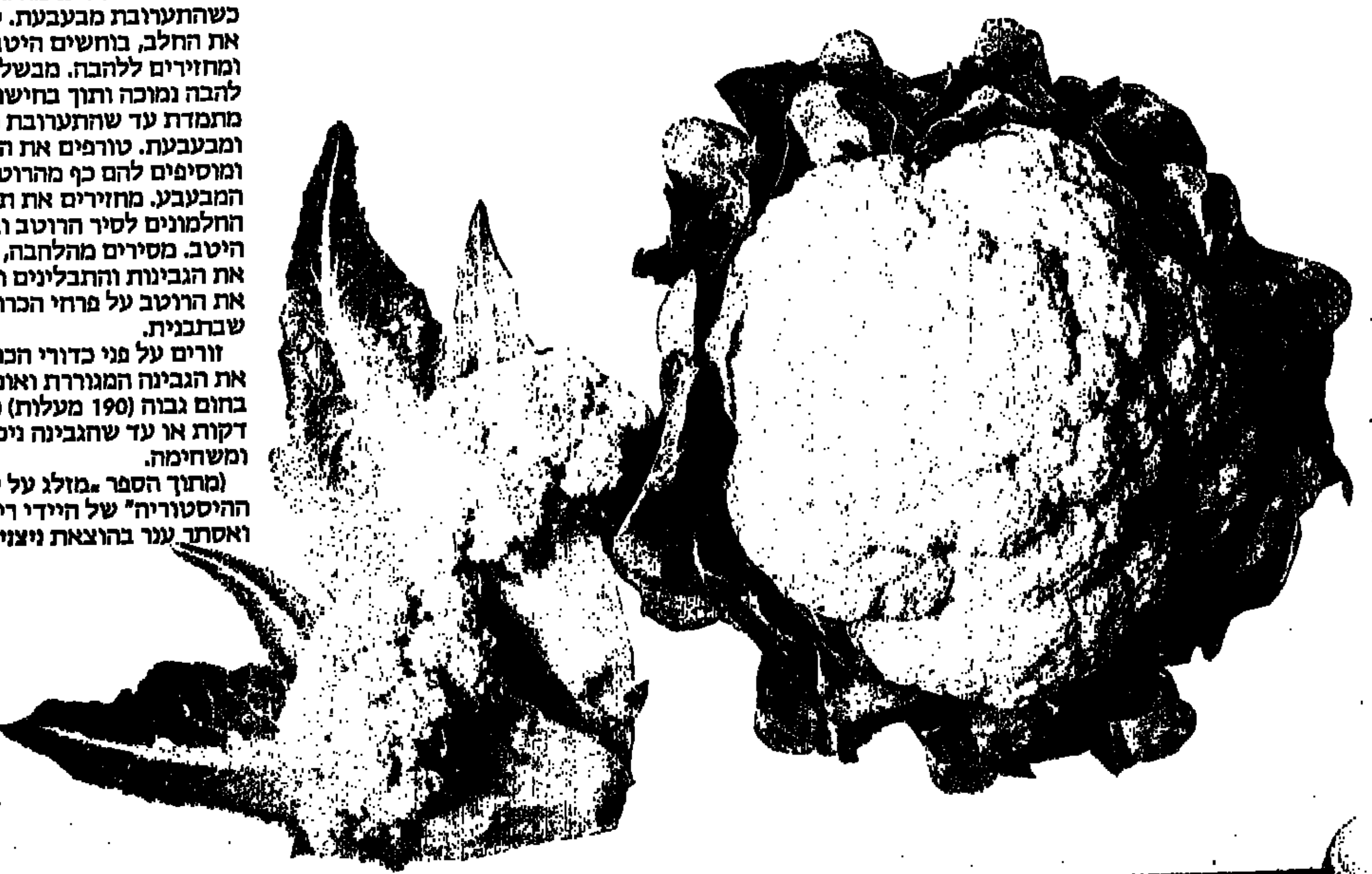

מרכז ההדרכה לארוח ולתרבות המזון

תל-אביב, שד' בן גוריון 47 פינת דיזינגוף 166 טל. 243157/8, מיקוד 64589.

תנובה אסם

החלה ההרשמה לקורסים ולהרצאות לחודש פברואר 1986

קורסים בני שלוש פגישות במחיר –.12 ש"ח

1. בישול צמחוני (ללא תורת הטבעונות)
החל מה־2.2.86 מדי יום א' בשעה 16.30

2. תבשילים ממטבח הסבתא
החל מ־5.2.86 מדי יום ד' בשעה 10.00

3. בישול סיני – א'
החל מה־17.2.86 מדי יום ב' בשעה 10.00

4. בישול ספרדי
החל מ־18.2.86 מדי יום ג' בשעה 10.00

5. בישול אקסקלוסיבי במחיר סביר – ב'
החל מ־18.2.86 בשעה 16.30

קורסים בני שתי פגישות במחיר –.10 ש"ח

תרבות הארוח והרכבי תפריטים שונים
החל מ־25.2.86 מדי יום ג' בשעה 20.00

קורסים בני שתי פגישות במחיר –.15 ש"ח

1. עצוב דגמי מרציפן
החל מ־2.2.86 מדי יום א', בשעה 10.00

2. עצוב דגמי מרציפן
החל מ־18.2.86 מדי יום ג' בשעה 16.30

3. הכנת פטיפורים (שני ימים רצופים)
ימים ב' וג' 17־18.2.86 בשעה 20.00

4. סדנא לקישוטי ירקות ופירות (שני ימים רצופים)
ימים ג' וד' 25־26.2.86 בשעה 10.00

הרצאות חד פעמיות במחיר –.5 ש"ח

1. פירות וירקות ממולאים
יום ב', 3.2.86, בשעה 16.30

2. עוגות גבינה אפויות
יום ג', 4.2.86, בשעה 10.00

3. פשטידות צמחוניות
יום ג', 4.2.86, בשעה 16.30

4. פשטידות בשריות
יום ד', 5.2.86, בשעה 16.30

5. עצוב דגמי שוקולד
יום ד', 5.2.86, בשעה 20.00

6. קשוטי פלטות
יום ד', 12.2.86, בשעה 10.00

7. דברי מאפה מבצק שמרים
יום ב', 17.2.86, בשעה 16.30

8. עוגות גבינה ללא אפיה
יום ד', 19.2.86, בשעה 10.00

9. הקפאת מזון ביתי
יום א', 23.2.86, בשעה 10.00

10. מרקים מתבולים לחורף
יום א', 23.2.86, בשעה 16.30

11. תבשילי קדרה
יום ב', 24.2.86, בשעה 16.30

12. קשוטי פלטות
יום ב', 24.2.86, בשעה 20.00

13. תבשילי דגים
יום ד', 26.2.86, בשעה 10.00

הרצאות חד פעמיות במחיר –.3 ש"ח

1. ארוח גבינות ויין
יום ב', 3.2.86, בשעה 20.00

2. עוגות גלידה לחורף
יום ד', 5.2.86, בשעה 10.00

3. ארוח גבינות ויין
יום א', 16.2.86, בשעה 10.00

כל הקורסים וההרצאות מלווים בהדגמות ובטעימות

לוח ההרצאות והקורסים בחיפה ובירושלים יתפרסם ב־22/1 בחוברת „פירות עם כל דבר" שתצורף לגליון סגנון.

כל הקורסים וההרצאות מלווים בהדגמות ובטעימות.

ההשתתפות בקורסים ובהרצאות מותנית בהרשמה ובתשלום מראש במרכז ההדרכה של תנובה-אסם שד' בן גוריון 47, פינת דיזנגוף 166 טלפון 243157/8 **בין השעות 14.00-8.00 בלבד.**

פרטים על מערכת הקורסים וההרצאות **בירושלים:** *טלפון 02-521842* **בחיפה:** *טלפון 04-521501*

מרכז הדרכה נייד

קבוצות מאורגנות שלא באיזור גוש דן והשרון המעוניינות לקבל הרצאות בנושאי בישול, אפיה ואירוח יפנו למרצה הניידת שלנו – הגב' לאה לור טלפון 052-28881.

ות קורה בצ'ינה-טאון של ניו-יורק
וכאן מתרחשים הדברים האמיתיים...

סרטו החדש של

מייקל צ'ימינו
("צייד הצבאים")

שנת הדרקון

בכיכובם של
מיקי רורקה (רסטי ג'יימס)
ג'ון לון*אריאן

YEAR OF THE DRAGON

"סרט מעולה, מרגש.
מיקי רורקה יוצא מן הכלל"
(וינסנט קנבי N.Y. Times)
מייקל צ'ימינו עשה סרט
ענק... מחשמל... מבריק..."
(שילה חנסון L.A. Calendar)

בכורה ארצית	שבוע 5	תל־אביב „רב־חן" 9.40 ,7 ,4.15	רמת־גן „אואזיס" 9.30 ,6.30	חיפה „רב־גת" 9.15 ,6.30	נתניה „שרון"	חולון „מגדל"

דיה. ציור שמן של ג'ון אולרידג', 1933.

משה דור

ה„מוזות" של רוברט גרייבס

הוא היה משורר, מספר, חוקר שירה ומעל לכל – רומנטיקן משופע בנשים, אהובות, „מוזות", מעריצות. במאיורקה, שם גר, שואלים היום האם הוא באמת אביהם של לפחות מחצית הילדים שנולדו באי בין 1929 ל־1975.

הרב־מג של מאיורקה" – זה היה אחד הכינויים שהודבקו לרוברט גרייבס, המשורר, המספר וחוקר השירה והמיתוס האנגלי הגדול, שנפטר באחרונה באותו אי ספרדי והוא בן 90. הוא רצה להיזכר קודם־כל בזכות שירתו, אבל יש רגליים לדבר ששמו הלך לפניו בעיקר בשל הרומאנים ההיסטוריים שלו, שהוציאו לו שם ברחבי תבל. סוף סוף, קוראי־שירה אינם יכולים להתחרות במספרם בקוראי הפרוזה, ובקוראי רב־מכר כגון "אני, קלאודיוס" ו"קלאודיוס האל" על אודות כמה וכמה.

אבל לרוברט גרייבס יצאו מוניטין גם על היבט נוסף של חייו, שאומנם קשה, ואולי גם אי אפשר, לנתקו מן הצר היצירתי שלהם. מבחינה מסויימת נמנה עם אותו גזע נפילים שלא הרבה סופרים עשויים להשתבח בזיקתם המשפחתית אליו: בגיל, שבו בני־אדם רבים, ולא רק אמנים, מנמנמים ליד התנור, עדיין היה כוחו במותניו.

בהקדמה לביוגראפיה המצויינת, שכתב עליו מארטין סימור־סמית, הוא מציג כמה שאלות שהיו הבריות מרבים לשאול על גרייבס. אחת מהן – ולא הייתי קובע מסמרות אם הביוגראף מביא אותה כמהתלה דווקא – היא: כלום הוא באמת אביהם של לפחות מחצית הילדים שנולדו באי מאיורקה בין 1929 לבין 1975?

אנו בוודאי לא נקבע מסמרות בנדון. מכל מקום, אהבותיו של רוברט גרייבס היו חלק בלתי־נפרד ממסכת יצירתו הפיוטית. לימים, כשפיתח את תפיסתו השירית־המיתית, שיסוד־מוסד שלה היא "האלה הלבנה", אותה מוזה שבלעדיה לא תיתכן שירת־אמת, ובהבעת היא סמל השלטון המאטריארכאלי, שלדעת גרייבס קדם לשלטונו של הגבר ומפלתו היא אסון אנושי וחכרתי שאין לו כפרה, נתגלגלה אלה זו באהובותיו. מן האהובה שואב המשורר את השראתו והיא הנותנת את העוצמה והיופי לשיריו.

בשנתו העשרים־ושלוש, בהיותו עדיין סרן בצבא הבריטי של מלחמת־העולם הראשונה – מלחמה שבה הצטיין ועליה קיטרג ואשר צילקה את נפשו ולא רק את גופו – נשא לאשה נערה בת 18 בשם ננסי ניקולסון, בת למשפחת אמנים – אביה ואחיה היו ציירים מפורסמים – רבקה ננסי בהשקפות פמיניסטיות, שבגללן סירבה לוותר על שמה מבית אביה. היא ילדה לגרייבס ארבעה ילדים, שתי בנות ושני בנים, אך לא חלף זמן רב ולבני הזוג הוברר שנישואיהם היו מקח טעות, פרי נסיבות המלחמה.

בשנת 1925 נכנסה לחיי גרייבס אשה אחרת, שהטביעה בהם חותם בל־יימחה. לורה ריידינג נולדה בניו־יורק למשפחת רייכנטאל היהודית והיתה בת 24 כשהגיעה ללונדון מארה"ב. היא היתה משוררת מודרנית, בעלת כשרון לא־מסופק, אך יותר מזה היתה אשה שתלטנית ועריצה, שביקשה להטיל את מרותה הרוחנית על כת המשוררים החרשנים, "הפליטים", שבחוגיה הסתופפה. במסגרת זו היתה לה גם פרשת אהבים עם אחר הבולטים שביניהם, ג'ון קרואו רנסום, וקרוב לוודאי שהוא – שכוח־הסבל שלו הגיע לקיצו – הניע אותה לנסות את מזלה בעברו השני של האוקיינוס האטלאנטי, אצל משורר אנגלי הקרוב אליהם בהשקפותיו, רוברט גרייבס שמו.

מרות רוחנית

אותה שעה עמד גרייבס לצאת, עם אשתו וילדיו, למצרים כדי לכהן כפרופסור לספרות אנגלית באוניברסיטת קאהיר החדשה. לורה ריידינג – עוד בטרם נספחה לחברת הסופרים הספיקה להינשא לאינטלקטואל יהודי־אמריקני בשם גוטשאלק ולהתגרש ממנו – הצטרפה לאלתר ל"מסע המצרי" של משפחת גרייבס. עד מהרה "פרשה את חסותה" על רוברט, ובה בעת מצאה לשון משותפת גם עם ננסי, על יסוד דעותיהן הפמיניסטיות. לורה ריידינג היתה אז, לפי עדותם של בני התקופה, "צעירה חיוורת, קטנה, חמורת־סבר, מקפידה מאוד על הופעתה" ר"על סף כיעור גדול, או לפחות דוחה – כשעיניה, השקועות עמוק בחוריהן, היו מתות כָּאֶבֶן (או מצטעפות כעיני נחש) והחוורונה הטבעי היה דוהה לגון הגיר". אבל היה לה כוח־דיבור נדיר, שהיה משווה לה קסם מוזר, והשפעה כמעט היפנוטית על בני־שיחה. כך התרקם "הרומאן המשולש", שזעזע רבים וגם טובים – או שמרנים – בחברה הבריטית והאמריקנית. לורה חזרה עם משפחת גרייבס לאנגליה כתום האפיזודה המצרית הקצרה, ושם התרחב "המשולש" ל"מרובע": עתונאי ומסיוודר־סופר בשם ג'פרי פיבס – אגב, הוא היה נשוי בעת ההיא – שבעיני לורה נראה היה כמין "ארוניס אירי".

בריל (1943). צעירה מגרייבס ב־20 שנה.

גרייבס ובנו ויליאם (1942).

לאורה ריידינג. שנים של שגעון.

וראי, לורה ריידינג סיפקה למיסגרת־היחסים "המשולשת" ו"המרובעת" את הביסוס האידיאולוגי והאסתיטי. אך האידיאולוגיה לא היטיבה לעמוד במבחן המציאות. פיבס העדיף את ננסי על לורה; רוברט התקשה לכבוש את קנאתו בפיבס בעטייה של לורה. לבסוף פרשו ננסי וג'פרי לקרון־זווית משלהם ואילו לורה, ככלות פולמוס לוהט בין הצלעות השונות של המרובע, קראה "שלום, בחורים" וקפצה מחלון הקומה הרביעית של הבית שבו התגוררה משפחת גרייבס. רוברט זינק בעקבותיה – אבל הסתפק בקומה השלישית.

גרייבס לא נפגע. לורה נפצעה קשה, נותחה בבית־חולים וכשיצאה ממנו נדרש זמן רב עד שהחלימה. היא נשארה צולעת לכל ימי חייה ולעתים קרובות היתה נשענת על מקל בלכתה. אבל סמכותה "המאגית" לא נפגעה. נהפוך הוא. היא הוסיפה לחדש הֲלָכוֹת בענייני פיוט וכתבה יחד עם גרייבס כמה מסות שבהן הדגישו את הצורך לחתור לטוהר השירה. היא גם כנתה תילי־תילים של השקפות חברתיות ופוליטיות מבולבלות למדי, אבל רצופות רצון טוב לשלום ולהבנה בין האומות, כחלק מן המַאֲרָג הרעיוני־הספרותי שלה. רוברט גרייבס נשתעבד לה לגמרי מבחינה אישית ואידיאית וב־1929 קם ועקר אתה למאיורקה, הגדול שבאיים הבאליאריים של ספרד, והשתקע בכפר הקטן דֵיָה. שם חיו עד 1936, כשפרצה מלחמת־האזרחים הספרדית, כשנאלצו לנטוש את המקום. ננסי והילדים נשארו באנגליה. הגט הרשמי – בגלל התנגדותה של ננסי להשתמש בשם־המשפחה "גרייבס" – נאלץ להמתין שנים רבות עד שהפמיניסטית העיקשת נתרצתה להעתר לו.

לורה ריידינג המשיכה לשכלל במאיורקה את תורתה האמנותית־הפוליטית. גרייבס, שכבר קנה לעצמו שם גדול באוטוביוגראפיה האנטי־מלחמתית "שלום לכל זה", הוסיף עליו שבעת מונים בספרי "קלאודיוס" שהצילו את בני הזוג מחרפת־רעב וגם איפשרו להם לממש לפחות חלק מתכניותיהם הספרותיות. אבל על צד האמת היו חיי גרייבס גיהינום ממש. לורה נטרה לו על הצלחתו, שהרי שיריה שלה לא נתקבלו על דעת הביקורת ולא זכו להד. היא גם הדירה את רוברט ממיטתה בספרה את אוננו, כי הפעילות המינית סותרת את תפיסת־העולם האמנותית והפילוסופית המחייבת אותם.

האשה השתגעה

הוא נשא וסבל באורך־רוח מופלא וכל אותן שנים של יסורים הגן עליה ככל שהשיגה ידו והשתדל להביטיח את פירסום יצירותיה. לאחר שיצאו ממאיורקה והתגוררו זמן־מה בצרפת, עברו ב־1939, על סף מלחמת־העולם השנייה, לארה"ב. שם אירע, סוף סוף, הקרע שאינו ניתן לאיחוי. רוברט גרייבס כבר היה מאוהב אז בצעירה אנגלית בת־טובים, בריל שמה, שהיתה נשואה למבקר בשם אלן הודג', אך לא העז להוציא את המסקנות המתחייבות מכך. לורה הקלה עליו. בבואה לאמריקה פתחה כמעט לאלתר בפרשת־אהבים סוערת – וגופנית מאוד – עם פלוני בשם שוילר ג'קסון, סופר נכשל ואיכר לא־מצליח. כל התורות שהלעיטה את גרייבס היו כלא היו. אשתו של ג'קסון יצאה מדעתה מחמת הלחצים הפסיכולוגיים הנוראים שהפעילו עליה בעלה ואהובתו. לורה ריידינג לא הגידה עפעף. היא גם מצאה עונג עצום בהשתעבדות לכל גַחְמָה של ג'קסון. האשה השתלטנית שינתה את עורה עד היסוד. לא חלפו ימים רבים והשניים נישאו כדת וכדין, נטשו את הספרות הפעילה וגידלו, ללא הצלחה יתרה, פרי־הדר בפלורידה.

גרייבס חזר לאנגליה. בריל התגרשה מבעלה – בהסכמה וברות טובה הדדיות, לפי שגם הוא הגיע למסקנה שמוטב להיפרד, וזמן קצר אחרי כן נשא לו אשה אחרת – ועברה לגור עם גרייבס (הקשיש ממנה ב־20 שנה) בבית כפרי ושם ילדה לו ארבעה ילדים. תקופת־האושר בחיי גרייבס היו השנים הכפריות הללו. שירי האהבה שכתב לבריל הם מן המקסימים שבשיריו. בשנת 1946 שב עם בריל וילדיהם למאיורקה, אל הבית שבכפר דֵיָה.

בריל גרייבס גילתה הבנה ללא־מצרים כלפי בעלה היוצר. במאיורקה היו לגרייבס, במרוצת השנים, ארבע "מוזות" מוכרות – ארבע נשים צעירות שפירנסו את שירת־האהבה שלו, הנחשבת כיום לגדולה מסוגה בספרות האנגלית של מאתנו. כל אחת מהן ראוייה, מן הסתם, לסיפור משלה, אבל על ערש מותו של המשורר הרגול ניצבה רעייתו הנאמנה והיא שעצמה את עיניו.

לורה ריידינג כמעט שנשכחה מלב. ואם מישהו מעלה את זיכרה מתהום הנשייה – אין זה, לגודל הצער, בדרך־כלל בזכות תרומתה לשירה ולביקורת־השירה, אלא בגלל "השערורייה" שבה נקשר שמה בשמו של רוברט גרייבס. ב"האלה הלבנה", מחקרו המפורסם על מקורות המיתוס והשירה, כתב גרייבס את השורות הבאות: "ארכיוני הפסיכולוגיה החולנית מלאים בפרשיות באסאריידיות (הכוונה לנשים שאיבדו את עשתונותיהן תוך כדי עבודת הפולחן של דיוניסוס ונסחפו להשתוללות־יצרים אימתנית – מ"ד). אשה אנגלית או אמריקנית השרוייה בהתמוטטות־עצבים שמקורה מיני תשחזר, לעתים קרובות, באופן אינסטינקטיווי, מתוך נאמנות מסלידה לפרטים, חלק ניכר מפולחן דיוניסוס הקדמון. אני עצמי הייתי עד לכך, תקוף מורא שעשאני אין־אונים".

והוא ידע היטב על־אודות מה ועל־אודות מי הוא כותב. ■

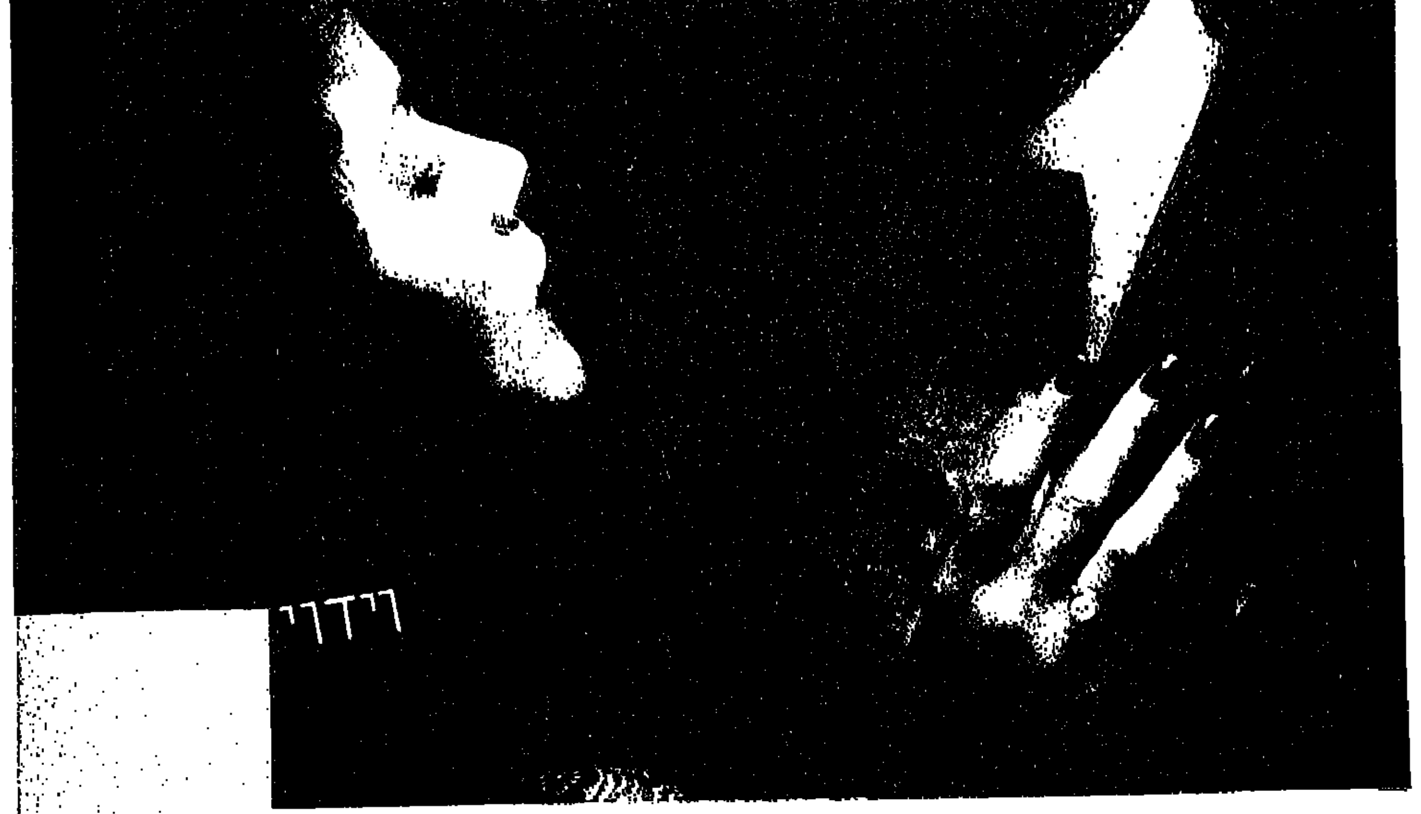

סמדר בת־אדם

ואולי זו תהיה ילדה...?

ואולי זו תהיה ילדה...? הלוואי, הלוואי ותהיה זו ילדה. תלתלים בהירים – כשלי. מבט כחול כזה – כשלך. כמה בנאלי. כל תורת המשיכה בין ניגודים על רגל אחת. והרי אמרתי לך שנועדנו. בהירה וכהה, קטנה וגדול. אני מים סוערים ואתה מים שקטים ואני אוהבת אותך. השמפניה ככר במקרר. ככתוב. ואתה תביא, מה? – איזה משקה סופיסטי. ואיך אומר לך? „אתה גורם לי לקיים מצוות והנה שנינו ביחד, פרו ורבו..." ואולי יהיה זה ילד?

אמרת שתבוא. „מה הענין חמורה. הערב בשבע, או קייז" לקוני, כמו תמיד. בשביל כולם אני אשה. משרד פרסום. עצמאית. מצליחה. איך אתה הופך אותי לילדה. יכולתי הרי בטלפון להגיד „הבדיקה... הבדיקה" היית בא מוכן. מציע ש„ניישב את הענין בצורה מכובדת". המחאה שמנה. בית חולים פרטי. קופסה גדולה של פרלינים. כמה אני אוהבת פרלינים. ואותך.

שלושים זה כבר לא ילדה. איך, איך להגיד לך ככה שתבין, שתדע – זה לא הילד. לא רק הילד שאני כל כך רוצה. זה הילד שלך! אתה תהיה מודאג. הקמט הזה שבמצח. דבר שכזה סופו להתגלות. איך תסביר לאשה... לילדים...? ואולי זה הזמן להגיד כמה יפה בעיני האהבה שאתה מייחס להם. הדאגה שלך להם מכל מקום שאתה נמצא בעולם. אפילו מהדירה שלי... "איך את מרגישה? והקטן הכין כבר שיעורים? תני, תני לי אותו לטלפון. אני אגיד לו כמה מילים..."

ואם יהיה זה ילד, לא יהיה לו אבא שישאל. שלושים זה כבר לא ילדה ואני רוצה את הילד הזה שלך. שלי. שלנו. הוא יהיה כשר גם לפי ההלכה. אני אינני אשת־איש ולך מותר למרות שאתה של אשה. ומה יהיה רשום בסעיף „שם האב"?

אתה אינך „משחית זרע" על פי המצווה ואני, בתור הסערה שכחתי להגיד: אני בהפסקה מן הגלולה. הפסקה מבורכת. מצווה מבורכת. בסוף עוד תעשה ממני בעלת־אמונה. אני אוהבת אותך. אמא תהיה שמחה. אני יודעת שתהיה. גם אבא. הוא אינו יודע שזה אתה. ואתה? תהיה שמח לשמוע שיש לנו יחד... המשך משותף... פרי של אהבה צרופה...?

אתה כל כך זהיר בדיבורים על אהבה. „הסדר" אתה קורא לנו. מראש הכל ברור. אתה של אשה אחרת וילדים ומשפחה. לא משהו שניתן לפירוק. נקודה. „אין לי שום תביעות אליך, חמודה. לא יכולות להיות. כשה'הסדר' הזה יהיה כבד עליך, רק תגידי..."

יש לך מבט מיוסר. אני יודעת שאתה אוהב.

בשבתות ובחגים, סביב השולחן המשפחתי בליל־הסדר, כבר הפסיקו לשאול אותי. אנחנו קצת מקצרים ב„הגדה" אבל אני יודעת שאתה לא. מקפיד על „והגדת לבנך ביום ההוא..." ואם יהיה זה ילד. לא יהיה לו אבא שיקפיד. לא יהיה מי שיביא אותו בעול מצוות. שינחה אותו לחופה ולמעשים טובים. הוא ישאל על אבא. ומה אני אומר? – אהבה גדולה, שמיימית, רוח הקודש... הוא ילך ויספר לחברים שלו. הם יצחקו ויריביצו לו בגלל זה והוא לא יוכל להגיד „כשאבא שלי יבוא הוא יפרק אותך" או משהו כזה, דומה, ואחרי שאני אסביר לו את כל הדוגמאות על אחרים שגדלים בלי אבא, הוא יתבונן בי בעיני־עיניך הנבונות ויגיד שלאחרים אבל יש לפחות תמונה או שם או משהו של אבא...

אמא תקבל יפה את הענין. אני חושבת. בכל זאת – נכר. היא יודעת עליך. לחשוב שאתה צעיר ממנה רק בשש או שבע שנים. זה מחמיא לה. כאורח מוזר אתה מצמצם את פער־הדורות שבינינו ואני אוהבת אותך.

יהיו לו כעסים עלי. אני יודעת שיהיו. כמו שלך יהיו בוודאי אם תדע. הנה, במה דומה הבן לאביו? – בכעסו. כן. הוא יהיה חזק. צריך לראות את היתרון שבנקודת פתיחה רעה. הוא יהיה נאלץ להיות מחושל כמו שאתה בגלל הדברים הקשים שעברו עליך. מלבד זאת, ילד־אהבה. הוא חייב להיות משהו. מושלם. ואם יהיה דומה לך. אני מתכוונת ממש ממש, כמו שהבנים האחרים הם העתק שלך...? הה! הם עוד יכולים להיות המורה שלו למתימטיקה או קולגה שלו בעבודה או... סך הכל אתם הרי מן העיר הסמוכה... יום אחד, בעוד חמש עשרה. עשרים שנה, צעיר נתקל בך ברחוב בלי כוונה. הוא יגיד „סליחה, אדוני" ואתה תכיר בקולו את קולך ותראה בפניו את פניך...

ואם תהיה זו ילדה...?

שלושים זה כבר לא ילדה. אני חוקה. לא כמו שאני לידך – קטנה, מתפנקת, מבקשת תמיכה. מבקשת ארתך. רק אותך מכולם. כל העולם כולו גשר צר מאוד. העיקר לא לפחד. אני לא. עצמאית, מבוססת. ווכר? הוא יקבל חינוך טוב. לא. לא בית־ספר דתי כמו האחים שלו. (האחים שלו!) אבל תהיה שבת עם נרות וחלות וקידוש. באמת, קידוש. מי מקדש כשאין אבא...? ואולי יהיה פעם איש אחר על פניך? אפשרי שיהיה מישהו אחר? עם פנים ושם וקידוש בליל שבת. הוא ירצה לדעת ואפשר שתגלית אושרי הגנוב תהיה לך לאסון...

השמפניה כבר במקרר. עוד מעט שבע וכבר האור במדרגות. אתה. נהדר שכמוך. אף פעם לא נותן לי לחכות. אתה תשאל בוודאי מה החגיגה ואני אומר שסתם. שאני אוהבת אותך. רק לפני שתלך, בחיבוק האחרון שליד הדלת אגיד שזו היתה חגיגת סיום. ואתה – תביט בי ותשתוק. תחשוב שכמו בפעמים הקודמות יהיה עוד מחר. עוד טלפון. עוד שמפניה... אבל לא. הלילה, גם אחרי שתלך לא אשאר לבד. חלק ממך ישאר אתי. גנוב. לא ברשות. לתמיד. הילד שלי ושלך.

ואולי זו תהיה ילדה...? ■

מועדון מטיילי מעריב
טיול סופשבוע לחרמון
טיול ששי־שבת לחרמון המושלג, כולל כניסה לאתר וכן סיור לאורך גבול הצפון ★ לינה של לילה אחד בצפת ★
תאריכי הטיולים: 31.1–1.2; 7.2–8.2.
פרטים והרשמה: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", רחוב קרליבך 2, תל־אביב, טלפון 03־439207.

לבריאות המשפחה, קרא את "איתנים" הירחון לעניני הבריאות.

כן, אנא שלחו לי את "איתנים"
12 חוברות, במשך שנה אחת
במחיר 64 ש"ח בלבד + הוצאות משלוח - 16 ש"ח
מצ"ב שיק לפקודת איתנים על סך 80 ש"ח

שם פרטי ______ שם משפחה ______
ת.ז. ______ טלפון ______
רחוב ______ מס' הבית ______
מיקוד ______ חתימה ______

שלחו אל: מנהלת איתנים, ארלוזורוב 148, ת"א.
סנונית - 86 I 15

הורים, מורים וגננות נכבדים

אנו שמחים להגיש לכם סדרה חינוכית, ערוכה ע"י מיטב הסופרים העבריים ומתוכננת להקנות לילד הקטן מושגים בסיסיים בדרך קלה ומושכת

מבצע חורף

שירים ופזמונים לילדים	סיפורים לילדים
פרפר נחמד	אח שלי
יונתן הקטן	אבא שלי
הכובע שלי	זהירות בדרכים
יש לי גלידה	מתנה לאבא
אחותי הקטנה	מיכל בגן הילדים
טוב לי לשיר	רון ורונית בגינה
הימים היפים	רון ורונית והגמל

לכבוד
הוצאת עופר
שביל עכו 7 (טל. 375487)
תל־אביב 66050

רצ"ב המחאה על סך 25,000 שקל (כולל משלוח).
עבור 14 הספרים שברשימה.

השם ______
כתובת ______

...סנג דונגבו — שורש האדם

...של בית־המלוכה בסין מעתה גם בביתך!

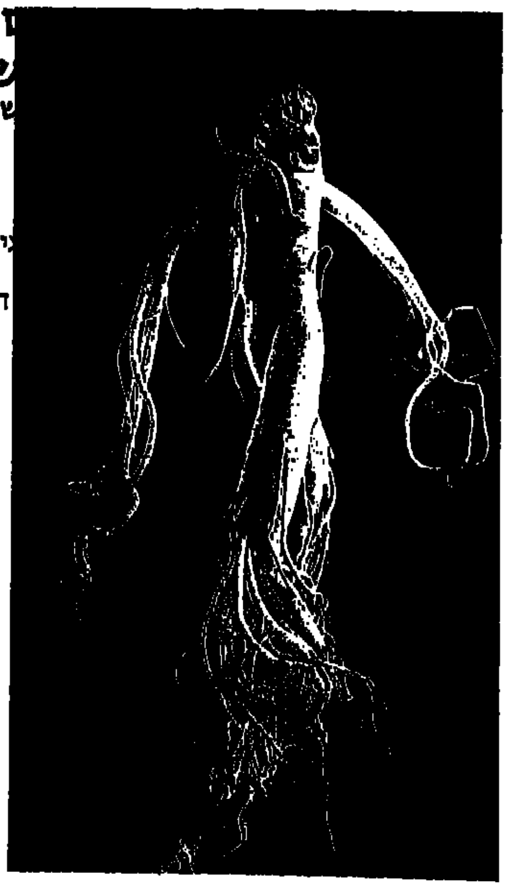

...גינסנג — המשקה הנפוץ ביותר ברחבי המזרח הרחוק מזה אלפי שנים שכבש את ארה"ב ואירופה

עכשיו גם בישראל !!

גינסנג דונגבו מקורי ניתן להשיג בחנויות למזון בריאות ומוצרים טבעיים.

הלהיט של אליס

הסניקרס האמיתי של אליס - הזהרו מחיקויים!!!

מועדון מטיילי מעריב

ספארי בקניה

ספארי לדלים מלהיב של 9 או 16 יום בתוספת ★ ביצוע והדרכה: "נאות הככר" ★ היציאה: 23.1, 6.3, 17.4 (פסח)

• פרטים: "במועדון מטיילי מעריב", מערכת "מעריב", טל. 439202־03.

כל צבעי הקשת

ספר הסריגה החדש "כל צבעי הקשת" (הוצאת "כרטא") מהמם ביופיו. הוא כולל תצלומי אפודות מיוחדות בסריגת יד אשר כולן נסרגו בידי הסרגניות האמניות הבריטיות המציעות למכירה את מלאכת היד שלהן בקובנט גרדן הלונדוני. השוק המעוצב־מחדש מאכלס, בין היתר, בוטיקים יפהפיים של אופנה מקורית כאשר האפודות הן המרכיב העיקרי שלהן.

המו"ל הבריטי פנה אל המעצבות־סרגניות (שחלקן אינן קשורות לשוק בקובנט גרדן) וביקש מהן לתכנן עבור הספר דוגמאות מקוריות של אפודות. התוצאה הצבעונית גורמת לאנקות התפעלות לכל המעלעלת בדפי הספר.

בצד הוראות הסריגה המלוות כל דגם, כולל הספר פרקי הדרכה בסוגי הסריגה, ופרקי חכמת חוטי וקישוטי הסריגה. כל הדגמים נחשבים "דגמים מסובכים", לא לסרגניות מתחילות. הם תובעים מן הסורגת את מלוא תשומת הלב. אך בהתחשב במחירם המרקיע שחקים של האפודות בסריגת־יד — המאמץ כדאי. ■

תלמה הדר

ההורה היא עם ההי

הווי

יוסי חרסונסקי
צילום: ראובן קסטרו

אחת־שתיים־שלוש, צה־צה־צה. סיבוב קפיצה ברגל ימין, לפתוח מעגל גדול, להרים יד טיפה גבוה, ימין ושמאל לקפוץ פעמיים אחור ולרקוע... אנחנו באולם הספורט של אונברסיטת ת״א. ליל חמישי, במעט חצות. העינים ממאנות להאמין. מאות עוקבים אחרי המדריך ומנסים את הצעדים החדשים בצפיפות איומה. איזה יופי!

עם ישראל רוקד כאלפיו ורבבותיו. זה לא צחוק. אוניברסיטת ת״א – מפוצץ. "קאנטרי" ראשל״צ – מפוצץ. חולון, ביה״ס "גולדה מאיר" – כנ״ל. טירוף! איפה הטלוויזיה. תבואו לצלם. מגיע כאן "מבט שני". זוהי ארץ ישראל. בשעה שהאות של "מבט" מרצד על המרקע – הם כבר בהטניהם בדרך אל הריקוד. עינים נוצצות באושר. לא האמנתי, עד שלא ראיתי. מחוות מרהיבים. פולחן.

זה מתחיל אצלך, בביתך ובמבצרך. ערב אחד תודיע האשה, קבל בעל וילדים, שהערב היא רוקדת. "ואם אין לך משהו מיוחד, תישאר עם הילדות". מה שנקרא: קביעת עובדות בשטח. חוג למתחילים, ואחר־כך למתקדמים, פעמיים בשבוע וקריצה לפעם השלישית. ככה זה מתגלגל. פתאום אתה תופס, שהיא עושה לך הכרה עם בני הזוג שלה. "תכיר, יעקב" – "נעים מאד", אני ממלמל. "תכיר – דוד". נעים מאד, נעים מאד. מה לעשות. הציבה אפשרות די הוגנת: "תבוא לרקוד, אלך איתך למתחילים, תראה איזה כיף"... הצ[illegible] אותי? אני?! – על גופתי... תשכחי מזה. הקיצר, היא ממשיכה לרקוד. אני בא לכתוב.

יהודה עמנואל. מדריך/ מרקיד ותיק. תופס מטר מרובע על במה קטנה באוניברסיטת ת״א. עשרות קאסטות פזורות על השולחן. איפה האקורדיון? הוא מתבונן בי בסלחנות מסויימת. גמרנו איתו! מרקיד חייב להציג מוסיקה מוקלטת מעולה. הקאסטה החליפה כבר מזמן את האקורדיון. מה עושים פה פנסי הדיסקוטק? – זה בשביל ריקודי שנות ה – 60. מכבים את האור. גם זוהי נוסטלגיה. מי שבכל זאת מעדיף את מעגלי ארץ ישראל היפה והטובה, יעלה ליציע וימתין.

מרתון ריקודים

עד שהגעתי לעמנואל בקצה האולם, פילסתי לעצמי דרך בין מאות רוקדים נוטפי זיעה. ולא להאמין – כולם, בצפיפות הזו, רוקדים בהתאמת צעדים מופלאה. תימני, יווני, חסידי. עמנואל בנוי ל"מרתונים" המוניים לתוך הלילה. רק תן להם מרתון כזה, הם ירקדו יומיים ננסטופ. אוניברסיטת ת״א זה הבייבי של עמנואל. הוא רצה לכבוש את חולון, אבל קברניטי התרבות שם פתחו את האולמות למרקידים אחרים מהשורה הראשונה. התחרות מגיעה באלה הימים ל"טורים" גבוהים, לעיתים בכאסח.

חשבתם שריקודי העם הם נחלת העבר והשומר הצעיר, משהו אנכרוניסטי לחג הקציר? אתם מוזמנים לסיור באולמות של גוש דן. לא רק אלפי רוקדים, אלא גם עשרות ריקודים חדשים. אני מוכן להמר, שממש ברגעים אלה נולד ריקוד חדש ללהיט האחרון של ירדנה ארזי. יהודה עמנואל מלמד צעדים חדשים לצלילי אחד מלהיטי פסטיבל הילדים האחרון. מספרים, שחמישה יוצרים שקדו על הריקוד הזה. ואגב, הקיבוצים וישובי ההתיישבות העובדת – הסירו בבקשה את הכובע בפני העירוניים! אין בכלל מה להשוות. בערים מהצפון ועד הדרום רוקדים כמו מטורפים. בקיבוצים – חלש (כך מדווחים לי המדריכים).

אנחנו בבית־ספר "גולדה" בחולון. הפתעה: נחום חיימן הגיע לכאן להציב דוכן למכירת תקליטו החדש.

ריקודי העם חוזרים לאופנה. רגל פה רגל שם והעניין נתפס. את, ארץ ישראל היפה, איננו חולמים, אנחנו רוקדים אותך עד כלות הנשימה

מדינה יחידה בעולם שבה תראו את בת השכן רוקדת עם השכן. מגוון יוצא מן הכלל של רוקדים. כל הגילים, כל העדות, כל המקצועות. שוויוניות בהתגלמותה. רופא ונגר חוככים כתף עם ריקודי ארץ ישראל. בילוי, הובי, ספורט, פורקן, וכחצי לחישה יודו אחדים בגעגועים לא״י של פעם. זוהי הציונות של 1985 – בחוגים ובהרקדות ההמוניות.

היא (סנינה) עוזבת בעל, כלים, ילדים ובאה לכאן. מלבה ועזרא, עקרת בית ומכונאי, ימשיכו לרקוד כסלון. מאז שהם רוקדים, יש אור בבית. זה גניף, חיידק, סם, הם אומרים. מהחוג הזה בחולון, מרכלות הלשונות צמחו כבר כמה חתונות וארעו כמה... גירושים. וזה בפירוש לא רכילות מרושעת. עובדות בשטח. תרצה, כמעט סבתא, נוטשת את בעלה שלוש פעמים בשבוע. הוא ממשיך לקטר. שיקטר. לא יעזור לו. שמעון (56), נשוי + 2, התחיל לא מזמן. בגיל הזה? – "אני מתחרט שלא התחלתי לפני 30 שנה. אני ממליץ לכל אחד.

המחנה הולך ומתרחב. קשה כבר לאמוד את מימדי התנועה.

ישראל שיקר המרקיד מארח אותו לקטע־שניים בלווי אקורדיון. נחצ'ה: "לא להאמין שעדיין רוקדים את השירים שלי. הם יצרו שתי גירסאות חדשות ל'אנשי הגשם', אחת למעגל והשנייה – לזוגות". נחצ'ה מאושר, ואני הולך לראיין את הסבים והסבתות שרוקדים. חיים חדשים, הם יאמרו לך. יצחק סלומון, פסל, 55, רוקד קבוע עם אשתו, ציירת. חבר סחב אותו לזה. שום מושג לפני כמה שנים. שתי רגליים שמאליות, שלוש קופסאות סיגריות ליום. היום הוא כנאדם חדש. איש מאושר, רענן ולא מעשן, והעיקר – מכיר ורוקד מאות ריקודים. אובססיה של ממש. פעם סבל ממים בברכיים. היום – לא מים ולא ברכים. הגיל אינו משנה. צריך לשבור את מחסום הביישנות ולבוא".

ליקוויד – לא

ברונו, 19, חייל, ויעל, קצינה בצה״ל. זוג לריקוד. מגניבים חיוכים מבויישים, כשאני פונה אליהם. רגע של מנוחה מיוזעת. כיף לרקוד בין הקשישים. הם משתתפים גם במרתונים ההמוניים של האוניברסיטה. כבר הגיעו ל – 4־5 פעמים בשבוע. או־אתו מה עם דיסקו, מסיבות שישי, "ליקוויד"? – לא, לא זה לא אנחנו. זה משעמם.

יעקב גואטה, רווק בן 30, סיפור בפני עצמו. כל ערב רוקד במעגל אחר. גם בת־ים וראשון על המפה. בשביל 1000־2000 שקלים דמי כניסה אולי ימצא את אהבת חייו, ובינתיים – תענוג־חיים לרקוד.

טלפון למדריך־מרקיד הותיק, יואב אשריאל. מי לא מכיר, מי לא יודע. "הוי, חבל שלא באת במוצ״ש לחולון. היה יופי של ערב. שמחה תרבותית אמיתית", אומר קולו המתקתק מעברו השני של הקו. 55. סבא לנכד בן 8.5. הוא במקצוע מ – 1950. מהיוצרים הבכירים של ריקודי העם בארץ. מרקיד סופר־מקצועי שעורך השתלמויות למדריכים ויוצרים פעם בחודשיים באולם הספורט של שפיים. מגיעים מאות, מציגים ריקודים חדשים ומשחזרים־מרעננים את הישנים, שכבר דם במקומם מונח. צריך תעודה בשביל להיות מדריך? יש משהו כזה, אבל השטח פרוץ, כמו שההפקר שולט גם בתחום הריקודים החדשים. כל החפץ – הישר בעיניו יעשה, מה שמוסיף דלק לטורים של התחרות.

אשריאל חי את רוחה של א״י יפה, מאז יצק מים על ברכיה של הפרופסורית לריקודי עם – גורית קדמן בשנות ה־40. הוא בעד שימור הריקודים הישנים. בשום פנים ואופן אין להוציא ישן מפני חדש: "טעם המן", "הבה נצא במחול". הותיקים רוקדים אותם עד כלות הנשמה. צעירים יתנו כבוד. ההורה? מה על כבודה של ההורה? – נתביישה לה, מודה אשריאל. כמעט שיצאה מהתקן. היא משעממת. פשוט כך. יש המון ריקודים יפהפיים חדשים, וההורה נחה כבר על זריה הנובלים.

היוצרים. שלמה ממן, למשל. 40 ריקודים חדשים נזקפים לזכותו וביניהם "גוונים", "בלדה למעיין", "שמרי לי על המנגינה", "שירי לי כינרת". מדריך להקות מקצועיות מאשקלון ועד לטכניון. מומחה להרקדות המוניות. ריקודים נרשמים בחוברות, מופצים בהשתלמויות ואף מתוייקים במדור לריקודי עם בוועד הפועל של ההסתדרות. ממן אינו מסתפק במנגינות הקיימות. הוא לקח לעצמו מלחין, אחד העונה לשם אורי כהן, שכותב לו מנגינות לריקודים. ממן, לא יאומן, הוציא כבר 7 תקליטים של ריקודים בהפקה עצמאית. איפה הם? מה זה, איפה הם? – מייצאים אותם לאמריקה...

המחנה הולך ומתרחב. היום כבר קשה לאמוד את מימדי התופעה. הריקוד העממי, הם אומרים, הביס את הטלוויזיה. בין פסרוכלה ל"באבי תשובי חורה" באוניברסיטת ת״א, אומר לי אלי בראל, סטודנט לגאוגרפיה מאופקים בן 25, כי כבר מזמן איבד עניין בדיסקו־פופ. עכשו – הפתיחות לשירי א״י מתמרת. שלמה, מתפעל מחשבים מגבעתיים, מותר על התוכנית האהובה עליו בטלוויזיה – "מבט ספורט". איך אתה יכול? – עובדה. שוקי אלבותר (25), רקדן לשעבר בלהקת "שלום" של גברי לוי. לומד איפור קולנוע, תיאטרון וצרפתית. האולם באוניברסיטת ת״א הוא הדיסקוטק שלו. לצידו רוקדת מורה לבלט מודרני, נועה לבניק, בוגרת וינגייט. גם המקצוענים כאן?

אגב, הבטחתי ליואב אשריאל, שאני בא לראות אותו ב"גולדה" בחולון. כשנכנסתי לאולם, רקדו שם דבקה ערבית. גם זה. אשריאל מאורגן טיפ־טופ. רשימות שירים פרושות על השולחן פלוס מחברת רישומים דירקטיים. בחוברת שסיפק לי, אני מגלה עוד רשימה של יוצרי ריקודים. מי שמע על שמוליק גוב אריה, על דידי דוש, אמיר ב״ין, יעקב לוי, רוני סימן טוב, אלי רונן... אשריאל תופס לו אחת שמנמונת ומלמד ריקוד חדש. אחת־שתיים צ'ה־צ'ה־צ'ה פנימה. לומדים ותחשתיים. אין בעיות אצל המתקדמים. רגל פה רגל שם, והעניין נתפס. ואחר־כך – "כחול המטפחת". את, ארץ ישראל היפה, ההיית או חלמנו חלום?

כחוברת ההשתלמויות פונה אשריאל אל מדריכי הריקודים כזו הלשון: "בכל פעולת הדרכה והרקדה יש להשרות אווירה תרבותית ונעימה, לא להיגרר להתנהגות פרועה ולביטויים המוניים. אנחנו רוצים לחנך את הציבור להתנהגות בחברה, לביטוי תרבותי ואומנותי, ללמד אמנות עממית יפה. יש לשים את הדגש על הפולקלור הישראלי היפה (להלן הדגשות במקור), לתת הרבה מהריקודים הותיקים והיפים שלנו, לא להיגרר רק ללהיטים חדשים ולא להפוך את החוג ל'מצעד פזמונים'".

השמעו אוזניכם נכונה? לא להאמין, אבל זוהי ארץ ישראל 1985! בואו בהמוניכם, הצטרפו למעגלים, לחצאי המעגלים, לזוגות ונצא במחולות. ■

הם התחילו כחובבים...

להקת הריקודים "הורה ירושלים", שהתחילה את דרכה לפני 25 שנה כלהקת סטודנטים חובבי ריקוד, היא כיום להקה מקצועית שמאחוריה הופעות בפסטיבלים ובאמתחתה מספר פרסים. להקה מקצועית [illegible] נחלקת לחמש קבוצות [illegible] להקת ילדים, [illegible] להקת סטודנטים. ■

קנה בבתי העסק של מועדון צרכני "מעריב" ותרוויח פרס ללא הגרלה

תמורת המצאת חשבונית אחת המעידה על קניה, פעם אחת בכל יום בלבד! (באותו בית עסק) תזכה ללא הגרלה בפרסים כמפורט.
חברי המועדון מתבקשים להמציא את החשבוניות (מקור בלבד) המעידות על הקניות בצירוף מודעת בית העסק בתוך שגנון, תוך שבוע ימים מיום הקניה לחברת גרין־קארד דיזנגוף סנטר 510, תל־אביב.
לאחר קבלת החשבונית/יות ביחד עם מודע/ות בית העסק, תשלח חברת גרין־קארד את הפרס לקונה.
הפרסים ודרך חלוקתם ניתנים לשינוי לפי שיקול דעת המועדון בלבד.

איך זוכים בפרסים ללא הגרלה:

1. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 25,000 ש' תזכה בכרטיס כניסה לרשת בתי הקולנוע "גולן גלובוס"
2. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 50,000 ש' תזכה ב"עט בלוגרף"
3. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון על סך 150,000 ש' תזכה בארוחה במסעדת "טיננינג במנור" ת"א או במסעדת "סטאר" רח' המגינים 19 חיפה, במסעדה: הבולגרית ב"ש, בארוחה במסעדת "אל גורינו" אילת או בארוחה במסעדת השטנה אבו שאול בירושלים.
4. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 750,000 ש' תזכה ב נווש ב כיע · עט
5. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 2,000,000 ש' זכיה בונגור חימום חשמלי מתוצרת "AMERICAN ELECTRIC" של גוטאל

מועדון הצרכנים מחזיר לך כסף!!!

בנוסף לפרס תקבל בחזרה 10% מכל קניה שביצעת בבתי העסק המתפרסמים במועדון בצורת תוי קניה, ישירות אליך הביתה או במשרדי המועדון. בתוי קניה אלה תוכל לבצע קניות חדשות והם יכובדו בכל בתי העסק של המועדון עד 12% משווי הקניה החדשה.

אאורה בע"מ
יצרני מעילים לילדים נשים וגברים
חם חזק ובטוח * מעיל העובר מילד לילד
בלתי חדיר לגשם * לפי צו האופנה
חנות המפעל: ת"א, עמק יזרעאל 30
טל. 828215, 832398

אופנת עילית לגברים
סגל
יבוא מוצרים בלעדיים
ממיטב יצרני אירופה!
מחלקה מיוחדת לחתנים
ת"א, רח' העליה 10, 8, 6 623619

Baroni
הלבשת עור
לפי הזמנה
אורקים והגורות
דיזנגוף סנטר, קומה ב'
טל. 282468

ESTER GANO
סטודיו לאופנה
עיצוב מקורי ובלעדי
מתקבלות הזמנות אישיות
ת"א, שד' בן־גוריון 34
טל. 234950

פרוות גורשון
מבצע!
מכירת עודפי יצוא
בתוקף עד ה־21.1.86
החנות פתוחה עד 22.00
ת"א, בן יהודה 48 (בחצר) טל. 246661

ש. רפפורט ושות' בע"מ
60% מדר תצוגה
יבוא ושיווק כלים סניטריים, קרמיקה, וחרסינה
פ"ת חסין ח"ם 9
טל. 911703
מחסן מרכזי: פ"ת, אלכסנדר ינאי 6 (ממול סטלה) 909727

סבן ניסים ובניו בע"מ
* קרמיקה וחרסינה בדגמים אקסקלוסיביים
* אמבטיות
* כלים סניטריים
* אביזרים וברזים
* מבחר גדול מכל המפעלים מתוצרת הארץ
מבצע!
הנחה לקרמיקות מיבוא עצמי
אולם תצוגה מפואר:
אצ"ל 21 ת"א 376130
מח' חומרי בנין וצבעים:
אצ"ל 46 ת"א 377659

כלים סניטריים
כיורים אמבטיות, אסלות וברזים אורגינליים
Ideal Standard
א. רובינבסקי
ככר המושבות
פ. החשמל 2 ת"א
טל. 613193, 626936

אלון
אינסטלציה
ושיפוצים
298083,
284389

מיני מינט
לה ארנקים
ת"א - דיזנגוף 75
ת"א - אלנבי 60
ת"א - דיזנגוף 101 (נמסו)

ארנקי קרן Keren
* חנות המפעל: רח' תע"ש 1 ר"ג
(הכניסה מרח' ביאליק 20) טל. 7810466
"ארנקי לימור"
רח' נוה שאנן 10 ת"א טל. 379764

ההדרה
שרות ומכירה של כל דגמי סוזוקי וספה 18 סוכנות ראשית אביזרים וחלפים מקוריים
ת"א, דרך פ"ת 66
טל. 613879

אולמי חאן הדקל
כשר למהדרין
חתונות, בריתות בר־מצוה ומסיבות
מאכלים מזרחיים ואירופאיים ביד המלך
שרות אדיב. חניה בשפע
אפשרות לאירועים עד אחרי חצות
דרך לוד לפני צומת סביון
טל. 358480

צופי השביט בוחרים
tasco
משקפות וטלסקופים
ברא —
הרואה 3, ר"ג 720844

אולמי עצמאות
בית ז'בוטינסקי ת"א
טל. 289021
המקום שתמיד תהנה לשוב ולחגוג בו
חתונות, בר מצוה, ברית מילה, וארועים
המלך ג'ורג' 38 ליד דיזנגוף סנטר

אולם השומרון
רמי את דוד
שרות קייטרינג
למסיבות, חתונות, בר־מצוה, בריתות
מדי מוצ"ש בר־בי־קיו בליווי מוסיקת רקע, וריקודים
הספקת ארוחות מוכנות למפעלים ופרטיים
אוכל מוכן לבית
רוטשילד 49 כפר־סבא
טל. 052-35550

אורן בעמ
מערכות אזעקה
מערכות וציוד לכיבוי אש
סלמה 111 ת"א
טל. 361030 (וקשר אלחוטי)

* עסקים עושים בלוטוס כל צהריים!
במחיר 12,000 ש כולל מע"מ לארוחה מלאה
* שרותי קייטרינג — גם מעל 300 מוזמנים!
לוטוס lotus
המסעדה הסינית של נאות אפקה!
תל־אביב
רח' קהילת ונציה 12
(בית מגור)
טל. 490644, 494203, 495024, 497302
לקחת הביתה ב־20% הנחה

סופר אגזוז

40 שנות יצור ויצוא.

ראשל"צ — יעקב פרימן 5 03-948597
ת"א — דרך השלום 10 03-332462
יהוד — העצמאות 1 צומת אויה 03-362792
רחובות — אזור התעשיה דרך יבנה 08-561554

אראלקו רהיטים בע"מ

"יצור מערכות ישיבה
בדגמים אקסקלוסיביים ואיכות גבוהה!
להשיג בחנות המפעל: התחיה 17 ת"א
(ליד איצטדיון בלומפילד) טל. 827997
מ.ת.מ. בארשבע — שד' הנשיא
מ.ת.מ קרית־גת — מרכז מסחרי
ובחנויות השקים בכל הארץ

מבצע! מבצע! מבצע! מבצע!
7 תשלומים שקליים שווים
החל ממוצ"ש 4.1.86 בשעה 18:00
לחברי מ.ת.מ. בלבד
ולוועדי עובדים
נפתחה תצוגה חדשה בתל־אביב
סניף מ.ת.מ. ת"א —
רח' החרושת 6 בקומת הקרקע!
מבצע! מבצע! מבצע!

מפעלי מור

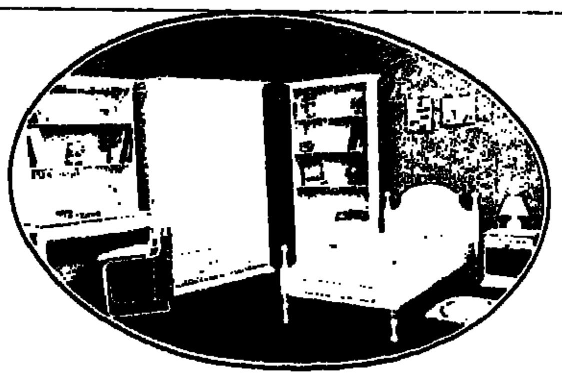

יצור ויצוא
חדרי ילדים, חדרי שינה
מזנונים ומערכות ישיבה
באיכות ובמגוון צבעים שטרם נראו בישראל!
מפעל: פ"ת — אפעל 31, קרית אריה (הכניסה מצומת עץ הזית — ראה שילוט)
טל. 03-9221907
חנות המפעל: ת"א — שלבים 20, בנין מרכזים טל. 03-827291

אולמי חתונות, בר־מצוה, ברית מילה
אודר
* שני אולמות מרווחים ומפוארים
שפע מאכלים מזרחיים ושיפודים על האש
* מגרש חניה ענק
* להזמנות: במשרד האולם טל. 347461
במשרד: טל. 716170

אולמי היכל הפאר המחודשים
יצחק שדה 34 ת"א
טל. 338381
"גלאט כשר" (חלק)
אולמי חתונות ומסיבות הגדולים והמפוארים ביותר!
שירותי "קייטרינג"
ברמה גבוהה בם
במלונות של 5 כוכבים!
* מיזוג אויר מלא
שירות ואוכל אקסקלוסיבי
– חניה חופשית –

Astoria
בואו להתארח
דווקא בחורף
במלון אסטוריה
5 כוכבים
חדרים וארועים במחירים מיוחדים
או סתם לבילוי של קפה ועוגה בלובי המפואר בליווי מוסיקה
הזמנות בטל. 663311

סקאלה
בית קפה
מסעדה וגריל
גולש, מרק בצל, מוקרמים, עוגות, ופל אמריקאי, ארוחות עסקיות, ישיבות וארועים עד 70 איש.
שרות מעולה ומוסיקת רקע, שפע חניה מסביב.
מרמורק 10 תל־אביב
טל. 227424, 225007

מסעדת ציון
30 שנה לציון
בואו לחגוג איתנו
במלאת 30 שנה למסעדת ציון
כוס יין וקפה על חשבון הבית
כל סוגי הבשרים על האש
מבחר מגוון של סלטים
המסעדה הנבחרת במשך 15 שנה ב"עסק הנבחר" ובסקר דעת קהל של ידיעות אחרונות
מסעדה מזרחית ותימנית ראשונה!
ת"א, הפזויים 28, טל. 657323

דולפי ים
ספינת האהבה של דולפיטון
מציעה
אירועים מאולם אחר
חתונות, בר־מצוה, בריתות וכל אירוע שתרצו!
באיכות מעולה ובמחירים הוגנים!
אולמי דולפיטון
דולפינריום
טל. 650786,
656363

בואו נדבר על ארוע חגיגי!
אם אתם מחפשים אמינות ויחס אישי
שירות ואוכל ששמם הולך לפניהם, עזרה ויעוץ בתכנון אירועים מיוחדים וסולידיים
בואו לפגוש אותנו!
אנו נעשה את אורחיכם מאושרים!
אולמי "בני ברית"
רח' קפלן 10, הקריה
ת"א טל. 217816

דשטל טבריה
שטיחים מקיר לקיר
* שירותים צמודים
* חדרים ממוזגים
* רדיו בכל חדר
טבריה
רח' יהודה הלוי
067-90555, 90786

גני סצ'ואן
המסעדה הסינית
ברמת השרון
כוס יין מוגש חינם!
20% הנחה למחזיקי "גרין קארד"!
הבנים 50 רמת השרון
טל. 482481

הוילה
מסעדה
* מאכלים מעולים
* מוסיקת רקע
* הזמנות לאירועים
* חניה מסודרת
* זמר כל יום שישי בערב
דרך השרון 81 הוד השרון
טל. 052-25798, 29833

גם ברמת־גן אפשר לבלות!
צוקרס
קפה – קונדיטוריה
ברמה גבוהה!
ר"ג, כופר הישוב
* לקחת הביתה

מפגשים
מסעדה
ופיאנו־בר
רחוב אהרון קציר
תל־השומר
טל 769427

שלדג SHALDAG
20 שנה של מוניטין
במאכלי ים
איכות וטריות
ארוחות צהריים וערב
(עד חצות)
בן יהודה 256 ת"א
טל. 446465

מוצר מעולה?
כתל אביב
ARCO
רהיטי
ארקו רוזנברג
בן יהודה 43, ת"א.
טל: 03-222136

לתינוק
חנות המפעל — פתח תקוה, רח' גזית 11 (א.ת. סגולה)
תל־אביב — רח' עמק יזרעאל 36
נתניה — רח' החלוצים 6 (ליד השק"ם)
ירושלים — "כייבי סנטר", רח' יחזקאל 2

טיפ־טופ
■ אוכל ביתי מזרח אירופי, קישקע, מרק קרפלך, גפילטע פיש, רגל קרושה, קוגל, ברווז, טשולנט ■ חדש — בשרים על האש ■ שרות קייטרינג ■ אוכל מוכן הביתה
■ TAKE AWAY ■ אירועים משפחתיים במקום עד 50 איש ■ ארוחות למוסדות
■ כשר למהדרין מן המהדרין ■ מקוה ישראל 4 תל־אביב טל. 613244
מסעדות גלאט כשר
פתוח 11.00–23.00

הרהיטים היפים של
בית הר בעמ 1984

מבחר חדרי שינה, ארונות קיר, חדרי ילדים, פינות ישיבה יפהפיות, מזנונים ופינות אוכל
עיצוב מקורי ועבודת יד מעולה.

קרית אריה פ"ת
טל 9231513
שעות הפתיחה:
א'־ה' 08.00–17.30
ו' 08.00–13.00

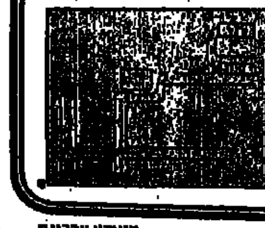

25% הנחה על תשלום במזומן

ריהוט לאורך זמן - עכשיו

ת"א: בית שומרת הזורע, דיזנגוף סנטר, רח' המלך ג'ורג' 73. **ירושלים:** בית שומרת הזורע שלומציון המלכה 18. **חיפה:** בית הזורע שמרת, אלנבי 117 (7 קומות תצוגה). **באר שבע:** רהיטי הדר, פסג' רסקו. **טבריה:** רהיטי הצפון, רח' הגליל. **חנות המפעל:** רהיטי שמרת - קיבוץ שמרת. **חנות המפעל:** תעשיית רהיטים הזורע, קיבוץ הזורע.

מסעדת ארוחה
אורחה מסעדה ישראלית
פאב ובית קפה ת"א, דיזנגוף 138 טל. 237794
קצרין — רמת הגולן, טל. 069-61440
* סלטים תוצרת הבית * מרק רגל תימני * גריל מעולה * אוח בתנור * דגים * מלווח
ארוחות באווירת הגן
ארוחות עסקיות 10 ש"ח בלבד כולל כוס יין חינם
פתוח כל יום עד חצות ימי שישי עד 16.30 ומוצאי שבת עד חצות

ברנים מסעדה ישראלית
הנכם מוזמנים למסעדתנו החדשה לארוחה מלאה מכל הלב
ב-7.9 ש"ח לבחירה:
• מבחר מרקים
• מבחר סלטים
ו-10 סוגים של מנות עיקריות כולל תוספות
המקום פתוח לאירועים מיוחדים עד 100 איש במחירים סבירים
ת"א, אלנבי 28 פינת הכובשים (מול בניין מגדלור)
טל. 657497

פטאיה
מסעדה סינית בנוסח תאילנד
רח' ירמיהו 84 ת"א
טל. 03-447984

מסעדה צנחונית
רח' השרון 13, טל. 376548
סוגים רבים של מאכלים טבעיים בשירות עצמי
מזון דיאטטי דל קלוריות

מפיצה-מריצה
מבחר מאכלי המטבח האיטלקי ברמת אביב ג'
13 סוגי פיצות, מבחר טעמים של לזניה, פסטות, ספגטי ומרקי הבית
שרות משלוחים הביתה
אחימאיר 27 מרכז מסחרי רמת אביב ג' טל. 423838

אטליז משה
גלוי"כ לבשר עוף כבש עופות בשר קפוא ומוצרים מוגמרים מתוצרת עצמית
בת"ים, בלפור 107
טל. 587431

כשאוהבים מטבח מזרחי
מתכוונים למסעדת אבו קעדאן (מפגש אכדיה)
חומוס אורגינל * סלטים על הכיף כיפק * שירותי קייטרינג
מדינת היהודים 86 הרצליה
טל. 052-558037

פונדק עפולה
הפונדק שלך בהנהלת יוסי שלי
מבחר מאכלים: מעורב, גריל עשיר, 30 סוגי סלטים
רח' הבנים 3
תחנת סונול כביש הסרגל
טל. 065-92004

שק הבשר
השבוע במבצע!
צלעות כבש 15 ש"ח
כל מוצרי הבשר הקפוא והטרי
במחירים הזולים ביותר
רמלה
ז'בוטינסקי 7 (בשוק)
יהוד
קיבוץ גלויות 15
טל. 364276

"קצב לכל"
כשר בהשגחת הרבנות גבעתיים
חנות לכל מוצרי הבשר
* בשר טרי
* עגל חלב
* כבש טרי
ושאר מוצרי הבשר
מתקבלות הזמנות
גבעתיים כורזין 5
טל. 03-742976

"בית הראשונים"
כפר ויתקין מועדון זמר עברי
מסעדה באווירת הכפר, בתוך מבנה שבו שכנו ראשוני כפר ויתקין, בין המחרשות וכלי העבודה הישנים קיים מועדון זמר עברי — מסעדה במקום * שירי ארץ ישראל * מטעמי גבינות, גריל, בשרים ודגים * אוירת ארץ ישראל "הישנה והיפה" שבת בצהריים — תמיו מרגלות ביתי ממטעמים שונים בליווי שירי ארץ ישראל * פתוח ערב ערב החל מ-19.30 * שבת החל מ-12.00 "בית הראשונים" כפר ויתקין ע"י מושב ביתן אהרון (הבנין הראשון לאחר בית הבראה בית יערי)
טלפונים: 96848, 053-93091

סינגה בתבו
הסינית מס' 1 בארץ
מציעה: ארוחות ערב וצהריים
בסך 15 ש"ח לאדם
מרק היום * בקר עם פלפל ירוק * אגדול * אורז מטוגן * שף בשקדים * איטריות * קיוחים
25% הנחה
תל-אביב, הירקון 317 טל. 451282, 458785 03

מהיצרן לצרכן!
"יצור ושיווק רהיטים בע"מ"
נגריית שירתל (אורנים)
ריהוט איכות ברמה אירופאית!
יעוץ ותכנון חינם בבית הלקוח
נגריה ואולם תצוגה: עולי הגרדום 2 רמלה
רחובות. רח' הרצל 150. טל. 08-491961
אשקלון. רח' צה"ל 29, טל. 051-29995
באר-שבע. רח' החלוץ 82. טל. 057-77958
ראשון לציון. ז'בוטינסקי 30
ליד תחנת סונול (מול תחנת הרכבת) טל. 08-223837

KL ק.ל. שוויץ ישראל בע"מ, נציגים בלעדיים של זינגר טל. 243103-4-5

תל-אביב	ירושלים	חיפה	נתניה	באר-שבע	עפולה	מס' 1 בעולם
ככר מלכי ישראל 17	שד' יפו 50	הרצל 32	שטמפפר 12	העצמאות 49	ירושלים 5 (מול אגד)	כולו —
טל. 03-239453	טל. 02-245583	טל. 04-663708	טל. 053-32495	טל. 057-77012	טל. 065-22227	SINGER

דובל'ה
רהיטים שילדים אוהבים. לאורך שנים.
המפעל: אור יהודה, העמל 8 טל. 717185
נתניה: שמואל הנציב 16, טל. 053-22211
באר-שבע: טרומפלדור 69 טל. 057-77844
פתח-תקווה: חובבי ציון טל. 03-912614
תל-אביב: מטלון 28 טל. 836047
תל-אביב: בוגרשוב 40 טל. 282630
ירושלים: ידזורונים 14 תלפיות — 02-721618
ראשון-לציון: רוטשילד 87 טל. 994848

בן-טל
יצרני ריהוט כפרי — מודרני
* מערכות ישיבה סלוניות
* מזנונים * פינות אוכל
* חדרי נוער
— רהיטים מעץ מלא —

B.B. איכות של בסם
אולמות תצוגה ומכירה:
בן טל ת"א. רח' חיוג 7 טל. 377511
ראשל"צ — חנות המפעל (600 מ"ר)
רח' ההגנה 36 א. התעשיה החדש (ע"י גלי) טל. 9612730
פתוח בין השעות: א'-ו' 09.00-20.00
יום שבת 10.00-21.00
ירושלים — "לובי" אזור התעשיה תלפיות
א'-ו' 09.00-20.00, שבת: מצאת השבת עד 22.00

מעדני מגרש
ומעדנים אחרים
נקניק סרוולט שלם 18.90 ש"ח
דיזנגוף סנטר שער 7 ת"א

כל חשמל יהוד
בהנהלת ניסים חדד
מוצרי חשמל ואביזרי חשמל ביתיים
קבלן עבודות חשמל
מבצע מדיח כלים קינג
תנור בישול חלם ב-3 תשלומים
רח' קדושי מצרים 14 יהוד
טל. 368926

מבצע מכונות כביסה
* 5 ק"ג, 8.1 ק"ג, 2 ק"ג
* חימום
קלור ישנה בחדשה TRADE-IN
הפצה, שירות ותיקונים. ישראל צביוביץ
גרוזנברג 2, ת"א
טל' 658191 בשעות 14-8

מסגרית ארמון
עבודות מסגרות דלתות מתכת. שערים וסורגים. מעקות ומדרגות נדרות
רח' בן עזרא 8 יפו
טל' 836414

בואו ל"סנדלריית בבלי"
תקון וצביעת נעליים
מבצע החודש!
נעלי בית של "טרמפס"
שכון בבלי (מסג' של דקל)
טל. 460184

דדי מדם בע"מ
יבואני ALPINE
ת"א, אבן גבירול 191
טל. 451765

מיטות נחושת ומתכת יוקרתיות
חדש!!!
אפשרות למידות מיוחדות
"בלקן מיטות"
רח' בן גמליאל 5 יפו
טל. 834371

אחים מאיר
התקנה לדוודים ואיטום גגות, שיטוח חימום מהדוגיות ללא עשן ופיח
טל. 684697, 684141

זק"ש ובניו בע"מ
בן יהודה 72 ת"א
טל' 228844, 734206
סרגי חימום — ספורי חום
תנורי אמבטיה — תנורים לחור
טוסטר אובן

בית החלומות HOUSE OF DREAMS
כל מה שאתם צריכים בחדר השינה במחיר ובתנאי התשלום הנוחים בארץ:
מזרונים: "קולי", "פרדייז", "מפי"
הנחות גדולות ל: * כיסויי מיטה * כריות לשינה * שמיכות פוך סינטטי * מגן למזרון
רמת השרון, אוסישקין 28. טל. 480761

עוטף כל
מכשיר חשמלי ביתי לסגירה הרמטית של שקיות ניילון ע"י חום.
אידאלי לאחסון מזון, אריזת כריכים, עטיפת חפצים בצורה הרמטית
המחיר 49 ש"ח x 2 תשלומים
שי חינם! כל המזמין "עוטף כלי" יקבל 2 גלילי ניילון נוספים עד גמר המלאי
ישראל בן-צבי, ת"א, גרוזנברג 3, טל. 658119

"נחשון"
* מכירת דודי שמש וחשמל
* תיקונים
* שרות-חימום מהיר
גיבורי ישראל 6 ת"א
טל. 03-390696

"גוטאל" אספרסו ביתי
AMERICAN ELECTRIC
מכשיר חובה לכל אוהב קפה אמיתי!
כולל מתקן לחימום חלב
במחיר 138 ש"ח
דיזנגוף סנטר שער 4
טל. 293991-2

מטבחי B.M.
איכות עם שם
היחידים שמפרסמים מפרט טכני גבוה
כל הקשור למטבח ואמבטיה תחת קורת גג אחת
מרכז מכירות ראשי ר"ג, ז'בוטינסקי 89
טל. 7519922
כתובת המפעל: ר"ג, ז'בוטינסקי 38 אזור התעשיה, עטיס

מרדיקס
במבצע דגם 2233 סופר ב-3 תשלומים שיקליים של 145.20 ש"ח כל אחד
ת"א, בן יהודה 192

כדאי לבוא ליפו!!!
מרכז הזול לכלי בית ומתנות
מחירים מכוכב אחר!!!
יפו, יהודה הימית 9 פינת שד' ירושלים
טל. 820838

PIONEER אביזרים לרכב
קין בע"מ
יבואנים ומפיצים בישראל
מכירה ללקוחות שרות אדיב
ת"א, הרכבת 4
טל. 614034, 613412

מקור הפלסטיק... פרספקס ומוצריו
מפרספקס הזגוג יותר יפה ובלתי שביר
חתוך — ליטוש — כיפוף
מוצרי פרסום * יעוץ חינם
* 5% הנחה (בודדת) למביא מודעה זו
ת"א, וחלת בנימין 39, טל. 827104, 838821

רהיטי סנטר
* חדרי שינה * סלונים
* מזנונים * חדרי ילדים
מבצע!
פינת אוכל - 6 כסאות מעץ בוק 540 ש"ח
רח' העמל 3 אזור התעשיה החדש אור יהודה טל 349190

מכונות תפירה
כל סוגי מכונות התפירה חדשות * משומשות
* תיקונים * חלקים
בר גמן ת"א, בן יהודה 10
297660, 293130

שותפים בע"מ
שיווק חרסינה, מרצפות, כלים סניטריים, רעפים וברזים.
שרות מעולה!
מחירים סיטונאים!
ז'בוטינסקי 86 פ"ת (ליד אגפא)
טל. 9223718

האורגה
דודי שמש וחשמל
ב-4 תשלומים
פ"ת, רח' חובבי ציון 16
טל. 912715, 908444

לילית
ת"א, אבן גבירול 54 284487
בכל יום ה' 6% הנחה
10% הנחה על גיזום עצים

שרעבי
אביזרים לרכב
* כיסוי למושבים קורנל 15 ש"ח
* אועקת סירנה קוז'אק 38 ש"ח
* מנעול הגה 15 ש"ח
* רדיו טייפ RCA כולל רמקולים, אנטנה והתקנה 195 ש"ח
* כבלים להתנעה (עבה) 10 ש"ח
ועוד שלל אביזרים במחירים חולים ביותר בארץ!
ר"ג, נגבה 42
טל. 774053

רהיטי ריפוד ומזרונים
סופי
* 15 דגמי ספות ונער
* כורסאות מיטה
* שיווק מזרוני "קיסריה פולימריים" (סליאנס)
* ציפויים למזרונים במבחר בדי ריפוד
תוצרת עצמית
סופרפארם בע"מ
יפו, יפת 32 (מול מועדון נובמבר)
טל. 827876, 827686

צמיגי שלום
כל סוגי הצמיגים
איזון בשיטה אלקטרונית
פרוק והרכבה חינם
בדיקה לפני טסט.
10% הנחה
רח' הבנאי 5 חולון טל' 882217

זום לצילום
מחשבים וצילום מבצע
מחשבים אישיים
אפל * אמסטרד
* סינקלייר
מוניטורים * מדפסות
בתשלומים
חולון, סוקולוב 51
טל. 845672
ת"א, הרצל 2
טל. 655185

מעדני המלכים
* מעדנים
* פיצוחים
* ממתקים
אבן גבירול 72 ת"א
טל. 266767

סן לייט בר כוכבא
דודי שמש וחשמל
* התקנת דודי שמש
* תיקונים כל הסוגים
* שרות מהיר
חולון היוצר 2 א. התעשיה
טל. 805701, 809228

שיש-חן
התקנות שיש בבית הלקוח למטבחים, חדרי אמבטיה ומעקות איכות גבוהה מבחר גדול
פ"ת, איזור תעשיה סגולה
טל. 916891, 900003

בל-פון
תקשורת פנים וחוץ
שרות חוץ מיידי למרכזיות לכל סוגי הטלפונים
שינקין 48 ת"א
טל. 262861, 282878

מזל
שרותי גרפיקה והדפסת משי
מדבקות מכל הסוגים
אור יהודה א. התעשיה החדש רח' המלאכה 16 טל. 716982

בית הצילום
החנות הגדולה והמקצועית לצרכי צילום בישראל
* כל סוגי המצלמות
* עדשות זום
* מקרנות, מסרטות
* מחלקת ציוד מעבדה
* שירות מקצועי מהימן
מבצע!
25% הנחה!
אלנבי 21 (בניין מגדלור)
טל. 657797, 657865

קפרי CAPRI
* ייצור ציפויים לכיסויים לרכב
ציפוי מושבים מדגם קורנל 20 ש"ח
ציפוי מושבים פרש קטיפתית 50 ש"ח
ת"א, גיבורי ישראל 2
396542

אמין האמיתי
סיטונאות מזון וחומרי ניקוי
משקאות קלים וחריפים
אזור התעשיה החדש אור-יהודה (ראה שילוט)

מטבחי חמד
תכנון יצור ושווק ארונות מטבח לפי הזמנה
מפעל — חיל השריון 79 ת"א
טל. 374237
ירושלים — שלומציון המלכה 20
טל. 02-249889
נתניה — הנוטע 1
טל. 053-27241
בני ברק — חזון איש 3
טל. 708232
חולון — סוקולוב 34
טל. 843838

הרצוג משה
פסנתרים מכירה ושרות
פסנתרים של הרצוג בביתך?
אתה בבית שבו
ת"א, מאז"ה 24
טל. 03-283163

וידאו אפקה
ספרית הוידאו הגדולה ביותר בגוש דן!!!
מבחר סרטים עצום של כל החברות הגדולות
איכות מעולה!
ספריה ממוחשבת וצוות אדיב לשירות הצרכן.
Afeka נאות אפקה א' קהילת ברבבה 18
טל. 474803

רהיטי אירופה בע"מ
פתח תקוה, חובבי ציון 27
טל 908546, 916901
4 קומות רהיטים במרכז פ"ת
מערכות סלון, מיטות, חדרי ילדים
* מזרוני "סילי" במחיר הזול ביותר בארץ!

אגזוז סנטר
לפני שאתה עושה אגזוז התקשר אלינו
חולון
הפלד 25
טל. 808120

אחימעץ פוטו ביטאי
שרות אדיב ומקצועי לעבודות צילום, 20% הנחה ואלבום שי על פיתוח תמונות
יהודה המכבי 64 ת"א
טל. 446770, 456563
מבצע!

גרעיני גלית בע"מ
"יצור סירופים ושקיות מיץ"
בית קליה ומשווקי מזון
ראשל"צ, אליהו איתן 3 (בית גירון)
טל. 9611171, 9610747

לילך בע"מ
רהיטי ילדים ונוער
במבצע!
כיף כיסא 39.8 ש"ח
רבי עקיבא 106 בני ברק
טל. 792021

רהיטי "גד"
מזנונים ופינות אוכל סלונים ושולחנות סלונים
איכות וגימור מעולה — בסיטונות ולייחידים במחירי המפעל
חנות: ת"א, רח' הרצל 164
טל. 824738
מפעל: ת"א, רח' בן עזר 28

מוסך רחמים
בהנהלת האחים חג'ג'
צביעת רכב בשיטה ממוחשבת ע"י תנור SAICO
* פחחות * אפסים
מבצע! 10% הנחה בחודש ינואר למביא מודעה זו!
יפו ל"א, אליפלט 6 (כניסה מרח' סלמה 35)
טל. 827846

אורי הנדרי
* מחיצות גבס שיפוצים * נגרות
טל. 372059
איתורית: 7649111 מנוי: 301

נופר
גידול צמחים בהנאה ובלא דאגה
בואו להפגש (ללא התחייבות) עם היועצים הבוטניים שלנו כדי לתכנן את הצמחיה בתוך הבית לדירת הגג או לגינה
גבעתיים, בורוכב 50
טל. 738844, 727745

נטליס bébé confort
יבואן ראשי של מוצרי בייבי קונפורט ורמונד לתינוק ולילד
20% הנחה על הלבשה
ת"א אבן גבירול 26
טל. 280416

מגוון
* ויקונות מתגלגלים במבחר גדול
* ויקון הפלא — בהשקעה נמוכה
תשמור על חום ביתך
דוחה שמש בקיץ
לקבלת פרטים התקשר
טל. 344796

הדים
מוצרים מתוחכמים לקידום מכירות

אוטו סייף AUTO SAFE
הצעה מיוחדת!
300 ש"ח רכבך מוגן!
שנתיים אחריות מלאה
מערכת הגנה אוטומטית לכל סוגי הרכב
ד.ק.א. אלקטרוניקס בע"מ
תל-אביב טל. 87060, 436826

הסל של מיכל

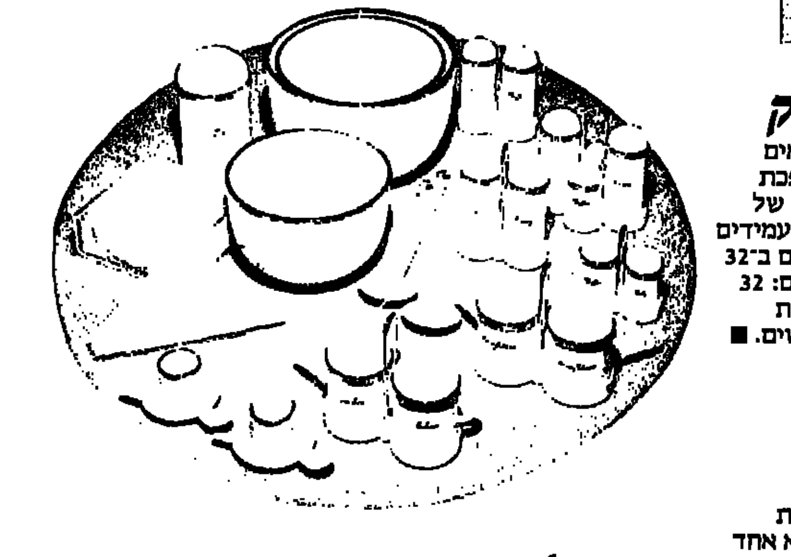

הכל מפלסטיק

בחנויות "קלאס" קוראים למוצרי "אמסה" מהפכת הפלסטיק. כלי הפלסטיק של החברה הגרמנית יציבים, עמידים ומועצבים להפליא. מגשים ב־32 שקלים חדשים (להזכירכם: 32 אלף שקלים ישנים) קערות לסלטים 8.4 שקלים חדשים. ■

בובה מגנטית

מיועדת למשחק ילדות בגילאי 5 עד 10, היא אחד המשחקים המוצלחים והמבוקשים של צעצועי בוקי. 32 תלבושות שונות, אותן יש לגזור ב"ניר הקסם" - הנדבק אל גוף הבובה. עיסוק חביב במיוחד על הילדות שלעיתים צריכות להזכיר לאמא להפסיק לשחק בעצמה ולהשאיר משהו גם להן... ■

כדאי לסרוג

במסגרת מבצעי ההוזלות וההנחות, מבצע חבילות הצמר של "ליד" מציע לסורגות חבילות צמר מתערובות שונות, עודפי יצור הנימכרים ב־40 אחוז הנחה. 25 גרם - 2.5 עד 5 שקלים חדשים. כדאי לזכור שמדובר בעודפי יצור ולקנות מראש את כל הכמות הנחוצה לסריגה. המכירה בחנות המפעל. ■

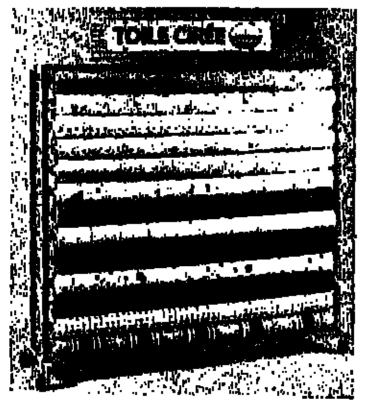

מפות לפי מטר

גם למטבח מגיע יחס, ולשולחן האוכל שבו – כיסוי נוח לשימוש ונעים למראה.

מפות הפלסטיק הצבעוניות שעד כה ראינו בקינאה בשבועונים צרפתיים, נמכרים מעתה בארץ בחנויות "דניש" ולנוחיות - ניתן לרוכשן "על המטר". מיתקן גליליות מאפשר תצוגה נוחה, זוג מספרים חן כל שנדרש לגזור על פי מידות השולחן. 138/180 ס"מ – 35 שקלים חדשים. ■

חדשות ב"כרמל"

סידרת מוצרים חדשה מציגה תשלובת "כרמל". לא עוד שטיחים בלבד, מעתה גם מבחר שמיכות, שטיחוני אמבטיה, חיות רכות למגע, כריות, בגדים – הכל מפרווה סינטטית בצבעים מרהיבים.

שמיכת "חלומית" עשויה בשיטה "הלוכדת אויר" ועל כן מחממת במיוחד – 95 שקלים חדשים. ז'קטים ומחממים לילדים ותינוקות, כמו גם כיסויי מושב לרכב (סט ל־4 מושבים 83.5 שקלים) כולם נמכרים בחנויות "איגלו" של תשלובת "כרמל" וברשתות השיווק. ■

מיכל הולצמן

חו"ל

אירופה באופנה במפרץ הפרסי

כאשר אנגלי מבקש לומר שואבי־אבק, הוא אומר הובר, ובישראל אומרים פריג'ידר יותר מאשר מקרר. תופעה זו של כינוי מוצר על־פי שם היצרן נפוצה הרבה יותר במדינות ערב. בערב הסעודית מכונת תפירה זה זינגר ואל תאמרי שמן בישול אלא מאזולה. אצל השייכים בכווית, אם תרצו במכו־נת גילוח אימרו פיליפס־שייב, ואבקת כביסה – טייד.

מוצרים אלה שזכו לחדור ראשונים לארצות המפרץ, בעיקר, משיגים פלחי שוק של 60־70 אחוזים. נתונים אלה מפרסם הירחון לענייני פירסום פוקוס, המקדיש חלק מגליון דצמבר לעולם הערבי ומאפשר לקורא לראות טפח מה־רגלי הצריכה והפירסום שם.

השמרנות מאפיינת את הצרכנות והמ־כירות בעולם הערבי. מוצרים מן המזרח הרחוק ייחשבו תמיד פחות טובים מן האירופיים והאמריקניים. "אירופה היא עתה באופנה, הבגדים והתכשיטים משם הם שיק", כותב בעל הכתבה.

אף שיש נטייה, הזוכה לתימוכין ממ־שלתי, לרבות ברכישת מוצרים מקומי־ים, הרי כעקרון – קובע המחבר – קשה ליצרן חדש להכנס לשוק על־חשבון מישהו שכבר ייצב את מעמדו בו. הלקו־חות נוטים לראות את המתמודדים החד־שים כפחות טובים.

מי שמבקש להכנס עם מוצר חדש מתקשה גם בשל האפשרויות המוגבלות למדי בתחום הפירסומת. הפירסום אינו מנוף שיווק בעל עוצמה כפי שאנו מכי־רים בעולם המערבי. רבים בעולם הערבי נוטים לראות בעובדה שחברה מפרסמת עצמה סימן לכך שהיא "נמכרת רע".

הפירסום בארצות אלו נתון למיגבלות אובייקטיביות וסובייקטיביות. איכות עבודת הפירסום עדיין אינה ברמה מני־חה את הדעת ועבודות שנעשו במערב למען השוק הערבי חטאו לעתים בחוסר ידע ובהעדר הבנה. היו מקרים ששימוש בסטריאוטיפים קומם את הצרכנים בפר־טנציה.

הטלוויזיה היא הלהיט האחרון בעולם הפירסום במפרץ הפרסי, אולם הפירסו־מת בה מוגבלת עד למאוד. בסעודיה, שבה אסורה הפירסומת מעל האקרן, נמ־צא התחליף במהרה: קטעי הפירסומת שובצו בתוך קסטות סרטי הוידיאו המי־יובאות שהן מאוד פופולאריות בהיותן אמצעי הבידור הכמעט יחידי שם.

מנהלי השיווק הפועלים באיזור זה טוענים שהצרכנים המקומיים טרם רכ־שו הרגלי קנייה ושאיפה למוצרים מגוו־נים וחדשים. ייתכן שההסבר לכך הוא שמה שמוצע להם עתה גם הוא עדיין בגדר חידוש. ■

מאיר בלויך,
סופר "מעריב" בלונדון

מבצע מיוחד לקוראי
סגנון
מערכת סגנון מזמינה אתכם לראות את סרטה החדש של
סיסי ספייסק
אשה אמיצה, פמיניסטית, הנלחמת במימסד ומנצחת
סיפורה של מארי
בהקרנה מיוחדת
ביום חמישי, 16.1.86, בשעה 1.30 בצהרים, בקולנוע "רב־חן" תל־אביב.
בואו עם גליון סגנון זה והתלוש לקופת "רב־חן" החל משעה 12 בצהרים ותקבלו כרטיס הזמנה זוגי לסרט.
כל הקודם זוכה

שבוע 36 | מועדון צרכנים לקוראי מעריב | מושג חדש בעסקים
מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "סגנון". בחסות "גרין קארד" 16.1.86

פינות אוכל מהיצרן לצרכן
אמינות * איכות * שרות * אספקה במועד
המפעל: ת"א, רח' עמק יזרעאל 7
03-824045, 03-828517

דובלה
רהיטים שילדים אוהבים. לאורך שנים.
כפר סבא: והיטי תל חי ויצמן 141, 052-444943
חיפה: זוקה גורדון 23, 04-668861
חיפה: צציק התיכון 19, ווה שאן, טל. 04-220357

* חדרי שינה * סלונים * מזנונים * פינות אוכל
רח' הרצל 29 תל־אביב טל. 827470

א.ש.ד.
איך להנות מהרכבת רהיטים ולחסוך 30%-40% מהמחיר
יעוץ והדרכה מלאה ע"י אנשי מקצוע
לנגר החובב
בני־ברק, הקישון 16 טל. 03-784411

לנגר החובב
בנגריית רייכמן חיתוך לפי מידה
טל. 358760

תריסי אמנון
עבודות אלומיניום, תריסים, ויטרינות, מקלחונים, מחיצות
ארלוזורוב 77 רמת גן טל. 729806

מרפדיית
* חידושים ותיקונים * מערכות ישיבה, סלונים
עמק יזרעאל 9 תל אביב טל. 831839

תריסים – ויטרינות ANOLOK – וזכוכית
ב־3 תשלומים ללא ריבית והצמדה
תריס "המהדר" בע"מ ת"א שונצינו 9 ליד רח' המסגר
03-330508, 332857

שיפוצי "היצירה"
* הריסה * בניה * טיח * אינסטלציה * חשמל * צבע * שפריץ * טמבורטקס
משרד — כצנלסון 148 גבעתיים טל. 317879

שיש־חן
יצור עיבוד והתקנת כל סוגי שיש וגרניט
איכות ומבחר מהגדולים בארץ
אזור התעשיה סגולה פתח־תקוה
טל. 916991, 800003

חדש! ירושלים

שיש סלע
מפעלי שיש סלע
שיש למטבחים ריצוף
שיש מכל הסוגים במחירים מיוחדים
קרית אריה, פ"ת
9233029, 9234063

מכירה כללית
* כלי־בית ומטבח * מתנות * צעצועים * בגדים * דברי־נחושת
במחירים ללא תחרות
רח' יפו 65 ירושלים 02-249672

מרכז שטיחי כרמל יפו
מחירים מיוחדים
יהודה הימית 36 יפו

"הסמטה" אבו שאול
ארוחות עסקיות, צהריים וערב 9.80 ש"ח בלבד
שירות אדיב ואוכל טעים
ירושלים, אגריפס 8 טל. 02-248493

N.R.G תוספת מקצועית מעולה לשמנים ודלק
N.R.G יותר עוצמה וחיים למנוע וניצול אופטימלי באנרגיה ודלק
להשיג בכל חנויות אביזרי רכב ומוסכים
יבואן בלעדי אורג' אינטרנשיונל רח' אליעזר הלוי 17 ירושלים
טל. 02-524141, 533843

חדש! חיפה

סאקליה
איכות נשים במידות גדולות לצעירות ולצעירות ברוחן באזור הצפון
מרכז "צבר" בפסג' קרית־ביאליק

צוות לעניין
מרכז השירותים הגדול ביותר בחיפה והקריות!!!
מרכז "צבר" דרך עכו 140

מבצע! הנחות עד 36%
אקלימט
הסקה מרכזית
חיפה, נתנזון 28 (ליד ציון) טל' 04-674242, 873090-1

הכי הכי בעיר
סלון פינגולד למוצרי חשמל ביתיים
חיפה, הנביאים 27 טל. 04-666164, 662486

מפעלי מתכת
אגוון
אגזוזים מייצרים ומרכיבים ישיר לצרכן!
ק. חיים האיצטדיון 40 טל. 04-728457
עפולה, קהילת ציון 24 טל. 065-95273

מוחמד שריף
ייצור והרכבת מוצרי אלומיניום
מפעל: כפר יפיע טל. 065-77146
המשרד: דבוריה

חדש! באר־שבע אילת והדרום

מועדון הלילה "קוברה"
המועדון הגדול, המפואר והאקסקלוסיבי ביותר
ב"ש, קרית יהודית 057-77192, 74763

גני פפה נוישל
מאכלים מזרחיים ואירופאיים כיד הטוב
כשר למהדרין
בהנהלת אחים לב
ב"ש, ההסתדרות 66 טל. 057-77298

אולמי הוד
האולמות המפוארים ביותר בנגב
לעריכת חתונות, בר מצוה, ברית מילה ואירועים שונים
הוסה 63, טל. 74866, בהנהלת אלי טורש

פנסי וג'ינס סנטר
החנויות המובילות בעיר בענף הג'ינסים לנשים וגברים
ג'ינס סנטר ב"ש, רח' החלוץ 81 טל. 057-33141
פנסי ב"ש, ההסתדרות 92 טל. 72103

בוטיק — גלריה
נירוונה
אופנת נשים
מיטב המעצבים. דגמים בלעדיים. ארגון תצוגות אופנה
ב"ש, הרצל 74. טל. 057-78798

אור ביטוח
סוכנות לביטוח אוואנס את אורי
כל סוגי הביטוח
ב"ש, ההסתדרות 73
057-39512, 73118

מור
סוכנות לביטוח בע"מ
ב"ש, הרצל 76 (פינת רח' יאיר)
057-70706, 70708

גגות הנגב בע"מ
גגות רעפים
עליות גג לחדרים
בניה כפרית
ב"ש רח' קרן היסוד 9 טל. 057-79031, 77787

זיפות בזק בע"מ
חברה לזיפות ואיטום גגות
יעוץ חינם

* חומרי בניין * קרמיקות * אינסטלציה סניטרית
ב"ש עמק שרה טל. 057-37865, 32172

ירוחם עזרא
סוכני פורד
חלפים לכל סוגי הרכב
אביזרים לרכב
מצברי שנפ
טל. 057-77011, 72277

קליר כימיקלים
חומרי ומתקני ניקוי לסיטונאים ומוסדות
בלבד בכל רחבי הארץ
מחיר ושירות ללא תחרות
ב"ש, עמק שרה 057-34464, 34955

מוצרי חשמל כלי מיטה וב"ח
במבצע הוזלות עוק
עד 3 תשלומים
רח' החלוץ 128

מימון אלקטרוניקה
במרכז למוצרי חשמל ביתיים
תן אמון במימון
מקררים, תנורים, מכונות כביסה, מערכות סטריאו וכו'
ב"ש, הרצל 82 טל. 057-70699

כל בו זול בע"מ
מוצרי מזון, חומרי ניקוי, משקאות קלים וחריפים
חדש!
בגדי ילדים, נוער ונשים ממיטב היצרנים
לאור הביקוש הרב ממשיכים במבצע – על כל קניה מעל 120 ש"ח
אפשרות ל־3 תשלומים
* מזומן * ל־30 יום * ל־60 יום
ב"ש, בית אשל 17 טל. 057-78832
(ליד פרחי סלע ובית הוידאו)

הארזים ב"ש בע"מ
אספקת עץ וחומרי בנין
המחסן הגדול בנגב ברשותנו
* עץ לנגרות ובנין * עץ לגגות * מרצפות אלוני * ווטפדר לציפוי וארגז רוח * רעפי אופקים * ריצוף קוטו * דלתות ומשקופים * הארגז * רעפי גרין
שיש רזינה אלוני מרצפות אלוני
קרית יהודית 212, מול מחנה נתן טל. 71262, 76794

זיל הזול אלון אלוש
מוצרי מזון, חומרי ניקוי, משקאות קלים וחריפים
חדש! חדש! לאור הביקוש הרב ממשיכים במבצע על כל קניה מעל 120 ש"ח אפשרות ל־3 תשלומים, מזומן ל־30 יום, ל־60 יום ניתן לרכוש תווי קניה ב־10% הנחה
ב"ש, העצמאות 1, (ליד "חאן אברהם") טל. 057-74174

הבלם בנגב בע"מ
* בלמים * מצמדים * דיסקים ומשאבות מים * מגברי בלם * שיפוץ ראש מנוע * ריתוך בארגון
ב"ש א. התעשיה דרך חברון ליד מסעדת מצדה 057-33448

מחשבים בע"מ
מפיץ מורשה למחשבי APPLE
ב"ש, החלוץ 120, (פינת גרשון) טל. 36080

קרמית
* קרמיקה וחרסינה * כלים סניטריים * JACOB DELAFON * ומרצפות נמליט
ב"ש, החלוץ 057-78350, 36060

אולימפיה ספורט
שיווק והפצת ציוד ספורט לפרטיים, מוסדות ומפעלים
ב"ש, מורדי הגיטאות 48 057-78153

אודיל סוכנויות יבוא והפצה בע"מ
למוסדות ולועדי עובדים
מוצרי חשמל ביתיים * סוכנות ראשית לשמיכות פוך * מוצרי אמקא * כלי מיטה * מגבות ורדינון * ריהוט גן ובית כתר
ב"ש, רח' הרצל 71, טל. 76650, 76138

שוק העמק
השוק שיש לו אבא נמצא בעמק שרה
* מבחר מוצרי מזון * צעצועים * כלי בית
מבחר רחב ואדיר במוצרי בשר
שרות אדיב להתראות
בהנהלת שוק העמק

מוסך המומחה בע"מ
פנסו אהרון
פחחות – במכשור החדיש ביותר
צבע – בצבעים המתקדמים ביותר בעולם
טיפול אנטי קורוזי
באר־שבע, מרכז המלאכה אשר 10 ת.ד. 178
טל. 057-72073

ריטס בע"מ V.A.G
פולקסוואגן ב"ש שרות פולקסוואגן ואודי
ב"ש, דרך חברון

מוסך בוע"מ V.A.G
שרות לפולקסוואגן ואודי
057-77195, 36909

מוסך הנאמן V.A.G
מבני תעשיה זעירה
מוסך מורשה לתיקוני פולקסוואגן ואודי
057-36800, 72011

מוסך בזק V.A.G
באר־שבע (מ.ג.י.) בע"מ
באר־שבע א. התעשיה
057-79998, 30996

"פרחי אתי"
* עציצים, פרחים וסידורים * סידור לאולמות * צמחי נוי ומחות * משלוח לבית הלקוח דימונה, באר שבע ועוד
דימונה, מרכז מסחרי 28 טל. 057-69221

פחח בע"מ
ארמאנדו אבוזגלו
פחחות וצבעות רכב
ב"ש, א. התעשיה החוצב 11, 057-73628

גליארט, חברה לשיווק (1979) בע"מ
לוחות גלים, פלסטיים לנויה, זיגוג פלסטי, ציוד לגינון ולהשקיה
ב"ש, העצמאות 19, 057-38980, 76065

סאמרטוים
תנורים להסקה בעץ היעילים בעולם
רח' החלוץ 131 ב"ש טל. 70190, 30481

משרדר
רהיטי איכות
ב"ש, החלוץ 128 057-36831

שיש גרניט
אלי ונתי
עיבוד שיש וגרניט למטבחים * ציפויים * חדרי מדרגות
ביצוע עבודות מיוחדות
א. התעשיה הזעירה ב"ש טל. 057-30351

מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332) מחלקת מודעות של המועדון: 282781

פנויים, פנויות

רפי יעקובי, פסיכולוג
איור: איציק רנרט

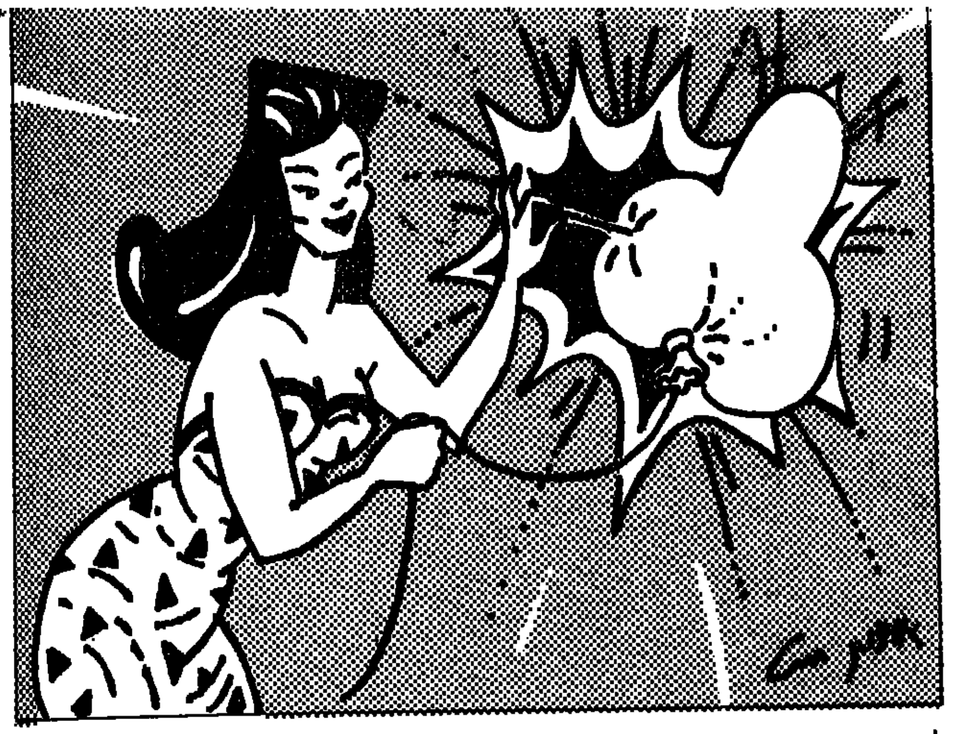

על המין של המין החלש

חלפו־עברו להם אותם ימים יפים בהם הגבר הכל־יכול קבע ללא עוררין את כללי המשחק בין המי־נים במיטה. הוא היה מודיע על רצונותיו והיא היתה נעתרת. חד וחלק. לה, כמובן לא היו אמורים להיות רצונות משלה. בהחלט סידור נוח הרי כך, בדרך זו, לעולם לא היה ביכולתה ללכוד אותו בלתי מוכן, בלתי כשיר.

במפגש־המיני הראשון יש לאשה יתרון ברור על הגבר. אם היא מתוחה, נבוכה, חרדה קמעה או דעתה פזורה, קרוב לוודאי שהיא לא תפיק הנאה מרובה ממפ־גש זה. אך אין בכך כדי להפריע לה לתפקד כאשה. היא איננה נחשפת בנקל באי־יכולתה. ואילו הגבר, אפשר אולי לתארו כמפונק, כל תנודה מפרה את שלו־ות־נפשו, כל מתיחות, ספק או חרדה נוכח היחשפותו לאשה בלתי מוכרת לו עדיין – ניכרת עליו מיד. אין לו כל דרך להימלט או להסתתר בטרם יורגש הדבר.

במוחו חלה שרשרת מסובכת של התרחשויות. הוא מקבל דיווח שוטף של גירויים מיניים עזים, אשר היע־נות להם אמורה לגרום לכמות ניכרת של דם לזרום ולהתנקש באינסוף נימים באותו אבר השרוי לו עד לאותו־רגע בתרדמה. התרחשות כזו מתפיחה אותו לגו־דל מסויים, שרק לעיתים נדירות מניח את דעתנו. על אירוע מופלא־זה להתמיד במשך זמן ניכר על מנת שהוא יוכל לתפקד כ„גבר" – כפי שמצפים ממנו: לב־צע פעולת חדירה, ואי־שם בקצה הדרך לשחרר את תאי־הזרע.

כל שיבוש ולו הקל ביותר, גורם לקצר אי־שם בש־רשרת־הפעולות הללו והדבר ניכר עליו מיד.

בגלל דרגת הקושי הכרוכה במפגש־המיני הראשון עם בת־זוג חדשה, נמנעים גברים רבים ומוותרים על המפגש. הדבר נעשה בצורות מגושמות ובאלף ואחד תרוצים מסורבלים. משהו כגון: „היא לא מושכת אותי. לא בא לי עליה"

יש כאלה שמגיעים באומץ־רב אל „שדה הקרב" בתי־קווה שאולי הפעם יתרחש הנס והעסק יעבור ללא תק־לות. אם זה לא הולך, הם מנסים לטשטש את העניין בגירסה נאיבית מן הסוג של: „אני לא מבין מה קורה לי עכשיו..." במבוכה ובתמהון מעושים כאילו אירע משהו יוצא מן הכלל, נדיר, משונה ומפתיע. כאילו מעולם לא אירע לידידנו דבר דומה לזה והוא תוהה כביכול מהיכן לכל־הרוחות צצה לה תקלה משונה כזו. לעיתים, אם הוא טיפש דיו והוא סבור שיש לו עסק עם מטומטמת, הוא עלול לתלות את הקולר במשהו מקול־קל, שאכל או שתה, בארוחת הערב.

ידוע לי כי בצד הקבוצה הנ"ל ישנם כאלה שאצלם כל מספר זוכה. מאום לא מפריע להם. כיבוש אחר כיבוש, אשה אחר אשה. ובכן, בהם איני רוצה עתה לדון. לכך נמצא הזדמנות אחרת. וכדי למנוע אי הב־נות: איני מנסה לומר כי לנשים אין מעצורים, או קשיי התבטאות מינית. אני רק מציין כי לאשה יש יתרון על הגבר מבחינה תיפקודית.

ישנן אינספור של גירסאות המשבשות את דרכם של הגברים אל הנשים. אחדות ממש מעוררות הערצה. אר־לם שתיים מהן הינן רווחות ואופייניות: בגירסה הרא־שונה מפיץ הגבר מידע השאוב מדמיונו אודות כישוריו וביצועיו. וזאת לכל אוזן המוכנה לשמוע על מי ששם את קאזנובה בכיס הקטן. בריות מסוג זה עשויות בהח־לט להדביק אליהם נחילי־נשים נואשות בתקווה שאג־דה מהלכת זו תפטור אותן, אחת ותמיד, מהאכזבות הרבות שבני־מינם הנחילו להן. אך כאן ישנה בעייה: כשלא מדובר בסתם התרברבות, מי יוכל לפרוע כל כך הרבה המחאות ללא כיסוי?

אז מה שקורה בדרך כלל הוא, שתמיד לאחר שהם מנסים למכור את הסחורה שלהם, הם מקפידים להיע־לם מן השטח בחשאי ובזריזות. הם עושים את הכל שאיש לא יתפוס אותם בקלקלתם.

הגירסה האופיינית השנייה עשויה על פי מיטב המ־סורת של גילוי־הלב והחשיפה הפסיכולוגית. הברנש מעיד על עצמו שהוא איננו יכול, איננו מסוגל ואין לו במה. ובכלל, אין למצוא, אף לא אחד יותר לא־גבר ממנו בכל רחבי היבשה. לתוספת שכנוע הוא מסגל לעצמו ארשת פנים אומללה ומקרין עגמומיות.

כיצד להחלץ ממצב ביש זה

לשם כך יש לאגור כמה יכולויות. בשלב זה אעסוק רק בראשון שבהם שהינו: לדייק עד כמה שאפשר בפר־טי המידע הראשוני. ועם זאת לא לחשוף את כל הפר־טים בבת אחת. דוגמה קיצונית: המפגש הראשון עם אשה אינו מתאים כל כך לגילוי האינפורמציה שיש לך טחורים, גם אם זה מאוד מטריד אותך לאחרונה. חשו־בים לנו בעיקר אותם פרטים העשויים למנוע במידת־מה את הפגיעות ההדדיות הראשונות. יש להתיחס בז־הירות לעובדה שהיא חושבת, לדוגמה, שהיא אינה נר־אית לו כאשה מושכת, ובכלל איננה חושדת בכך שהוא אינו יכול עדיין להתייחס לאשה. או שהוא נפגע וסובל מכך שהיא מסרבת להתנשק איתו ומגיב כאילו היא מתנשקת עם כל העיר ורק אותו היא דוחה. יש לנסות, בעדינות, לאט לאט, להתוודע כל אחד אל מצב הצבי־רה האחר. כלומר, לנסות ולברוק מה כל אחד יודע, על עצמו, על המין השני ובעצם על כל דבר שבעולם כדאי לנסות ולהבחין איזה יכולויות יש לו, באיזה תחו־מים, כמה ואיך. וכל זאת כדי לאפשר אקלים ידידותי מינימאלי, ברגעים הראשונים בין גבר ואשה.

אלו הם אותם רגעים שכולנו יודעים עד כמה ניתן בהם לפסול בקלות את האחר ולאבד את ההזדמנות לקשר. ■

חבר מאותו כוכב

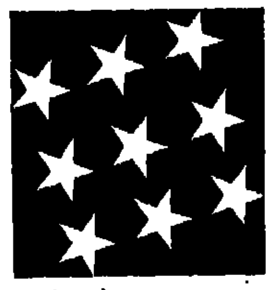

מילכה למרן

שני אפרוחים במכה אחת

אמנם היא נראית ונשמעת כמו אחות הגדולה של בתה, אך העובדה היא ששוש, ג'ינג'ית גזעית במראה ובטמפרמנט, הינה אמה ולא אחותה של גילית בת ה־6, ושתיהן די נהנות מכך. היא בת 34. גננת.

הבת הקטנה כמעט לא זכתה להכיר את אביה. כש־היתה תינוקת נפטר האב לעולמו, ושוש הרומנטית והמאוהבת נותרה אלמנה עוד לפני שמלאו לה שלו־שים.

זה היה קשה. על אף שבחדשי חייו האחרונים של בעלה היה ברור לאן מדרדר המצב, ולשוש, שזה עתה ילדה את בתה והיתה נוסעת אתה יום יום לבקורים בבית־החולים, היה בעצם די זמן להתרגל לידיעה הק־שה, בכל זאת היה מותו מכה שחייבה תהליך נפשי בן כמה שלבים עד שיהיה אפשר להשתחרר מהאבל. היום שוש כבר אחרי הכל. יש לה זכרונות נעימים מהשנים הטובות של חיי הנישואים, יש גם זכרונות כואבים מתקופת המחלה, אך הכוון היום הוא קדימה, לעתיד.

שוש וגלית. מחפשות גבר שאוהב ילדים

בין הציפיות שלה מבן־זוג חדש גם התקוה שיוכל וירצה להיות אב לבת. „חשוב שיהיה אדם שאוהב יל־דים" היא מדגישה וכמובן אף רגיש, אינטליגנטי, בעל בטחון עצמי ורצוי – לא שמן.

שוש עצמה היא דקיקה וחטובה – אוי זו הסיבה שכשרואים אותה חושבים קצת על השתובבויות – אר־לי לא בדיוק כמו שמשתובבים נערים במושבה (שוש היה רוב ימיה במושבה קטנה באיזור המרכז) אבל הת־חושה של נערה צעירה נשארת.

אין טעם לספר כאן את כל הספור. שוש תתארח הערב באולפן „חבר מאותו כוכב", ומי שרוצים לשוחח איתה ישירות מוזמנים לטלפן אליה מיד אחרי חדשות השעה 22.00 לרשת א' של קול־ישראל, טל. 03־210111 ■

המפסקים החדשים של GEWISS עכשיו גם בארץ

חברת זאב שמעון בע"מ, מרח' וושינגטון 8 בתל־אביב, מביאה אלינו את החידוש האחרון בתחומי החשמל, המדובר בפיתוח חדשני של מפסקים ובתי תקע ביתיים המיובאים מאיטליה שם הם מיוצרים ע"י גביס, GEWISS (סימונם: סידרה 9000) כאשר התוכנית לטווח יותר רחוק לייצרם ולפתחם בארץ עפ"י זכיון של החברה. השיטה כאן מאפשרת ריכוזיות של מספר מפסקים מכל סוג שהוא לתוך יחידה אחת. הדבר חוסך התפרסות על הקיר ויצירת חורים מיותרים עליו. ההרכבה של היחידות אף היא פשוטה ביותר ונוחה לבעל מקצוע וגם למי שאינו כזה. המפסקים ובתי התקע ניתנים להרכבה כיחידה אחת ועד ל־6 יחידות במקבץ אחד. וכך מרכזים את כל הצריכה של בית רגיל או וילה, שבה יש צורך במספר רב של יחידות במקום אחד. המסגרות הן ב־9 צבעים מרהיבים החל מקרם שנהב, חום וצבעי הקשת האחרים. גם החלפת המכסים נעשית בדרך פשוטה מאוד. השיטה אינה מאפשרת נטיית המפסקים ליפול מן הקיר. לשקע הכח, יש ייחוד נוסף שקע בטיחותי. אין אפשרות להחדיר לתוך החורים של השקע מחטים או מסמרים. השקעים נפתחים רק כאשר תוקעים בהם תקע חשמל לשימוש הרגיל. הדבר חשוב לידיעת הצרכן הפרטי ובמיוחד עקרת הבית. שכן בפיתוח המפסקים הללו חברו יחדיו, כאמור רמת בטיחות גבוהה יחד עם עיצוב נאה. גם קבלן העוסק בהתקנות חשמל טוב יעשה אם ימליץ ללקוחותיו להשתמש במפסקים של GEWISS ובכך ישרת אותם באמינות רבה יותר. ההפצה, כאמור, של חב' זאב שמעון, טל. 834111.

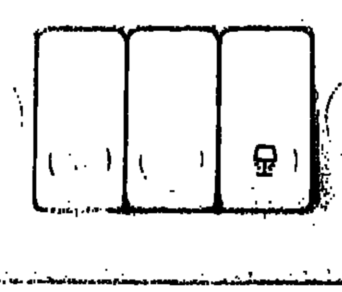

מפסקי GEWISS עכשיו גם בארץ

המסעדה שהעלתה את הכרם על המפה

אני מרגיש קצת מוזר לספר לכם כאן על המסעדה המזרחית הראשונה של תל־אביב, שכל אחד מכם נהנה ממאכליה, לדעתי, לפחות פעם אחת בחייו, שכן מי אינו מכיר את ציון שהעלתה את הכרם על מפת הגסטרונומיה העולמית עוד בימים שתל־אביב היתה קטנה?

בכל העולם כבר מכירים אותו. צילם: דוד כלוך

מזה כ־30 שנה משמשת המסעדה מקום־מפגש־ראשון־במעלה לכל אוהבי המטעמים המזרחיים ברחבי העולם ולא בכדי. בזכות מומחיותו יוצאת־הדופן של ציון, טבח במקצועו, גילו רבים אוכל מזרחי־אמיתי על כל מרכיביו מה הוא. אנו באנו לציון לחזק עוד יותר את תחושתנו הידועה בארוחת צהריים נוסח המקום. כצפוי, היתה המנה הראשונה מורכבת מ־10 סוגי סלטים שהוגשו בצלחות עמוסות עם־כל־הלב וכללו פרט למרכיבים הידועים של החומוס והטחינה גם פלפל ושלושה סוגי מטוגנים (חצילים, פלפלים, קישואים) וכן קובה וסיגרים שהיו מעדנים. הכל היה בהתאם לציפיות ממסעדה ברמה כזאת. המנות העיקריות שלנו היו סטייק עגל חלב במשקל 300 גרם שבא ביחד עם בצל ועגבניות על האש. עוף ממולא עם צנובר ושישליק כבש, הכל בא עם תוספות של צ'יפס, עשוי היטב. סלט ירקות טרי־טרי, אורז ביתי בטעם מיוחד, כולנו קבענו פה אחד: יוצא־מן־הכלל ואין מה להוסיף. הקינוח היה בוורקה, סלט פירות ותפוח עץ אפוי (כל אחד לפי בחירתו). הקפה השחור והבקלאווה הנהדרת על חשבון הבית. אגב, שולחן של 4 איש מקבל גם בקבוק יין חינם. בסך הכל אותה רמה שאנו מכירים, הנשמרת בקפדנות כמעט קדושה והסועד מוכרח לחוש בה. משהו על המחירים: מנות ראשונות: 10 ש"ח, עיקריות: ממוצע 13 ש"ח (תלוי מה אוכלים), הקינוח 1.8 ש"ח. שתיה קלה 1 ש"ח. לא יקר במיוחד ונפלא כפי שרק אצל ציון יכול להיות. המסעדה כשרה למהדרין. טל. 657323, 658714.

באולם הזה שמחת האירוע היא אמיתית

היכל הפאר: אירוע מסוג אחר. צלם: דוד כלוך

ישנם ציוני־דרך בחיים שהם בבחינת אירוע חד־פעמי, כמו למשל בר־מצוה, נישואין (בדרך כלל) ועוד אירועים כגון אלה ולכן אנשים רבים משתדלים לציין אותם בצורה המרשימה ביותר כדי שייזכרו לעד. במיוחד בולט הדבר אצל היהודים החרדים שלגביהם שמחת האירוע היא אמיתית והם אינם מוותרים על כל האמצעים כדי לבטא אותה. בדרך כלל מתקשר כל אירוע מרשים עם אולם היכל הפאר בתל־אביב, שבעליו מוותיקי העוסקים בענין נחשב לבר־סמכא בכל הנוגע לארגון מוצלח של אירועים משפחתיים גדולים. ייחודו של האולם הגדול הזה שגם מתחלק לשניים ואפשר לארח בו עד ל־1000 מוזמנים. המאכלים מוגשים בכלים מיוחדים מוזהבים ומוכספים ומורגשת הרמה הגבוהה של השרות. כמובן שהאולם גלאט כשר, למהדרין מן המהדרין. למרות הפאר הרב והרמה היוצאת דופן בענף הזה, יכולה כל משפחה החפצה לערוך אירוע משפחתי „להסתדר" עם המחירים, שכן תוכל למצוא כאן תפריט מתאים לכיסה וכל סוג של אירוע. ואמנם, משפחות רבות מכל רחבי העולם היהודי ולאו דווקא חרדיות, מעדיפות לזכות בשרותי היכל הפאר משום שכבר ידוע לכל שההתקשרות עם האולם מבטיחה אירוע מושלם עם שביעות רצון מלאה. התפריט בהיכל הפאר אף הוא שונה מן הסטנדרט המקובל וכולל למשל אננס טרופיקנה, צלעות עגל („נוסח הצייר" כהגדרת המקום), דג סלומון טרי, בקר קולוור פוטייטו, כר וינאו ועוד כל מיני הפתעות קולינריות מעניינות. אנשי הצוות, לרבות הטבחים והמלצרים הראשיים הם בעלי המקצוע הטובים ביותר בענף והדבר מורגש היטב בכל אירוע. אולמי היכל הפאר עושים גם שירותי קייטרינג במלונות דן ופלאס בעיקר לאירועים גדולים מאוד. יש חניה במקום בשפע. לפני ההתקשרות עם אולם אחר הייתי בהחלט ממליץ לבקר גם בהיכל הפאר, כאן, לדעתי, כבר תשארו. רח' יצחק שדה 34. טל. 2 ,338381.

הפרוון הצעיר ביותר במדינה

מקצוע הפרוונות מתקשר משום מה בתודעתם של רבים עם אנשים מבוגרים מאוד משהו כמו החייטים־של־פעם־מן־העיירה, הרוכנים על תיקוניהם עם משקפי הראיה בקצה החוטם. אני עומד לשבור כאן את המחשבה הזאת עם בחור צעיר וסימפטי, העונה לשם גרשון, שהוא פרוון מומחה ואפילו גאה במקצועו. כבר מגיל 16 עוסק גרשון בענייני הפרוונות ומאוחר יותר נסע לארה"ב ללמוד את רזי המקצוע. כשחזר עם כל הידע הדרוש הקים לעצמו עסק הנקרא על שמו פרוות גרשון, ברח' בן־יהודה 45 (בחצר) בתל־אביב. ותוך זמן קצר הפך לחביבם של לקוחות רבים המפקידים את גורל מעיליהם בידיו האמונות. הפרוונים בארץ סייעו לו בכך הרבה, לדבריו. גרשון מתקן, כאמור מעילים וז'קטים מפרווה. מקבל לשינויים מעילים מכל מיני סוגים של פרוות, למשל, פרוות סווקרה (אסטרכן) מהם הוא אף עושה ז'קטים, ואפילו משנה את דוגמת המעיל לפי בקשה מיוחדת, אם יש לך בבית סטולה של מינק (של) גרשון יעשה מזה ז'קט. כמובן זוהי השקעה לא־קטנה יחסית, משהו בין 600 ל־1000 דולר, תלוי בדוגמא ובאפשרויות הלקוח, אולם בסך הכל, כך, למדנו, אצל גרשון המחירים הם שווי ערך לעבודה ולחומר הגלם שצריך להשקיע, הווה אומר, לא יקרים במיוחד ואולי אף פחות מן הסטנדרט הממוצע בשוק. עיקר עיסוקו של גרשון הוא עם תיירים אבל הלקוח הישראלי חשוב לו מאוד. כך למשל, בחודש ינואר הוא עורך מבצע טרייד אין מיוחד לקוראי „סגנון": הוא מוכן לקנות את מעילך הישן תמורת חדש בתוספת התשלום המתאים. גם משאיל פרווה לכלות. טל. 246951.

שחמט

שאול הון

צעד נבון

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הודיע שהחליט להוסיף 20,000 שקל חדש לתקציבו של איגוד השחמט. בהודעתו לאיגוד מטעים השר, כי החלטתו באה לאחר שנתברר לו שענף השחמט הוסיף כבוד ויוקרה למדינה בהישגיו המצוינים: חמש פעמים נחלה ישראל בשחמט תואר א ל ו פ ת ע ו ל ם, אם בהישג קבוצתי ואם בהישג של יחידים.

הגדלת ההקצבה לשחמט נועדה להרחיב את פעולות האיגוד.

צעד לא נבון

הנהלת האיגוד החליטה משום מה לשגר שחמטאית ישראלית לאליפות העולם לנערות (עד גיל 20), שנערכה ביוגוסלביה. הנציגה שנבחרה היא שלומית ורדי ונלווה אליה אהרן איטרס. ה„הישג" היה מביש: מקום 17 בין 22 מתחרות. היא צברה בסך הכל 4 מ־13 נקודות. האם לא היה ברור להנהלת האיגוד שאין שום סיכוי לנציגה ישראלית לכבוש מקום מכובד בזירה זו? מה עשה האיגוד עד היום לטיפוחו וקידומו של השחמט בין הנשים?

במצוקה הכספית שהאיגוד שרוי בה, עד שהוא מתקשה לממן דמי דואר לשיגור ירחון השחמט למנויים, לא היתה שום הצדקה להפריש מהקופה הריקה כדי לשגר שחמטאית ומלווה לחו"ל. בכסף זה אפשר לעשות דברים פרודוקטיביים יותר, כגון קורס לקידום שחמטאיות צעירות.

המנצחת בתחרות זו היא הרוסיה ק. אראמאיה, שצברה 12.5 מ־13 נקודות. בהפרש רב אחריה הגיעה היוגוסלבית ע. מאריין עם 8.5 נקודות ושלישית ההונגריה א. מאדל 8

● תל אביב: הכנס השנתי של הפרובלמאים ייערך בשבת, 18.1, במלון טל (רח' הירקון 287) ויתחיל ב־9 בבוקר. נוסף לדיון מקצועי והרצאות תיערך גם תחרות חיבור מהירה.

● ירושלים: תחרות סוף שבוע תיערך כאן ע"י „הפועל" (25־23 בינואר) במועדון נעמ"ת (מול מלון „לרום"). פרטים והרשמה: איצ'ו גור 224403 (בבית 713449) או הרצל סיגלוב 226211.

● בריסל: קורצ'נוי ניצח בתחרות הבי"ל כאן, צבר 11 מ־13. אחריו ספסקי 10.5, ון דר ויל 9, סאקס 8.5, נאן 8, יהודה גרינפלד 7, גרסיה (ארגנ.) וז'וז'ה פולגר 6.5 וכו'. השתתפו 14.

● גרונינגן: הרוסי אלכסנדר חליפמן כבש את אליפות אירופה לנוער (עד גיל 20), צבר 11 מ־13. בהפרש רב אחריו האנגלי ג'יימס הואל 9 ושלישי רוברט ציסק מגרמניה המערבית 8. רונן לב מישראל הגיע עשירי וצבר 7.5 נקודות.

הישג לטימן

קספרוב אמנם גבר 2:4 על טימן בדוקרב שנערך ביניהם, אך טימן הנחיל לקספרוב את הפסדו הראשון בהופעתו כאלוף העולם. היה זה במשחק השלישי ביניהם, שנמשך כבמשחק הראשון עד המסע ה־23 ואז שיפר טימן את ההמשך. הנה המשחק.

טימן — קספרוב

1. ה4 ה5, 2. פ־ו3 פ־ג6, 3. ר־ב5 א6, 4. ר־א4 פ־ו6, 5. 0־0 ר־ה7, 6. צ־ה1 ב5, 7. ר־ב3 ד6, 8. ג3 0־0, 9. ח3 ר־ב7, 10. ד4 צ־ה8, 11. פ־ו5 (רק להרויח זמן) צ־ו8, 12. פ־ו3 צ־ה8, 13. פב־ד2 ר־ו8, 14. א3 ח6, 15. ר־ג2 פ־ב8, 16. ב4 פב־ד7, 17. ר־ב2 ו6, 18. ג4 ה:ד, 19. ג:ב א:ב, 20. פ:ד4 ג6, 21. א4 ב:א, 22. ר:א4 מה־ב6, 23. פ־נ2! (עדיף על ב5 ששיחק במשחק הראשון. ללבן יתרון המרחב לכליו) מה־ג7, 24. ר־ב3 ר־א6, 25. צ־ג1 ר־ו7 (מוטב מה־ב7, לצאת מהשורה ג'), 26. פ־ה3 ר־ב5, 27. פ־ד5 פ:פ, 28. ר:ר מ:ר, 29. ה:פ פ־ה5 (שחור בקשיים, על מה־ב7 בא 30. מה־ז4 פ־ה5, 31. מה־ד4 מ־ז8, 32. ר:ג ר־ג6, 33. מה:ד6 ומאיים גם מה:ז6+ וגם צ:פ), 30. פ־ה4! פ־ד3, 31. מה־ד2 צ־א3, 32. פ־ו6! (הקרבת פרש לכפות מט) צ:צ+, 33. צ:צ (מאיים פ־ה8+) מ:פ, 34. מה־ג3+ פ־ה5, 35. ו4 ר־א4, 36. ו:פ+ ר:ה5, 37. ד6! מה:ד6 (כפוי ובכך הופקר ו7), 38. מה־ו3+ מ־ה7, 39. מה:ו7+ מ־ד8, 40. צ־ד1 צ־א1 (מצפה לצ:צ ואז מה־ד4+ עם מה:צ, אבל...), 41. מה־ו6+! שחור נכנע. ■

בולים

אליעזר בן

בולים באיזור האוטונומי איילנד (ALAND)

מ־1 במרס 1984 החלו להופיע בולים באיזור האוטונומי הפיני איילנד, שנושאם בעיקר אניות ומפרשים. אספנים יכולים להתחיל לאסוף בולים מאיזור זה מראשית הופעתם. גם בינואר מופיעים בולים עם אניות, אולם בול מיוחד בערך של 1.60 מ' מציג מפת האיזור והוא מוקדש לתחרות ב„ריצת כיוון" שתתקיים בסוף אוגוסט, בהשתתפות המדינות הסקנדינביות. כשכל מדינה רשאית לשלוח 148 רצים. שלוש שנים מכינה פינלנד את ההתחרות הספורטיבית הזו. על מעטפת יום ראשון מופיע רץ בסבכי יערות והרים. ■

ברידג'

אדריאן שוורץ

ישראל — בגמר גביע אירופה!

אלופת הליגה הלאומית, קבוצתו של ד"ר ניסן רנד, זכתה במקום הראשון בבית המוקדם של גביע אירופה ועלתה לגמר. הקבוצה גברה על אלופות פורטוגל, אירלנד ואנגליה בתחרות שנערכה בשבוע הראשון של החודש בלונדון. זהו הישג מצויין לברידג' הישראלי ואפשר לומר שהוא עולה אפילו על הישגי מכבי ת"א בכדורסל! הגמר ייערך בפאריס. חברי הקבוצה האחרים הם דוד מלצר, פנחס רומיק, עודד נוימרק, משה כץ ומוטי פיינרו.

המשחק שלהלן לקוח ממשחקי גביע האלופות לפני שנתיים:

	צפון ♠ J 5 3 ♥ — — ♦ J 10 5 2 ♣ A 10 8 7 6 5	
מזרח ♠ Q 8 7 ♥ 10 3 2 ♦ 9 8 7 6 ♣ J 4 3		**מערב** ♠ K 10 6 4 ♥ A Q J 7 6 5 4 ♦ — — ♣ K 2
	דרום ♠ A 9 2 ♥ K 9 8 ♦ A K Q 4 3 ♣ Q 9	

מזרח — מערב פגיעים, מחלק דרום

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 דיאמונד	ראבל	3 קלאב	פאס
3 ללא שליט	4 הארט	5 דיאמונד	ראבל
פאס	פאס	פאס	

ההכרזה טבעית, אך אופטימית. ה־3 קלאב של צפון מוגזם במקצת (צריכות להיות לו כעשר נקודות להצדקת הכרזה זו) אך ההכרזה נובעת משיקולים טאקטיים וכמיוחד ניצול הפגיעות העריפה. בסופו של דבר, כפי שקורה לא אחת כאשר החלוקה היא „משוגעת", אין איש יודע מראש מי ישחק כתוקף ומי כמגן...

4 הארט של מערב ייכשל בלא ספק אך ניחוש טוב עשוי להביא לנפילה בלקיחה אחת בלבד. הדאבל הסופי של מזרח נובע מאמונה שמערב חזק ביותר.

מערב יצא באלוף הארט (כשרואים את כל הקלפים היציאה הטובה ביותר היא בעשירית ספייד, אך כל עוד הקלפים סגורים אי אפשר לנחש את הרכב). הכרוז טרף ושיחק קלאב אל התשיעית, שאותה לקח מערב במלך והחזיר מלכה הארט. הכרוז לקח במלך בידו והשליך ספייד מהדומם. עכשיו שיחק את האלוף דיאמונד וגילה את החלוקה הלאנוחה בשליטים. לרגע נראה כי החוזה יהיה בלתי ניתן לביצוע בגלל העובדה שאין הכרוז יכול למשוך את כל השליטים כדי לסיים ברומם. הוא שיחק את המלכה קלאב ועבר לדומם בדיאמונד נמוך. משם המשיך באלוף קלאב ושיחק את העשירית קלאב אחריו. מזרח טרף אבל הכרוז טרף מעליו וחזר לדומם בדיאמונד קטן, שאותו שיחק לנסיך. נותרו בידיו שני הקלאבים האחרונים, האלוף ספייד והשליט האחרון. עלה איפוא בידי הכרוז לקחת שתיים־עשרה לקיחות ■

בולי ADI
אדי STAMPS

בולים ושטרות לאספנים
מהארץ וכל העולם
רח' אחד העם 38, פינת אלנבי 112,
פתוח 9.30 עד 16.00, טלפון 03־611068.

בולי רימון
מכירה ★ קניה ★ הערכה ★ הדרכה
מבחר ענק של בולים מחו"ל וישראל
מבחר מיוחד של סדרות בנושאים שונים
סדרות מיוחדות לילדים ולכל הגילים,
שינקין 8 גבעתיים (ליד העיריה) טל' 322215
פתוח 9—13.00, 16.00—19.00 (ביום ג' סגור).

„הבולאי" גלעדי
★ קניה ★ מכירה ★ הערכה ★
בולי ישראל, חו"ל ומטבעות
אלנבי 76, ק"ג, ת"א, טל. 03־662878, פתוח 8.30—15.00

הצעה מיוחדת של מערכת „סגנון"

המפתח להצלחה ואוירה
טמון במראהו של שולחן האוכל

קישוטי מזון

מאת טובה ארן

זהו ספר שכולו יופי וחן. ספר המאגד בתוכו שיטה חדישה, המאפשרת לאוהבי אסתטיקה ליפות את השולחן ולעשותו חגיגי ונעים לעין ולא רק לחיך.

אין זה עוד ספר בישול, אלא ספר־מדריך המוליך אותך, צעד אחר צעד, כיצד לעשות במו ידיך זרי פרחים מ... צנונית, גזר, סלק, קליפות אשכוליות, גמבה ועוד.

התוצאה מדהימה ביופיה והמשימה קלה לביצוע. כ־600 צילומי צבע המודפסים על נייר כרומו, מאפשרים לך ליהנות מספר הדרכה יפהפה.